

308973 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ నెవ్వంబరునెల 27 వ తేది గురువారము } నం. 149
సంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర నిజ బాద్ర పడమాస శుద్ధ పక్షాది ౧౧. } సంచిక ౧౪౯

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము



చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల, మాన్సును.
పార్శ్వపు నొప్పుల శార
దోలును. వాయువు
పోట్ల తొగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదదినది

వనమూలికలచే హిందూ దేశముందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, (శేరికోడ్డు, బొంబాయి,
} 7, తంజావూరు జిల్లా, మద్రాసు.

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాశాల

3-24 పాటర్నరోడ్డు, మాంటురోడ్డు.

ఆంగ్లముచే ఆంగ్లములకు ప్రత్యేక పాఠ్యములు కలుగ
జేయబడును. 820

వైవారికి దరఖాస్తు చేసికొన వలయును.

ఆత్మజిజ్ఞాసా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

విద్యము: సద్భావమును గురించిన శాస్త్రము వర్ష
గ్రంథకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.ఏ.

చిన్ననైజు చక్కని గ్రంథము వెల రు. 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
మద్రాసు 212, మద్రాసు.

యాలము నోటీసు.

ఇందువల్ల యావస్థునికి తెలియచేయడం
మేముంటే:— తిరుతని శ్రీసుబ్రహ్మణ్యేశ్వరస్వామి
వారి హుండి ఆందిన బాబత్తు యిరువులనుండు
ఈక్రింద కనుబరిచిన బంధువులు, వెండి, అకరెంటు
యాపాయలు ఏట్లను కాల్వేటిగరము యెట్టేటు
గార్డియన్ వారు తిరుతని దేవస్థానమువద్ద (కొండ
మీద) 1917 వ సంవత్సరం అక్టోబరునెల 5 తేది
మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బహిరంగమైన
యాలమువేయబోవుచున్నారు. యాలకాలములో
కావలసినవారు హాజరై కోరవచ్చును. యాల
కండిషన్లు యాలకాలములో చదివి వినిపించ
బడును. అందుకు సమ్మతించేవారు యాలములో
కోరవచ్చును. 898

బంగారు.	వెండి.	వెండినాణ్యము.
తులములు 284 $\frac{15}{16}$	15671 $\frac{3}{8}$	86 $\frac{5}{8}$
గార్డియన్ వారి ఆఫీసు, కాల్వేటిగరం యెట్టేటు, కాల్వేటిగరం 8-9-17.	W. A. వరదాచార్యులు, గార్డియన్ వారు, తిరుతని దేవస్థానం-ట్రస్టీ.	

ప్రకటన

బెజనాడ బాలికాపాఠశాలకు 4 వ స్టాండ్డు
క్లాసువరకు నేర్పుటకు ఒక బ్రాహ్మణ శ్రీ కావ
లసియున్నది. జీతము చదువునుబట్టి ఇవ్వబడును.
బెజనాడ } ఎమ్. పాపారావునాయుడు
23-9-17 } 897 ప్రెజిడెంటు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ-గలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0.

ఇది మౌర్య శిల్పపరిపరి
నది. కావున నెవరివద్ద నుండదు.
వెల స్వల్పమైనను ఫల మధిక
మని యానభవమున తెలియును.
దృఢమైన సామానులచేత
బడి డిప్యూటీ అత గ్లాసు
దూసు కలిగియుండును చే చాల
కాలము నిలువక శ్చిష్టికముగ
పనిచేయును. గడియారము వెట్టివై
'ఇండియన్ మెయిల్' అను పే
రుండును. వెట్టిలోపల గ్యారంటీ
(586)



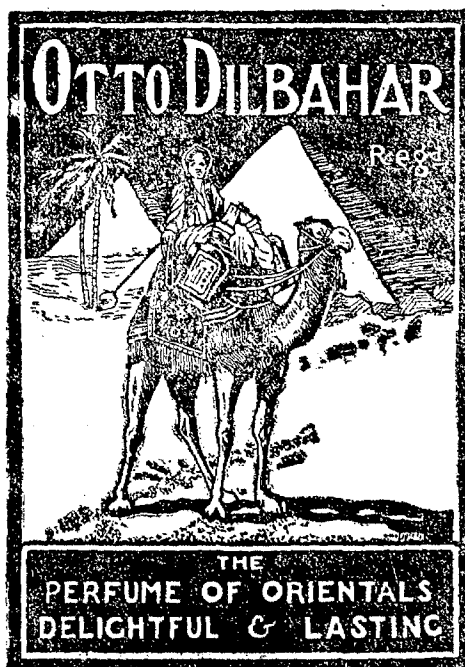
ప్రతి మతికించి యుండును.
ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూసు లేనిది వెల రు 2-8-0
చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ,
పోస్టుబాక్సు నెం 167 మద్రాసు.

స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః. స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః.
మంచి సమయము! సదాచారము సగము వెల!!
సదాచారము
(సాంధ్ర తాత్పర్యము) 878

ఈ గ్రంథము శ్రుతి స్మృత్యాదులచేత గ్రంథ
సహాయమువలన సంగ్రహింపబడినది. ఈ గ్రంథమును తేప్పక
ప్రతివారును గ్రహించి దీనిలోని విషయములను సావధానముగ
గాంచి ఆచరించి సదాచారశీలురై దీర్ఘాయు రావోగ్యదుల
జెందుదురని నమ్ముచున్నాము. అసలు వెల రూ 2-0-0 లు.
ఈ నెలలోగా కొనువారికి రూ 1-0-0 కే ఇయ్యబడును.
టపాలా చార్జీ వేరు. ఈ గ్రంథములు దొరకు ఫలము:—
చాంపియన్ అండు కంపెనీ, గుంటూరు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు -
బొమ్మల కాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము.
క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.



మిక్కిలి మనోహరమును సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపగున, పాటిలేని మనోహరము సువాసనగలది.
ఆల్కాహోలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన శేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోహరమును
సువాసన నిస్తులవరించును.

చిన్ననైజు (ఆరే డ్రాం)	సీసా 1-8 రు	0-8-0
మధ్యరకము నైజు 1-1 డ్రాం	" "	0-12-0
వేరొకనైజు 2 "	" "	1-4-0
వెద్దనైజు 4 "	లేక $\frac{1}{2}$ డ్రాం	2-0-0

ఓ. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పత్తెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. దీనికి
ఆనేకమగు నకలు వెంటలు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసావైక
న, కార్డువైకను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సులభములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి
వ్రాసినచో అజాకిచ్చుటగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ వజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

రిజిస్టరు తామ్రమైనము రిజిస్టరు

ఇది రాగివలన
తయారు కాబడ
లేదని రుజువు
పచ్చగల సమర్థ
లకు 100-0-0 లు
యినాం



అన్ని చర్మరోగములకు, పుచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధమధము.
ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల కయ్యును ఆతి శుభ్రము నయ
నను శర్మించి ముత్యాదులను రేచును కా: నమనం రావ
బాణమువలె ఇండియన్ యాంతులగా చేయును.
1 రకం 100 మాత్రలు 10 0-0 2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0
సము బుద్ధున్న ఇవ్వబడును. (178)

యస్. పి. యస్. రాజు అండు సన్సు
27, ఎలిఫెంటు గేటువీధి, సామాకూరుపేట, మద్రాసు.
ప్రాంధి:—లక్ష్మీనరసాపురం అవస్థిపాట్టు, గోదావరిజిల్లా.

బీసెంటును గారికి

గౌరవీలైన నందు సమర్పించ బడిన స్వాగత వాక్యము.

అడయార్ పుస్తకాలయ పండితులగు సహకార రామనాథాశ్రమి గారిచే వ్రాయబడిన.

* * * * *

శ్రీమద్భాగవత వర్ణరత్నానిధి బద్ధావరా నిత్యకే॥
క్షేత్రం సార్వభౌమ విధాన జరయా వ్యాప్తాపి నేత్రస్యకాం
యా నప్రాయతి స్వకీయవిరహాంతాక విసంహంబితా
తస్యైస్వాగత పుష్పహస్తాభిరతాన సర్వేషాం బ్రూహుపా
పుష్కాంబూరిత వర్ణ మేతదనంబు జ్ఞాత్వాసమే త్యాదరాత్
దివ్యంజ్ఞాన మపి ప్రదాన మహితా మాతేవ యా పాతి
నః ఆద్యత్యై సుఖమాగతా స్మరవనప్రాప్తా త్రవనాపాదియః
దీప్తాయుష్యుగోగతాంచ ధవతాం శ్రీమద్వి సంతాంబితా.

* * * * *

జయతు జయతు హోయార్ నిత్యమ వ్యాజసిన్ధం
జయతు జయతు నిత్యం శ్రీ వసంతాంబితానా
జయతు జయతు నిత్యం భారతం వర్ణ మేతత్
జయతు జయతు యుక్తే జాత్యంతరక్రంతి.

* * * * *

ధర్మసంస్థాపనాధిభూతాకమున నవతరించు కరుణాసాగరుడును సర్వైశ్వర్య భరితుడును దేవదేవుడును జగదీశ్వరుడు చునకు సర్వభూమల నొసగుగాత! ఆగతికులును నిరంతరము నిజహాస కమల ధ్యాన పరాయణులునగు సాంద్రపులను రక్షించిన గోపాల చూడామణిమనల నిరంతరమును కాపాడుచున్నాడు.

* * * * *

ధర్మతత్వ రత్నానిధి నందు నిత్యమును బద్ధానరాగము గలిగినిట్టియు వాక్యకృతుననండియు సర్వవిధములగు బాధల నుండి విముక్తయై నిరంతరమును ప్రజానాయకయై వియోగ సంతాపితలగు నెల్లరకు నానందమును కలిగించుచున్న ఆనిబి సెంటునుగారి సందర్శనమున నానందాంబుధి నోలలాడుచు మహాశయ యగు బీసెంటును స్వాగత మొసంగుచున్నాము.

* * * * *

నిరంతరమును ధృఢతను బడయు నిశ్చయముతో హోయార్లు వర్ణిల్లుగాక. నిరంతర సంప్రాజ్ఞతయగు బీసెంటునుగారు కర్ణి లెదరుగాక. ఈ భారతవర్షము నిరంతరము సభివృద్ధి మొందుగాక. ఈ మహాసంగ్రామమున జాజ్ఞిసార్వభౌములు విజయ లగుదురుగాక.

* * * * *

రాజగోపాలాచారి దంపతుల తోటవిందు.

నిన్నటిదినమున సాయంకాలము 5-30 గంటలకు, కిల్పాకులోని వెక్కువర్ష భవనమున బీసెంటును, వాడియా, ఆరండేలు గాల్గవు, రాజగోపాలాచారిగారు సత్తి సమేతముగ సొకతోటవిందు గావించిరి. భవనమున తోటయును మిగుల రమణీయముగ నలంకరింపబడినది. ఆచ్చట బీసెంటునుగారిని సత్కరించుటకు వేయబడిన పందిలి పుష్పములు మున్నగు వానితో నలంకృతమై మిక్కిలి నేత్రపర్యముగ నుండెను. ఈ సభకు అన్ని తరల వాగునా, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, పార్సీలు, మహమ్మదీయులు కలసి సుమారు ఆయిదు వందలమంది విచ్చేసిరి. కనీసము రెండువందలమంది భారతాంగ నలుసభ నలంకరించియుండిరి. భవనద్వారమునుండి సభావేదిక వరకును బాలభటులు బొరులుతిర్చి నిలుచుండియుండిరి. సభాస్థలమునకు ముందుగ బ్రాహ్మణులు వేదాధ్యయనముచేయుచు కూర్చుండిరి. ఆచ్చట మురళీగానము, శ్రవణానందము గావించెను. ప్రేక్షకులందఱును పుష్పమాలాలంకృతులు గావించబడిరి. నియమిత సమయమునకు బ్యాంకు సన్నాయివాద్యములు చెలంగుచుండ, బ్రాహ్మణులు వేదపఠిత్రముల జపించుచు ముందునడచుచుండ బీసెంటునుగారు తమ సహచరులతో సభావేదిక నధివసించిరి. అప్పుడు బ్రాహ్మణులచే నామెకు పూర్ణవంధము (రజితపాత్రము) ఒసంగబడినది. పిమ్మట భారతాంగ నలు వేర్వేర వచ్చి బీసెంటును, వాడియా, ఆరండేలుగాల్గవు పుష్పములతో బూజించిరి. ఆ సమయమున వారిపై పుష్ప వర్షము కురియుచున్నట్లు తోచినది. తరువాత, బీసెంటును ప్రభృతులకు బాలభటులతోడను, రాజగోపాలాచారి దంపతులతోడను, యిక కొందరు ప్రముఖులతోడను ఛాయాపటము తీయబడినది.

అటు పిమ్మట, సభ్యులకు అల్పాహార విం దొసంగబడినది. తరువాత బీసెంటును, వాడియా ఆరండేలుగాల్గవు ఆంగ్లభాషయందు రాజగోపాలాచారిగా రొకటియు పరకు వాక్యము హోయార్లు సమతి వారొకటియు, స్వాగత పత్రముల నర్పించిరి. తరువాత 22 గురు తపాలాఫీసు బంట్రోతులు బీసెంటును ప్రభృతులకు గులాబి పుష్పహారముల సమర్పించిరి. పిమ్మట, తెలుగు, మలయాళము, మరాఠీ, సంస్కృత ద్రవిడ భాషలలో శ్రీలు స్వాగత పత్రములను బీసెంటును ప్రభృతుల కొసంగిరి. పిమ్మట రాజగోపాలాచారిగా రాస్వాగత పత్రములను రజిత పేటికయందమర్చి బీసెంటునుగారికి సమర్పించిరి.

తరువాత, బీసెంటును గారు, సభ్యులు వందేమాతర ధ్యానముల చేయుచుండ, లేచి యొక గంభీరవాక్యము మొసంగిరి.

ఉపవాక్యము.

“మీరు మాయెడల చూపిన అవ్యాజప్రేమ కర్మ తనందు నట్లు మేమిదివర కెట్టి కార్యమునుచేయక పోవుటచే యిటు మార్పుండుటకు మాకు మిగుల సిగ్గుచున్నది కాని, మేము మీరు తిరిగి మాప్రేమ నొసంగుటయందు మీకును మాకును అనోన్య సమ్మేళనము కలుగుననియు, అందుచే ముందురా నున్న యాందోళనమున కది మిగుల నుపకారకమగు ననియు తలచిన నాకు సంతోషమగుచున్నది. నిజమగు జాతీయతా నిర్మాణమునకు మతమే ముఖ్యధారము. హిందూదేశమున గొప్పమతములన్నియు కూడి జాతీయ నిర్మాణమునకు తోడ్పడినవి. హిందూమతము పురాతన జాతీయలక్షణముల దెలుపుచున్నది; బౌద్ధమతము జాతీయ పారిశుధ్యమును బోధింపుచున్నది; ఇస్లాము ప్రజాస్వామ్యాభిప్రాయములను చాటుచున్నది. మరి, సిక్కులు మున్నగువారల ధైర్యసాహసములు చున భారతజాతి కంతకును గల సులక్షణములను పరిపూర్ణము గావింపుచున్నవి. పాశ్చాత్య నాగరకమునకు ఇంగ్లాండు దేశమును, ప్రాచ్యేక నాగరకమునకు భారతదేశమును ప్రాతినిధ్యమంది సమ్మేళనమైన యెడల మానవాభ్యుదయము సుసాధ్యమగును. కాని స్వాతంత్ర్యము లేనిదే భారతదేశ మేమియు చేయజాలదు. ఈ స్వాతంత్ర్యము భారతదేశమునకు చేకూరువరకును కృషి సల్పుటకు మీరును మేమును కంకణము గట్టుకొంటిమి. జాతీయ మహాసభ, ముస్లిము సమితులు కలకత్తా నగరమున సమావేశమగుటకు బూర్వము, దేశీయులందఱును స్వాతంత్ర్యాభిలాషు లగునటుల మనము కృషి సలుపవలెను.

ఇచ్చట సమావేశమైన వనితారత్నముల సహాయముననే మనకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరగలదు. భారతాంగన లేనిషయమున పనిచేసినను వారియత్నములు సఫలము లగుచునే యుండెను. బంధకనాథ నిర్మూలమునకు గాంధీసతిగారు మున్నగు వారుచేసిన సహాయమపారము. స్వపరిపాలనా లభికి భారత శ్రీరత్నములే తోడ్పడవలెను. స్వాతంత్ర్యము సుసాధ్యమగునటుల తమధర్మ ధయ్యముతో వర్తించునటుల ప్రోత్సాహ మొసంగుటకు శ్రీలే ముఖ్యులు. హిందువులు తమ శ్రీలను శక్తి స్వరూపములని తలంచుచుందురు. ఆశక్తి మూలముననే భారతదేశ విజయము చేకూరగలదు. మేము మాటల మూలకముగ వ్యక్తపరుపరాని విషయములను, మేము కార్యాచరణ రూపకముగ చూప తలండుకొంటి మని నాసహచరుల పక్షమునను, నాపక్షమునను నేను నుడువుచున్నానని అమ్మగారు నుడివిరి.

వందేమాతర ధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

ఈనెల 22 వ తేదీని సాయంకాలము నరసన్నపేట బోర్డు హిందూబాలికా పాఠశాల విద్యార్థినులకు బహుమతుల నొసగుటకు సభజరిగినది. సమరిజస్థాని కొట శేషగిరిరావు పంతులు బి. ఎ. గారధ్యక్షత వహించిరి. దైవప్రార్థనతో సభ ఆరంభించిరి. పిమ్మట సొకబాలికామణిచే “పతిప్రతాపహాత్యము” అనువ్యాసము చదువబడినది. పిమ్మట “విద్యావతి పరిణయ” మను నాటకంబును “సావిత్రి సత్సవంతము” నందలి మూడవ అంకమును బాలికలచే బాగుగ ప్రదర్శింపబడినది. బాలికలచే పలువిధములగు జడకోలాటము వేయించబడినది. అభ్యర్థులు శ్రీవిద్యను గూర్చి ధారాళముగాను హృదయ రంజకముగాను ఉపన్యసించి నాటకములలో పాత్రలను ధరించిన బాలికలకు తాము స్వయముగా నవలాగ్రంథముల బహుమతు లిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. సభముగింపుచేయుటకు ముందు రాజభక్తి కీర్తనలను బాలికలుపాడిరి. (ఒక విలేఖరి)

నిర్బంధితులగు మస్లిము నాయకులు

నిర్బంధితులగు మస్లిము నాయకులను విడుదల గావించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకై చెన్నపురిలోని మహమ్మదీయు లందఱును లాల్ బాల్ లో సొకసభ గావించిరి. సభ కనేకులు హిందూ ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. సభ ప్రారంభమైన కొన్ని నిమిషములకు బీసెంటును, వాడియాగాల్గవు సభకు విచ్చేయగా, సభ్యులు లేచి నిలవబడి వారిని గౌరవించిరి.

ఖాను బహదరు ఖుద్దూష బాబ్జానాహేబుగారు రగ్రాసనాధి పత్రము వహించిరి. వీరు బీసెంటును ప్రభృతులను నిర్బంధ విముక్తులను గావించనందులకు ప్రభుత్వము వారికి మహమ్మదీయులు కృతజ్ఞులనియు, ఈ విధముగనే నిర్బంధితులైన మహమ్మదీయు నాయకుల నింకను విడుదలజేయక పోవుటచే మహమ్మదీయు లందరికిని ఆకాభంగము కలుగు చున్నదనియు చెప్పిరి.

నిర్బంధితులగు మహమ్మదీయు నాయకులను ప్రభుత్వము వారు విడుదల గావించవలెనని తీర్మానమును మూయాఖాను హుస్సేనుగారు రుపపాదించిరి. మహమ్మదాల్ గారి స్వాగత్యాగము, శేషభక్తి మున్నగువి మహమ్మదీయు లందరి పొగడ్డల నందినవనియు, వీరిని నిర్బంధించుట కెట్టి కారణములను ప్రభుత్వమువారు చూపక పోవుటచే యిది యేకారణములు గానోపుననియు తోచుచున్నదని వీరు నుడివిరి. వీరిని విడుదల చేయకపోవుటచే మహమ్మదీయు లందఱును ప్రభుత్వము వారిచే నగౌరవ పరుపబడినట్లు తలంచుచున్నారు. మూడు వత్సరములనుండి ప్రభుత్వము వారియెడ మనము రాజభక్తిని జూపుచున్నాము. కాని యిందులకు తగినటుల ప్రభుత్వమువారు వర్తించుచున్నారా? నిర్బంధితులను విడుదల చేయుదనము దేశమున శాంతిమంతమగు పరిస్థితు లుండజాలనని వీరు నుడివిరి.

మౌల్వీజియా యుండిన అహమ్మదుగారు దీనిని బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారు నిజముగా న్యాయశీలులైన యెడల, నిర్బంధితులైన మహమ్మదీయు నాయకులను విడుదలజేయుచు రని చెప్పిరి. ఖానుబహదరు గులాము మహమ్మదు మహాగీరుగారు మూడు వత్సరములవరకు నిర్బంధవాసముల విధించుట అన్యాయమని చెప్పిరి. లాడు గోవిందదాసుగారు హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళన మిదివరకు లేకపోవుటయే యందులకు కారణమని నుడివిరి. నల్లేశుగారు మహమ్మదలీగారి శక్తిసామగ్ధములను, సుస్వభావములను, యుగ్గడించిరి.

బీసెంటును ప్రభృతులను నిర్బంధ విముక్తుల గావించినందులకు రాజప్రతినిధిగారికిని, ఇండియా కార్యదర్శిగారికిని వందనముల దెలుపు రెండవ తీర్మానమును మూలానా అబ్దుల్ మజీదుషారుగారు రుపపాదించి, ఉత్సాహంతో నుపన్యసించిరి. చంద్రశేఖర అయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

రాబోవు అఖిలభారతీయ మస్లిముసమితి సమావేశమునకు మహమ్మదాల్ గారిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనవలయుననెడి తీర్మానమును ఖానుబహదరు సద్దరు హుస్సేనుగారు రుపపాదించిరి. మాంటాగ్యుగారి రాకకు పూర్వము జరుగు మస్లిము సమావేశమున చర్చింపబడు ముఖ్యవిషయములకు వీరి అధ్యక్షత అవసరమని చెప్పిరి.

మౌల్వీఅబ్దుల్ మాజీఫహరాగా రీ తీర్మానమును బలపరచిరి. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు మహమ్మదాల్ గారు మస్లిముసమితి అధ్యక్షులుగ నుండవలెనని చెప్పిరి.

“నూయారా” పత్రికా సంపాదకు లగు గులాము హుస్సేనుగారి మరణమునకు తమ విచారమును దెలుపుచు ఖానుబహదరు గులాము బహదరుగారు రొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. సుల్తాను మొహిమ్మ సాహేబుగారు దీనిని బలపరచిరి. పి. కే. తెలాంగుగారు గులాము హుస్సేనుగారి సుగుణములను, వారి ఉదారస్వభావములను పేర్కొనుచు యుపన్యసించిరి.

బెజవాడ డివిజనల్ కాంగ్రెసు కమిటీ సంచార కార్యదర్శి శ్రీ|| ఉప్పలూరి వెంకట సుబ్బారావుగారు మా గ్రామములో గ్రామసంఘముల ఉపయోగమును గురించియు ప్రత్యేక కాంగ్రెస్ రాష్ట్ర సభ్యకత గూర్చియు (Lucknow) లో జరిగిన అఖిలభారతీయ మహమ్మదీయ సంఘమువారును దేశీయ హిందూ మహాజన సభవారును, పరిపాలనలో కావలెనని కోరిన మార్పులను గురించియు, తెలుగు భాషలో ఉపన్యసించి నందున ఈ గ్రామములో (నూజివీడు తాలూకా) పెనమలారు గ్రామములో 58 గురు సభ్యులతో గ్రామసంఘము యేర్పరుపబడినది. (ఒక విలేఖరి)

సామ్రాజ్యశాసన సభ.

నవంబరు 25 వ తేదీన శాసనసభ యాధిపత్యము క్రింద సమావేశమయ్యెను.

ఇనుపదారులు

కంట్రాక్టులలో ప్రకారము ఇ. వి. యనుపదారి కార్యవిధానమును సంఘమువారికి నోటీసు నియమింపబడినది. ప్రకారమును సర్ ఇమోషియము రహితులగు గారు ప్రతిపాదించుచు నిట్లు ప్రసంగించి దొడంగిరి. ఇనుపదారుల యాజమాన్యము దొరతనమువారి పరమపతేక కంపెనీల పరమన నందవలయునా యనుసమస్య చర్చితమగునట్లునంప వైతిర్యానముపాదించబడినది. ఇ. వి. కంపెనీవారి కంట్రాక్టు 1918 సం॥ ముతో సంధియగును. ఈ యనుపదారి యాధిపత్యమును తరువాత మొనరించుకొన దొరతనము వారుద్దేశించి యుండిరేని ఈ సంవత్సరమున నే కంపెనీవారికి నోటీసు యవ్వవలసియున్నది. దొరతనమువారి యనుపదారిని పడిపించ బూనకొనవలయునని తీర్మానభాగ ముండు నూచించుచున్నది. కాని ఈవిషయమును తీర్మానంబు చాలా సవకాశమున్నది. గనుక యిందునుగూర్చి వేరొకసారి ప్రశ్న యొనర్చబడును. సభవారి తో నాలోచింపవలెనని దొరతనమువారి విషయమును పరిష్కరింపరని తలంచుచుంటిని.

సర్ జూజ్ బ్రౌన్ గారు.

ఇ. వి. యనుపదారి ముందెవరి యాజమాన్యముక్రింద నున్నను, కంపెనీవారికి నోటీసు పంపుట యావశ్యకమై యున్నది. ఈ సంవత్సరమున నే నోటీసు సంపదించి యున్నట్లు ఇండియా కార్యదర్శి దొరతనమువారికి తెలియపరచియుండెను.

గౌ॥ జిన్నా గారు.

ఇనుపదారుల శాసనమెట్లును జరుగుచున్నదియో విచారించి, త్వరలో నూచనము లొనర్చునట్లుక మిక్కిలి కమిటీ నేర్పరుప సభవారు ప్రార్థించుచుండెను తీర్మానమును జిన్నా గారు పాదించిరి. 1890 వ శాసనమునకు పూర్వము, 1873 వ సం॥ న నోటియును 1888 వ సం॥ న నోటియును రెండు శాసనము లింగ్లాండులో సెనెర్పబడియుండెను. 1873 వ సం॥ న నోనర్పబడిన శాసనము 1888 సం॥ పు శాసనము న నుసరించి యుండక, ప్రాత శాసనము ననుసరించి యుండెను. ఈ యంశమును గూర్చి యనుపదారులకు సంబంధించిన సభ్యుడు సమాధానము నిచ్చినది తలంచుచున్నాను. భారతి వర్షమునందలి యనుపదారులను సుస్థిరముగా పునాది వై నాధార పరువలసిన కాలము సమాపించెను. గనుక స్థిరముగా యనుపదారి కమిషను సంఘము నొక దాని నేర్పరుప నగునని జిన్నా గారు నూచించిరి.

గౌ॥ టి. రాబర్ట్స్ గారు

ఇనుపదారి శాసనములో వివరింప బడిన రెయిల్వే కమిషను చాల చిక్కులతో గూడుకొని, వివిధములగు దగుటచే అట్టికమిషను యిదివరలో చాలాసార్లు ప్రయోగపరచుకొనలేదని చెప్పదు రాబర్ట్స్ గారు. అంగ్ల యనుపదారి శాసనమునుండి కొన్ని వివరములనుసరించి చదివివినిపించి, అంగ్లయులవిధానమును ఇండియా యనుపదారుల శాసనముతోడబోల్చుచు, ఫిర్యాది వైననే వ్యయము సంశయ మెప్పు డ్రాజును ఖండించిరి. అంగ్ల శాసనమున నీవిషయమున నే కొక యే గ్వాటు కలదు. అంగ్లశాసనోక్త కమిషను అందర యంగుబాటులో నుండుట యే గాక మిక్కిలిమగు ప్రదేశములన్నిటియందును సమావేశమగుటకు వీలుగనున్నది. గనుక నిట్టి కమిషను నేర్పరుచుట సమంజసము. ఇనుపదారుల యందు నిండియా దొరతనమువారి కివిశేషమగు సభికారము లేదు. శాసనముల మూలమున సభికారుల సంపాదించుకొన వీరు నుత్పింపవలయును. వర్తకము, ప్రయాణములు మున్నగు సెక్టార్లందు ఫిర్యాదులు చేసికొందురు. ఈఫిర్యాదులన్నియు కమిషనువారు విచారింపవచ్చును. వర్తమానమున యనుపదారుల ప్రమాదములను వైల్వేవారును పోలీసువారును కలసి విచారించుచున్నారు. ఈ విధానము చాల నసంతృప్తికరము. ప్రమాదములను విచారించు నిమిత్తము అసభికారసభ్యులగుట పంచాయతీల నేర్పరుచుట యుక్తము. అనిచెప్పదు రాబర్ట్స్ గారు. ఇనుపదారి పనివాండ్రె యొక డేముముల నారయుటకు కొన్ని నూచనములొనర్పిరి. జి. వి. పి. యనుపదారిలో నిటీవల సంభవించిన సమ్మెకట్టు విల్లింగుడను ప్రభువు జోక్యము కలుగజేసికొనిన గాని పరిష్కారమైనది గాదు. సమ్మెకట్టులయందు యాజమానులను పనివాండ్రును

సభ్యులనుగూర్చి ప్రత్యేక సంఘముల నేర్పాటుచేయవలెను. ఇట్టిసంఘము ఇ. వి. యనుపదారి సమ్మెకట్టులో విశేషముగా లాభకారియై, సభ్యులను గూర్చియుండెను. అంగ్లశాసనము 31-వ కేక్ వను ప్రకారము ఫిర్యాదులను వర్తకసంఘము వారికిబంపుట కవకాశమున్నది. ఇంగ్లాండులోనలెనే యిచట గూడ ఫిర్యాదుల నాలింప ప్రత్యేకపు టధికారవర్గము నేర్పాటు చేయవలెను. ఈ సంఘమువారు విచారణల జరపి, రిపోర్టులను యనుదారి బోర్డుకు పంపుదురు. బోర్డువారు నియమిత కాలములయందు తమ రిపోర్టులను సామ్రాజ్య శాసనసభ కనుపుదురు. ఇనుపదారి శాసనమును సవరింప నీవైతి వివరింపబడిన కారణములు గాక ఇకొన్ని హేతువులు గూడకలవు ఈ ప్రశ్న లన్నిటిని చర్చింప సెుక చిన్న సంఘము నేర్పాటు చేయవలెను. సంఘమున దొరతనమువారియు యనుపదారులయు సభ్యులుగాక, ప్రజల తరపున సెుక సభ్యులుగా, వర్తకసంఘముల తరపున నొక సభ్యుడను ఉండవలయునని రాబర్ట్స్ గారు చెప్పిరి.

సంఘము నేర్పరుప వర్తమానమున సవకాశములేదు. సభ్యులు చెప్పిన యంశములన్నిటి తోడ నేనేటిభవంబు చున్నాను. యధానంతరమున నీవిషయము గొనినచ్చిన యెడల శిర్డతో పరిశీలించబడును. శాసనములో చాలభాగము పాఠభాషికవిషయమై యున్నది. వర్తమానమున యనుపదారివ్యవహార నిపుణులు కార్యభారమున ముగియున్నారు. ఇనుపదారులలోని నిపుణులగు సర్వోలు పలువురు యధికార్యముల యందున్నారు. గనుక ప్రత్యేకపుదర్శాత్తు చేబూనవీలులేదుగాని అత్యవసరముగ పరిష్కరింపవలసిన చిక్కులున్నయెడల విచారణజరుపుదును. సమ్మెకట్టులొక్క యనుపదారి కార్మికలయందే గాక లోకవందెల్లడలను సామాన్యమై యున్నది. అంగ్ల యనుపదారిశాసనమున సమ్మెకట్టులను గూర్చి ప్రత్యేకపు నిబంధనము లొనర్పబడి యుండలేదని సర్ జూజ్ బ్రౌన్ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చు సమ్మెకట్టులలో నియతకాలవారికిని సభ్యులను గూర్చి నేర్పడిన శాసనమును గూర్చి ముచ్చటింప నొడగిరి. యధానంతరము గాన ప్రస్తుతమున ప్రతిపాదకుల గౌరవ తీర్మానమున్నను, యధానంతరమున తీర్మాన విషయము సానుభూతితో విమర్శింపబడునని బ్రౌన్ గారు వాదన మొనరించిరి.

జిన్నా గారు.

ఇనుపదారుల సభ్యులు సానుభూతిని నూచించెనుగాని యాతనివాదము బలముగ నుండుటలేదు. దొరతనమువారివిషయమున చాల నాలసించిరి. కార్మికులస్థితిగతుల నారయుచు, వారలను గాపాకుట ప్రాముఖ్యము. సర్ జూజ్ బ్రౌన్ గారి ప్రసంగమునబట్టి చూడ నోట్ల దిసికొనిన ప్రయోజన మినుచుంతయు నుండదు గాన తీర్మానమును రద్దచేసికొనుచున్నానని గౌ॥లగు జిన్నా గారు చెప్పిరి.

సెంట్రలు రిక్రూటింగు బోర్డు.

అనంతరమున జిన్నా గారు సెంట్రలు రిక్రూటింగు బోర్డులో హిందూదేశముపట్ల అధునపక్షమున కుంపురు భారతియ ప్రతినిధు లుండవలయునను నొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. రిక్రూటింగు బోర్డులో అసభికారు లెవ్వరును లేరు. కనుక కనీస మిరువు రసభికారుల వైన సభ్యులుగ తేర్చినయెడల భారతీయులు పలువురు సైన్యములయందు చేర నవకాశమున్నది.

బోర్డున కధ్యక్షులగు సర్ విల్లియము మేయరు గారు దొరతనమువారి పక్షముగ ప్రసంగింప వొడగిరి. మిలిటరీ శాఖ వారినుండి వైసికావశ్యకతలను బోర్డువారు గవనంది ఆయా వాంఛల దీర్చుభారమును వివిధరాష్ట్రమువై మోపుదురు. వైసికుల తేర్చుటకు సంబంధించిన యావత్తువ్యాపారమును గాష్ట్రీయసంఘములే చూచుచున్నవి. రాష్ట్రీయ సంఘములయందెదిసభికారసభ్యు లున్నారు. రాష్ట్రీయసంఘములయందుండెడి అసభికారసభ్యుల సేనను దొరతనమువారు హర్షించియున్నారు. వీరియందు విశ్వాసముండకపోవుటచే వీరలను సెంట్రలు బోర్డునకు నియోగించుట లేదని తలంప గూడదు. దొరతనమువారికి వీరి సామర్థ్యమునందు నమ్మక ముండకపోలేదు. కాని సెంట్రలు బోర్డువారి విధ్యుక్త ధర్మములు రాష్ట్రీయములకును వైసిక వాంఛలకును సహకారము గలిగించుట మాత్రమే యగుటచేత నా బోర్డునందు అసభికార సభ్యుల నేమింపక, దొరతనపు టుద్యోగులు కొందరును, స్వదేశ సంస్థానాధీశుల పక్షమున నిరువురు సంస్థానాధీశులు ఉన్నారని సర్ విల్లియము మేయరు గారు చెప్పిరి.

మేయరు గారు సహజము భారతీయులకు సంత్సృష్టికరముగ నుండదు. సెంట్రలు రిక్రూటింగు బోర్డున స్వదేశ సంస్థానాధీశులు కొందరుండుట ప్రజల కాక్షేపణ కారణము గాదుగాని యుద్ధమున తీవ్రముగ సాగించునన్ని కార్యములయందు భారతీయులకు ప్రవేశముండవలయును. కనుక కమిషనును మరల నాలోచింపవలసియున్నదని పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు నుడివిన యనంతరమున జిన్నా గారు ప్రసంగించిరి. మేయరు గారు వాదము విశ్వాససాత్రము గాకయున్నది. సెంట్రలు రిక్రూటింగుబోర్డు ద్వారా అన్ని తెగలవారి సహకారమును పొంగుటయే దొరతనమువారి యుద్దేశము గనుక ఆ బోర్డున భారతీయులకు ప్రాతినిధ్య ముండవలయును.

అనంతరమున తీర్మానమువై వోట్లు తీసికొనబడినది. 18 గ తీర్మాన పక్షమునను 33 వ్యతిరేకముగను వోట్లు నిచ్చిరి. కానిక రాజావారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ వోటునిచ్చిరి. సర్ మందరసింగు మా జతీయ్య, కృష్ణా సాహెగాడ్లు తాట ఫ్యమును వహించిరి.

యుద్ధానంతర సంస్కరణము.

యుద్ధానంతర సంస్కరణ ప్రణాళిక పరిష్కారమగు వరకు స్థానికస్వపరిపాలనను ప్రారంభవిద్యల సంబంధించిన శాసనముల కిండియా దొరతనమువారి మోదించుకుంటుటకు ప్రార్థితులు. ఇదివరలో నిట్టి శాసనములు ఇండియాదొరతనము వారి యామోదమును పొందియుండినయెడల వారి నలులు జరుపకుండుటకై దొరతనమువారు రాష్ట్రీయసాలక వర్గములను కోరవలసినను తీర్మానమును బి. ఎన్ కేర్మగారు ప్రతిపాదించిరి. తీర్మాన నూచిక విషయ మంగ కిరింప బడినయెడల దొరతనమువారికి కార్యభారము కొంతవరకు తగ్గి, యుద్ధ విషయమున పనిచేయవారికి మరింత యవకాశము కలుగును. వైరెండు విషయములును యుద్ధానంతర సంస్కరణము తోడ నన్వేషించుగు సంబంధము గలిగి యున్నవి గాన యుద్ధానంతర సంస్కరణ సంబంధమున వీరిని మరల పరిశీలించవలసి యుండును. యుద్ధము ముగిసిన పదప స్థానిక స్వపరిపాలనను ప్రారంభవిద్యయు గూర్చి విచారణ జరుపవలయును. అంతదనుక నీ సమస్యలను బయటికి దియరాదు. ప్రభువును రాష్ట్రీయ అధికములను పరిశీలించవలయును. అనంతరమున గాని ప్రారంభవిద్య మున్నగు సమస్యలను చర్చింప నవకాశములేదు.

సర్ కెంకెరన్నాయరు గారు తీర్మానము నెగురించుచు అందు నూచింపబడిన విషయములను గూర్చి ఇండియా దొరతనమువారు చాలవరకు శ్రమపడి యున్నారు గాన అవిషయములను విడిచి నెట్లుట అసమంజసమని చెప్పిరి. పిమ్మట కేర్మగారు తమ తీర్మానమును రద్ద పంచుకొనిరి.

భారతీయులు, దేశసంగరక్షక బలము

దేశసంగరక్షకబలమున చేరుటకు ధన భాస్తుల సంపుకొను గడువును సెంచ వలసినదను తీర్మానము నుపపాదించుచు కేర్మగారిట్లు జెప్పిరి:—భారతీయులకు కమిషను యుద్యోగములు ప్రసాదించబడి సంయతన ప్రజలలో సర్వామము లుద్భవమయ్యెను. కనుక దుఃఖాస్తులు, పెట్టుకొనుటకు మరి కొంతవరకు అవకాశము మొగిసినచో, భారతీయులనుండి యింకను దరఖాస్తులు వచ్చుననుట సన్నంశము. బక్షైముల గూర్చి ఆదర్ భావముల విచారింపవలసి యున్నదని కేర్మగారు చెప్పిరి.

సేనలలోజేరుటకు దరఖాస్తులు ప్రభువును స్యల్యముగ వచ్చెను. గాని తుదకు కావలసినంత మంది లభ్యమైరని చెప్పవచ్చును. వైద్యపరిక్షయందు సైన్యసేనా నర్తకుల అనేకులు నిరాకరింపబడినను, తరిఫ్ఫయతున కగర్విరుగునంత మంది యుండగలరు. మూనుమాసము వైదపడవ, అవశ్యకమని ముగించినయెడల దొరతనమువారు చింతించుచున్న జరుపుదురుగాని ప్రస్తుతపు తీర్మానమునుబట్టి నడచుకొనుట కవకాశముగాని హేతువుగాని కావరాకున్నది. ముందు సంవత్సర మా సమస్యనుల విమర్శింప బడునని ఇండియా సర్వసేనాని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

కేర్మగారు తమ తీర్మానమును రద్దపరచుకొనిరి.

సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు

పట్టుక సర్వీసు కమిషనువారి నూచనముల ననుసరించి, సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు, నాష్టికములకు సంబంధించిన నిబంధనములలో నెట్టి మార్పులను చేయకుండు దొరతనమువారు ప్రార్థితులు తీర్మానమును శ్రేణివాసశాస్త్రీ గారు ప్రవేశపెట్టుచు, ఇండియా ఇంగ్లాండు దేశముల యందలి సివిలు సర్వీసులను పోల్చి చూచుచు,

చెండిటికిని గల తాగత్యమును తేటపరచిరి. సింహళము, పైయిలు పెటిల్వంటులలోని సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు అలవెన్సులు మున్నగువానిని ఇండియాలో వీరి విషయమై వ్యయపడుచున్న ధనమునకు వ్యత్యాసము విశేషముగ నున్నది. గ్రేడులనుబట్టి జీతముల నిచ్చుటను దీనిచేసి ఉద్యోగకాలమును బట్టి జీతముల నిచ్చుపద్ధతిని నెలకొల్పినచో 11 లక్షల రూపాయల ధనముగ క్యయనగును. సివిలు సర్వీసులోనికి వచ్చుచున్న వారల సామర్థ్యము తగ్గుచుండినచో, జీతముల హెచ్చు చేయుట న్యాయము. కాని యిట్టి కల నీ కాఖలో నియమితమైన యుద్వ్యోగులు సామర్థ్యలోపమున వెలుపరింపలేరు. మొత్తమునై ప్రతి భారతీయునకును 2½ రూ॥ ఆర్థికక్షేమము యున్నది. ఈస్వల్పమగు నాద్యవ్యయముబట్టి, పన్నులధరించు సామర్థ్యము విడితము కాగలదు. వర్తమానుననై ప్రజలవ్యయభారము విశేషమై యున్నదిగను కనిక పన్నుల వృద్ధి తేయరాదని శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు నుడివదిరి. అనంతరమున మాళవ్యగారు కమిషను వారు మాదిరించినచో ధన జీతములనియ్య భారతవర్షము సమర్థము విషయ మాలో చింపవలసిన ప్రధానాంశముని చెప్పెను. రాజప్రతినిధి మున్నగు నుద్యోగుల కొనగజీతమును, సంయుక్త రాష్ట్ర దృశ్యమును ఇంగ్లాండు జపాను రాష్ట్రముల కేబినెట్టు మంత్రులు మున్నగువారిజీతములతో పోల్చిచూచుచు, వైతిర్యాసమును బలపరచిరి.

తీర్మానమును సమర్థించుచు సర్. డి. ఇ. వాచాగారు సివిలియనుల జీతములు టాక్సు పేయరుల ఆర్థికబలమును బట్టి నిర్మాణకము గావలయును. ఈప్రశ్నమునంతయు సాంఘముగ చర్చింప చాలితవడయ్యెను. ఆర్థికసభ్యత్వము మున్నగు నుద్యోగముల నింప ప్రతికాయములు నెలవిరివిగ ప్రకటనము నొన్నారాదు? అట్లనిరించినయెడల మాగుంటెల విరువందల రూపాయలకు అమెరికానుండి ఆర్థికశాస్త్రజ్ఞుని యొకడు సభ్యుడుగ నేర్పడగలడు. సివిలు సర్వీసు నెలవేసి, స్వల్ప ధనవ్యయముతో గూడిన యధికారవర్గమును వేరొక దాని నేర్పాటు చేయవలసి యున్నది. తీర్మాన ముచితమై దొరతనము వారామోదింప వలసినదై యున్నదని వాచాగారుచెప్పిరి.

సభ్యుడుగొల్లెగారు కమిషను వారే కారణములవై తమ మాచనముల నొనర్చుముండిరో వివరించిరి సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులలో అసంతృప్తినించెను. దర లభికమైనది. ఉద్యోగుల సామర్థ్యమున లోపము లేనిగాన వారసంతృప్తి పుట్టెముండెనట సమాధిముగాదు. తాముతీర్మానము నంగీకరింపవలసి మనజేయు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

పిమ్మట వోల్టె తినికొన 17 వ తీర్మానము పక్షము నను 30 మంది తీర్మానము నెదిరించుచు వోల్టెనిచ్చిరి. పిమ్మట సభ బుధవారమునకు విరమింపబడెను.

బుధవారమునాటి చర్చ

ఆఖరుసమావేశము

బుధవార ముదయమున రాజప్రతినిధిగారి యాజమాన్యముక్రింద సభ జరిగెను. బోధనహారాజీ మున్నగు ప్రేక్షకుల సంఖ్య యధికమయ్యెను. ప్రభువున, మ్యానిసికల్టేటరు దొరతనమువారి గ్రాంటులను గూర్చి కాసింబజారు మహారాజువారును, ఇంద్రప్రస్థ బాలికాసారలగుగూర్చి డాక్టరు సుప్రగారును, ఇండియా క్షణకాసముక్రింద బంధితులైనవారిలో ఆత్మహత్య గావించుకొని యొకమను, సహజముగ నొకడును చనిపోయిగా యని మాళవ్యగారును ప్రశ్నల మెచ్చిరి.

మహమ్మదల్లి, మోకడల్లిగార్లు.

మహమ్మదల్లి మోకడల్లిగార్లు గూర్చిన దర్మాస్త్ర పర్యవసాములను వెలువరింతురా యని జిన్నా గారుప్రశ్నించిరి. కఠినభాషను ప్రయోగించుటవలన గాక, వైరుల యెడ మీరు సానుభూతితో పలికె యుండుటచేత మహమ్మదీయనాయకులకు ప్రవాసశిక్ష విధింపబడెనని సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు చెప్పిరి. వీరల భావములో మార్పు నొందినట్టివీరల దర్మాస్త్రులన స్పష్టమయ్యెను. కాని వారిని బంధ విముక్తుల నొనరించుట అసంజనమని దొరతనమువారు తలంపిరి.

దిగుమతియైన బంగారము.

బ్రిటిషు ఇండియాలోనికి దిగుమతియగు బంగారమును దొరతనమువారు వశపరచుకొన నధికార మొనగు బిల్లును సర్ విల్లియము మేయరు గారు ప్రవేశ పెట్టిరి. ఈ కాసనము అవసరమునుబట్టి చేయబడినది. కారణము లిదివరలో విపులముగ

తెలియజేయుటయిచ్చును. ఈ కాసనము ననుసరించి యిదివరలో 50 లక్షల పానులు విలువగల బంగారమును దొరతనము వారువశపరచుకొనిరి. ఇంకను అధికముగ బంగారము వీరి వశము కాగలదు సావరెనునకు 14-8-0 చొ॥నను 7.7921 గ్రాముల ముద్ద బంగారమునకు 1 రూ॥ చొ॥ ధరలు నిర్ణయించుట యందు మాత్రము వైబిల్లు భిన్నముగ నున్నది. కాని తిక్కిన విషయములయందు వ్యత్యస్తము లేదు. ఇదివరలో జరిగిన కొంత్రాప్తులకు భంగకరముగ నుండవలసిని యిత్తమై, 29 వ తేదీ లోపున దిగుమతియగు బంగారమున కీవైకాసనము వర్తింపదు.

సభా నిబంధనములు తాత్కాలికముగ నాపుజేయుటదల్లి ఆమోదింపబడెను.

స్థానికకాజుకోర్టు శాసనము

రాజధాని స్థానికకాజుకోర్టు శాసనము సవరణ బిల్లును విచారించవలసినదని సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు ప్రతిపాదించినదియోమోదిత మయ్యెను. సర్ కరింబాయి గారి బాగా నెట్టి కాసన సవరణపు బిల్లుగూడ నామోదిత మయ్యెను.

క్రిమినలు ప్రొసిడ్యూరుకోర్టు

కోర్టు సవరింపవలసిన దను బిల్లును సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. 1914 సం॥ న నుండియు సవరింపబడిన కోర్టు అమలులో నున్నది. ప్రజలనిశ్చయతాపము వారికిచే, వారికాసంఘము నేర్పాటుచేసిరి. సంఘమువారి చర్యాపర్యవసానములు సభవారి యెదుట పెట్టబడినవి. కమిటి వారి రిపోర్టు విపులముగనున్నది. కాన విరివిగ ప్రసంగ మొనర్పవలసిన యగత్యము లేదని విస్సెంటుగారు నుడివదిరి. బిల్లును గజెట్టులో ప్రకటింప ననుమతింపబడెను.

ప్రాసెస్సు ఆఫ్ ప్రావర్టి ఆక్టు. ఎమెండు మెంటు బిల్లువై కమిటివారంపిన రిపోర్టు అనంతరమున విచారించ బడెను. తుది రిపోర్టులో నెల్లెట్ట కమిటివారానర్చిన మార్పునుగూర్చి మాలవ్య గారు ప్రసంగించిరి.

స్థానికపాలకవర్గముల రివ కాజును ఆమోదింపిన అక్షాజును వైకొర్టుచా గంగీకరింపలేదు. కనుక బిల్లు విషయమున తమకు సంబంధముగ నుండెనని చెప్పుచు డాక్టరు సుప్రగారు దానిని సమర్థించిరి. అనంతరమున బిల్లు ఆమోదిత మయ్యెను.

పిమ్మట రాజప్రతినిధి ప్రసంగించెను. సభ ముగిసెను.

దక్షిణ యిండియా ప్రజాసంఘము.

రాజప్రతినిధిగారి తంజనంగిక కార్యదర్శిగారికి నిమ్రా:-

బ్రాహ్మణ రాజ్యాధిపత్యమునలన కలుగు నష్టమును గూర్చి బ్రాహ్మణేతరుల భావములని, ఓ. కందస్వామి శ్రేష్ఠిగారును జస్టిసు పత్రిక వారును దక్షిణ యిండియా ప్రజాసంఘము వారును వెల్లడించిన విషయములను ఖండించుచు చెన్నపురి రాజధానిసంఘమున మేరుగల యొక సంఘమువారు రాజప్రతినిధి గారికి తంజనంగిక వంపిరి తెలిపినది. మొదటబహిరంగ సభజనప బడ నెంచి అని కొనసాగనంతన గత గురువారమునాడు హోమయూ ఆధారము వైని ఒక కుట్రపరమ జరిపి ఆసభ యందీ సంఘము నేర్పరిచిరి. అంతః కలహములు కూడవను మిషునిద హోమయూ సభ్యులకు బ్రాహ్మణులు ప్రోత్సహించి ఈ సంఘము నేర్పరిచిరి. గురువారమునా డీ సంఘ మేర్పడినది. శుక్రవారమునాడు దీని యాధారమున శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు మాటలాడిరి. శనివారమునా డీ సంఘమువారు తంజనంగిక సంపిరి.

ఈ రాజధానియందు దున్న స్వతంత్రబ్రాహ్మణేతరులు పులువు సభ్యులుగా నున్న దక్షిణయిండియా ప్రజాసంఘము వారి పత్రికయగు జస్టిసుపత్రికయందు వ్రాయబడినట్టియు కందసామిపెట్టిగారు నుడివినట్టియు విషయములను మేము నురల ఖండితముగ సమర్థించుచున్నాము. బ్రిటిషువారి పరిపాలనమున గూడ బ్రాహ్మణుడొక్కరుల రాజనీతిజ్ఞుల ఆధిపత్యమునలన బాధ నొందుచున్న బ్రాహ్మణేతరుల భావములనే పెట్టిగారు వెల్లడించిరి. కలసియున్న బ్రాహ్మణేతర సంఘమును రెండు సంఘములుగా నీ బ్రాహ్మణులు విడవించు గలుగుటచే బ్రాహ్మణులు తమ లాభము కొరకు బ్రాహ్మణేతరుల కధికమగు నష్టమును కలిగింతు రను భీతి మరింత అధికమైనది. క్రొత్త సంఘమువారు గూడ ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును కోరుచు తీర్మానించుటచే వారికి గూడ బ్రాహ్మణులయందు గల అపవర్యమును నితరులకు నున్నది. శాస్త్రిగారును శర్మగారును గూడ అధికారులు ననధికారులనుగ బ్రాహ్మణుల భావములనే తెలుపుచున్నా

రు. వాస్తవముగూడ మాభావములను గ్రహించి సానుభూతిని చూపలేరు. ఇక వారు మాకు ప్రతినిధులగుట కేటలు మిథ్య సామాజ్య కాసన సభయందు బ్రాహ్మణేతరులను మాకు ప్రతినిధు లెవ్వరును లేనేలేరు. కాన మాపక్షమున మాటలాడి న కోచిమను గారికి మేము చాల కృతజ్ఞులముగా నున్నాము.

మదగాసుపత్రికలలో ప్రకటింపబడియు ఖండింపబడిన ఈ క్రిందిలేఖనల చెన్నపురి రాజధానిసంఘము నేర్పరును టకు ముందు మొదటిప్రయత్నముగ కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానముల కంగీకరించినవారి సంకీర్ణములను పుచ్చుకొనుటలో బ్రాహ్మణులు పన్నిన పన్నాగములు స్పష్టమగుచున్నవి.

ఉత్తరము

ఈ నెల 10 వ తేదీని విపత్రికలో బ్రాహ్మణేతర సంఘసభ్యులగువారు పులువు సంకీర్ణములు చేసిన ప్రకటన మునందలి మరతులను చదువుటకు నాకు చాల వింతకలిగినది. అందులో సంకీర్ణములు చేసినవారిలో నేనొకడను. నన్నుసంతకమును చేయగోరి సి. పి. రామస్వామయ్యగారు దానిని నాయెద్దకు తెచ్చినపు డందు కడపటిభాగమున “ఈవిధానము ననుసరించి ఏర్పరుపబడు కాసనసభలు మున్నగు సంఘములందు బ్రాహ్మణేతర సంఘములకు తగిన ప్రాతినిధ్యమునుటకు కాపుదల చేయుపద్ధతి” అని వ్రాయబడియుండెను. పత్రికలలో దానికి బదులుగ దక్షిణఇండియాలోనున్న వివిధసంఘములకు సరియగు ప్రాతినిధ్యము కలిగింపవలెనను సత్యము నంగీకరింపవచ్చెనని” అని ప్రకటింపబడినది. ఈమాపువలన కలుగుఫలితమునుగూర్చి నేను చర్చింపగోరను. కాని తనసంతకముల పత్రమునుమార్చినచో అట్లేల మార్చబడెనని అనుగుటకు సంకీర్ణము చేసినవారి కందరికిని అధికారియందును. నేను సి. పి. రామస్వామయ్యగారి నడిగితిని. ఆయన తనకేమియును తెలియదనిరి. అత్యధికమగు చర్చ కాపుదమగుపత్రము నిట్లు మార్పుట చాల సంతాపకరము. పి. వేంకటరమణరావు, హైకోర్టువకీలు-మదరాసు 12-9-1917.

ఈలేఖలో పేర్కొనబడిన సి. పి. రామస్వామయ్యగారు ఆనిబి సెంటుమ్యగారు ప్రధానసహచరులు.

సంతకములు

దివానుబహదరు పి. రాజరత్న మొదల్యారు గారు సి. వి. ఇ; రిటైర్డ్ ఇన్స్పెక్టరుజనరలుఆర్.జి.జె.ప్రేమకు. మదగాసు పచ్చనప్ప ధర్మకర్తల సంఘమున కధ్యక్షుడు పి. రామా రాయణింగారు. ఎం. పి. జయింబారు, పనగల్లు, సామ్రాజ్య కాసన సభయందు వెనుక సభ్యుడు, చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడు - రావుబహదరు పి. త్యాగరాయ పెట్టిగారు పి. ఏ; దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘ కార్యదర్శి. సాకుఇండియను ఫేంబరు ఆప్ కాచుర్ను అధ్యక్షుడు;పచ్చనప్ప ధర్మకర్తలసంఘసభ్యుడు చెన్నపురికావోలేమను కవిరాచనరు-టి. ఎం. నాయరుగారు ఎండి; జస్టిసుపత్రికాసంపాదకుడు; చెన్నపురి కాసనసభలో వెనుకటి సభ్యుడు. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడు ఎన్. ఏ. రావుగారు తేలప్రోలు జయింబారు. ఎన్.ఆర్. వై. అంకినేను బహదూరు గారు, బి. ఏ. చల్లపల్లి కుమార రాజా టి. యతిరాజ మొదల్యారుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టు వకీలు, మదగాసు సెంట్రలు ఎడ్యుకేషను సోసైటీ కార్యదర్శి పి. నారాయణస్వామి మొదల్యారుగారు రిటైర్డ్ సాబ్ ఇన్స్పెక్టరు, దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘ కార్యదర్శి.

మదరాసు కార్యరేషను

ప్రకటనము.

900

వాటరువర్క్సును ఓవరుసీరు పనియందు గాని ప్లంబర్లుపనియందుగాని పనినేర్చుకొనుటకు కొంతమంది కావలయును. కార్యరేషను రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారికి రెండు అకాలను పంపినచో వై నుదహరించబడిన విషయములకు సంబంధించిన నిబంధనలు పంపబడును.

దరఖాస్తు వారులు తమ దరఖాస్తులను 1917 సం॥ అక్టోబరుమాసము 31 వ తేదీకి మించకుండగ పంపుకోవలయును. తమ వయస్సును,తాము సాఫల్యమునొందిన పరీక్షలను తెలుపుచు తమ సన్మానపత్రములను గూడ తమ దరఖాస్తుతో పంపుకొనవలెను.

వర్క్సును డిపార్టుమెంటు } జే.సి. మోలసీ, వి.సి. ఎన్. రిపన్ బిల్లింగ్స్ } మదరాసు 25-9-17 } వెసి డెంటు.

ఆనిబిసెంటుమ్యు గారి నిర్బంధ విమోచనము

కలకత్తా పౌరజనసభ

చక్రవర్తిగారి ఉపన్యాసము

ఈ నెల 25 వ తేదీ సాయంత్రము కలకత్తా పురపంచమున గొప్పసభ జరిగినది. బిసెంటుమ్యు ఆరంభము వాడియా గార్లను వదలినందులకు దొరతనము వారికి వందనముల నర్పించుటకును, బిసెంటుమ్యుగారు మున్నగువారి నభినందించుటకును, మహమ్మదాల్లీ సోదరులను తక్కిన నిర్బంధితుల నందరిని వదలవలెనని కోరుటకును కలకత్తా సాక్షాత్తు రిక్లెడ్డు ఆఫీసియేటింగు ఫీపు జస్టిసు గర్ చంద్రయాభవ ఘోష గారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరుపబడినది.

ఆనిబిసెంటుమ్యుగారును వారి సహచరులును విడుదల చేయబడిరి గాన నిదివరకు కలిగిన ప్రజోద్రేకము ప్రశాంతము కావలెను. ప్రజల దారుణాయధము జరుగుచున్నది గాన ప్రజలందఱును ఆనుకూల్యముతో పనిచేయవలెను. అని అధ్యక్షులు నడిచి దొరతనమునాటి వందనముల నర్పించు తీర్మానము నుపసాదించిరి. అందును లేచి నిలిచి తీర్మానమును కరతాళస్వరముతో నంగీకరించిరి.

ఆనిబిసెంటుమ్యుగారి నభినందించుచు వివేక చంద్రపాలు గారిక తీర్మానము నుపసాదించిరి. న్యాయశాసనమునకును ప్రభుత్వ విధానమునకును విభేదము ఆనిబిసెంటుమ్యుగారికి వైశిష్టిక మని పాలుగాను నడిచిరి.

ఈ తీర్మానమును గౌ. డాక్టరు నీలకంఠ సర్కారు గారు రూపొందించిరి. ఆనిబిసెంటుమ్యుగారికి మన మందరమును కృతజ్ఞులము కావలెను. ఆమె దేశ సేవ చేయుటకులన ఇషముల పాలైనది. వెనుకటికంటె నిపుడు దేశములకు దేశభక్తియు వైశిష్టికయు నతిశయించిన వనిరి. తీర్మాన పరిగీకరింపబడినది.

చక్రవర్తిగారు.

మహమ్మదాల్లీ సోదరులను ఇరులను విడుదలచేయవలెనని తీర్మానమును చక్రవర్తిగారు రూపొందించిరి. సత్వరిపాలనము సాగటము ప్రజలకు సంతృప్తిని కలిగించుటకును నిర్బంధ వాసమును విధించుట మానవలెను. నిర్బంధముల నున్నవారి నందరిని వదలవలెను. సామ్రాజ్య సభలోను ఇతర చోట్లను ఆర్యాకులును చెలంగినవి గాని నడువబడిన మేము పులలో చాల భాగ మప్రస్తుతముగ నున్నవి. న్యాయాధిపతి సమగ్రవిజ్ఞానసంపన్నుడు కావలెనుటచే నభిలషి అప్రస్తుత వాదములేతరులకు వివరమునుండును. "మేము హిందూదేశమున ధనమును నిక్షేపించి హిందూదేశమున నితటి అభివృద్ధిని కలిగించితిమి. మీ రీ విధానము నవలంబించిన మే మీ దేశమున నుండ వీలులేదు. అందువలన ఇండియా అఫ్ గెలి పాలగును" అనునది ప్రతిపాలక వాదములలో నొక్కటి. ఆంగ్లేయు లీదేశమున ధనమును నిక్షేపించినచో యెప్పుడొందుము. ఒకడు కొంతసామును నిక్షేపించి లాభమును గడిపగోరినచో అందులో కొంతభాగము నితరు లనుభవించుటకు వీలు కలిగింపకుండ తానే అంతలాభమును అనుభవించుటకు సంకల్పకరమైనను సత్యము మాత్ర మగును. ఆంగ్లేయులు మనదేశమునకు ధనమును గడించుటకు వచ్చిరి. అది న్యాయమే. అట్లు వారు ధనముగడించుటలో వారు మరి కొందరికి కూలీలు మున్నగువారికి కొంతసాము నీయకుండ ధనమును గడింప వీలులేదు. అందువలన కూలీలుగూడ ధనవంతులగుట తప్పక. ఇప్పుడు ఈదేశమునందలి నోరులేని ప్రజల ప్రతినిధులమనము వాని సహృద్ధింపచుటకు కంకణము పూరి మనియు నుడువుచున్న ఆంగ్లేయులు కేవలము పరోపకారపరత్వమునే మనదేశమునకు రాతేదని స్పష్టమైనది. బంగారము నందలి నోరు లేని లక్షలకొలది ప్రజలకు ను సర్. హూస్ర ప్రే గారి కిది సమాన భర్తమేని? ఏకాంతసంభాషణ మందుమన మాంగ్లేయులతో ముచ్చటించుట తటస్థించెనని వారు జాగరూకతతో తే చెప్పెడి మాటలనువచ్చును. మనదేశములనుగూర్చి కూలీలు, వ్యవసాయకులు, పొలముకాపులు వని తృణీకారముగ మాటలాడెదరు. మరలవంతలో "క్షమించువు మీవంటివగు మనుష్యుల సంకతి గాదు" అనిమనలజూచి నుడివెదరు. ఇది నేను స్వాభవమున నుడివెను విషయము.

"హిందూదేశమున స్థిరపడుటకే ఆంగ్లేయులు వచ్చిరి" మరియొకరునుడిచిరి. (నిన్నుఅనుసరపులు) హిందూదేశమున స్థిరపడుటకునుగోరించుటకును హిందూపురుషుల బిడ్డలనెటుల పెంచెదరో అట్లులేనే జూబిడ్డలను పెంచుటకును ఆంగ్లేయులు కోరినదనినది నేను నిశ్చయముగా నమ్మినది. అట్టి ఆంగ్లేయపురుషులను స్త్రీలును నేను యథార్థముగ పూజించెదను.

కాని గత 800 సంవత్సరములందు వలె ఇప్పుడు గూడ హిందూదేశమును గాలించుటయే ఆంగ్లేయుల సంకల్పమైనచో నే నందుల కంగీకరింపను. మానవత్వములకు సంతసింపదుటకును మానుభవులకు దుఃఖించుటకును ఆంగ్లేయులు మన దేశమునకు వచ్చుటలేదని మన మెరుంగుదుము మనకుగల కష్టములెట్టివో అలసికె తెలియును. అతడు మనతో నేకీభవింపబడు. దురదృష్టవశాత్తూ వివర్ణించుచుండును. మనము ఆంగ్లేయులను వివర్ణింపగానే వారు "మీరు మామామూలను తొలగించుచున్నారు." అనియందురు. "ఆంగ్లేయులు చచ్చిపోయినట్టిరి." అనిబిసెంటుమ్యుగారు రిసె. ఇది నిజమే-ఇందులకు వారు చాల సంకసముగలరు. గాని ఆంగ్లేయులును ఆంగ్ల వనితులను తరుచుగ (చర్చి) దేశములకు వెళ్లుచుండిన వారు మరింత సంతోషముగ నుండును. ఏ భుత గ్రంథము ననుసరించి ఆంగ్లేయులు పూజించెదనని లోకు లగు కొందఱో ఆ వైదికు సిద్ధాంతములను వారు భూతక ముందు కొనిన వారు మరింత సంతోషము కలుగును. ఆంగ్లేయులే యవతారమను పూజించెదనో ఆ ఏనుకీర్త్యులకు గల విషయమును మహాశిలమును ధార్మికత్వమును మనమున నిర్మూని జాతిగర్వమును ఆత్మప్రక్షును ఒడవలెనే ఆంగ్లేయులు లెట్లు ప్రవర్తింపవలెనో అట్లు వారు ప్రవర్తింతులేని వారు హిందూదేశముననే స్వమత భగ్యుల ననుష్ఠానపూర్వకముగ ననుసరించుచు నివసించుటచే చర్చిలకు వెళ్లెదరనేని వారి మత భగ్యుల ననుష్ఠించు రీతిని పిల్లలు పెంచెదరనేని ఏనుకీర్త్యులకు గల ధార్మికత్వమును మహాగుణమును విషయమును కలిగియుండులేని గర్వమును అహంభావమును వీడెదరనేని అట్టివారు హిందూదేశమునుండి పోవక హిందూదేశమునందే స్థిరముగ నుండుట వారు పరమానందమును కలిగించును. మన ప్రతివాదు లింకోకరు బయలుదేరిరి. వీరు కోచియగువారు. వీరు లోక మక్కవలె గోచరించిరి. ఏలనన ఇదివరకు మనము వీరిని గురించి వినియుండలేదు. "మేము వెళ్లిపోయిన బ్రాహ్మణాధికారము కలుగు"నని కోచియగువారికి. "మనలను బాధించువారలకు మన దేశములే యగుదురు." అని వెనుక వైరముగాను నడిచిన వాక్యమే కోచియగువారికి ప్రత్యుత్తరము. ఇప్పుడు నిదియు సర్వము నిరంకుశాధికారల ఆధికారము కలిగియున్నది. ఇకముందు బ్రాహ్మణాధికారము కలుగునని వారు చెప్పిరి. ఒకడు బ్రాహ్మణమును నిరంకుశుడు నైనను గూడ నతడు స్వదేశముడే యగును. విదేశములనుండి వచ్చిన నిరంకుశాధికారులవలన బాధింపబడుటకుంటె స్వదేశములకు నిరంకుశాధికారులవలన బాధింపబడుటయే చాల సంతోషప్రదము. కాని నిజముగ బ్రాహ్మణమును నిరంకుశుడాయెదగావును బ్రాహ్మణుడువిద్వాంసుడు; అనుభవజ్ఞుడు; లోకజ్ఞుడు; అధ్యాత్మికజ్ఞుడు; సంపూర్ణ స్వాధ్యయంతాత్మీ స్వఅనుభవమే తేనివాడు. బ్రాహ్మణాధికారమే వచ్చెనేని అట్టివారు యథార్థ బ్రాహ్మణులగుటచే అంగీకరింపె ప్రత్యేకము. రిసెలను మింకో క్కటి యుండ నేయుండదు. బ్రాహ్మణాధికారము కలుగ నేకలగును. బ్రాహ్మణ - కా య స్థ - వై ద్య సంఘముల వారి కట్టి వివాదములను లేనేలేవు. మాకెన్నటికైన స్వపరిపాలనము లభించినచో ఆ స్వపరిపాలనము హిందూపులకు మహమ్మదీయులకు క్రైస్తవులకు హిందూదేశమును మాతృదేశముగా నెంచువారి కందరికి భారతీయజీవనము నభిలషించువారి కందరికి భారతీయుల సుఖ దుఃఖములందు పాలుగొనువారికందరికి మావలె హిందూదేశమున నివసించ గోరువారి కందరికిని చెందునని నేను నామిత్రులకు నాంగ్లేయుల కందరులకు స్పష్టపరుచుచున్నాను. మేము గర్ హూస్ర ప్రే గారి సాత్తును వశపరచుకొనము. బ్రాహ్మణాధికారము క్రింద ఇతర ఆంగ్లేయుల సాత్తు ఆక్రమించుకొనబడదు. వీట్లుకలెలు గారును వారి సంతతివారును భరతఖండమునే మాతృదేశముగ చేసికొని భారతీయుల జీవనమును జీవించుచు భరతఖండమున ల మంచినపువులతో సంతృప్తికొందు చెడుగుల నోపికతో సహించుచు నుండుచే మేము వారితో తగవు లేదు వారము కాము. ఆంగ్లేయుల వలెనే జీవించుచు వారివలెనే వేష భాషల నలవించుకొనుచు వారివలెనే పూజించుచు నుండింట్లయిండియును గతి ఏమి? వారో సమముగనే ఆంగ్లేయులు జీవించుచున్నారా? వారికిని వారిని సమానభర్తమేని? ఆంగ్లేయిండియనుల పిల్లలు మిష రీ పాఠశాలలకు వెళ్లెదరు. అరబ్ విద్య నేర్చుకొందురు. అట్టి గరు ఆంగ్లదేశము మున్నగు దేశములకే కొంత మెరుగుపెట్టుకొని వచ్చినగాని ఆంగ్లదేశమునుండి ఈ దేశమునకు వచ్చిన ఆంగ్లేయులు ఆంగ్లేయిండియనులకు లెవతో సమముగ చూడెను. ఆంగ్లేయిండియనుల నే ఆంగ్లేయు లిట్లు చూచుచుండినపు డిక నోరులేని లక్షలకొలది ప్రజల కాపవాంధవులము న్యాయముకొరకును ధర్మముకొరకును నిలిచియున్నాము అని ఈ ఆంగ్లేయులు చెప్పుకొనుట ఎందులకు అని చక్రవర్తిగారు నుడిచిరి.

సభకును మండగ అచ్చభక్తకులకు సర్ చంద్రమాకపు గారు జెడుటచే గౌ. అంబికాచంద్ర ముఖోపాధ్యాయ గారు భక్తి కవితాచిరి. అన్ని మనస్తాపములను మరచి అనుభవ కలసి దేశముకొరకు పనిచేయవలెను. కాననవర్తకుల నాంధోళనము భరింపవలెననిన వెనుకటివలె ముందునుగూడ వైశిష్టిక మత్య నపగవును గౌ. అంబికాచంద్ర పూజించారని గూడెనది.

తిరువళ్ళిక్కేణిలో చమురు మరలను తెరచుట.

తిరువళ్ళిక్కేణి దేవరాజ మొదలి సందులో ఎం. సుబ్రహ్మణ్యము కంపెనీవారు నవీన పద్ధతుల ననుసరించి యంత్రశాలను నిర్మించిరి. యంత్రశాల కెదుట పందిలి వేయబడినది. ఈ యంత్రశాల బహు జనాకీర్ణ మగు స్థలమున తిరువళ్ళిక్కేణి పైలోడ్డు వకు సమీపముగ నున్నది. కాన జనులు వివరీతముగ వచ్చిరి. స్వర్ణబాటచేసి కూర్చుండబెట్టుటకు సమావేశుల కేమయును వీలు కలుగలేదు. ఆనిబిసెంటుమ్యుగారు వత్తురని తెలియుటచే స్త్రీలును పిల్లలును పురుషులును వందలకొలదిగ నవటికి వచ్చిరి. బిసెంటుమ్యు ఆరంభము వాడియా సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగార్లను పందిరి వెనుకకు తీసుకొనివెళ్లిరి. అచట భాయాపటము తీసుబడిన. పిమ్మట యంత్రశాల కెదుట నమర్చబడిన వేదిక యంగు వారాసేవలైరి. డాక్టరు వి. రంగాచారిగారు ద్రవిడమున స్థాకములను చదివి అత్యుగారిని ప్రశంసించిరి. పిమ్మట ఆనిబిసెంటుమ్యు ఆరంభముగారు పుష్పమాలచే నలంకరింపబడిరి. కరతాళధ్వనులు చెలంగుచుండ వాయుధను వీడివెళ్లిరి.

ఏ. సీ. పార్థసారథి నాయుడుగారు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని యంత్రశాలను తెరచుట కపుడు కోరిరి.

మనదేశమున పరిశ్రామికాభివృద్ధి కలుగనిచో స్వరాజ్యము వచ్చినను లాభముండదు. ఈ యంత్రశాల ప్రారంభమున నేను కల్పించుకొనుటకు చాల సంతసింపచున్నాను. యజమానులు లాభమును బడయుదురు గాక యని అయ్యురుగారు అనమున సుపశ్చించిరి.

వివిధములగు నూనెగింజల నుండి నూనె తీయుటకు అండగ్గును ఎక్సెల్లగు అను యంత్రము నుపయోగించెదము. ఆయంత్రము ఒకగంటకు 500 పౌనుల గింజలను (8 బస్తాలు) నలుపును. నూములు యంత్రము ఉడయమునుండి సాయంతము వరకును పనిచేసినను 1½ బస్తాలు సుమారు 200 పౌనుల కంటె నెక్కువ నలుపు లేదని సుబ్రహ్మణ్యం కంపెనీ భాగస్వామిలగు ఎం. సుబ్రహ్మణ్యం పెట్టిగారు అనమున నుడిచిరి. పిమ్మట 45 సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ప్రారంభోత్సవమును గాంచి సభ్యులతో గూడ యంత్రశాలా భవనమును తిరికించిరి. ఆనర్థు గారిని పుష్పమాలచే నలంకరించిరి.

బిసెంటుమ్యు

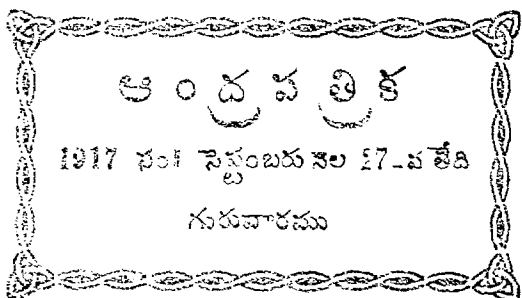
డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు శిఖ బిసెంటుమ్యును మిగిలిన సామూహ్య వ్యయపరచుటను గూర్చి కొందఱు, చరిత్రకులు నూచలనకొనరుట వారు చాల వింతకులిగించుచున్నది. ఏరునిన ఇంతటితో నిధిని మూసేయరాదని ప్రతిపాదించుటకు వారు పలువు రభిప్రాయ పడియున్నారు. దేశాభివృద్ధి కొరకు జరుగవలసిన పనులకు వెనుకటికంటె నిపుడేదన మధికముగ కావలసి యున్నది. నిర్బంధితులు ముత్తురు విడువవలె సురక్షితముగ మనల జేరుటచే నిలువసాములలో నుండి గాని ఇకముందు చేరగల సాములనుండి గాని ఒక్కగవ్వమైన వారిలో నెవ్వరి కొరకుగాని వ్యయపరచ బడదని నేను ఖండితముగ నుడువగలను.

హోమరులు పనికి చాలధనము కావలసి యున్నది మాములు చంచాలవలన వనూలగు మొత్తమేమియు చాలదు. శ్రమితి హేమాబాయి పెట్టిగాను చూపిన మార్గము ననుసరించి ధనవంతులగు వారు ధనపహాము చేయవలెను. బొంబాయిలో హోమరులు కొరకు బామ్యుండగా లొక్కరే లక్ష రూపాయల విచ్చిరి. ఈరాష్ట్రమున నెక్కరి వలన గాకున్న అందరు కలిపియైన నామొత్తమును సమకూర్చకలదా? మన మారంభించిన పని నిరంతరాయముగ కొనసాగుటకు మనమందరమును కలిసి లక్షరూపాయలకు తక్కువగాని మొత్తమును జయచేయవలెనని నేను సంయుక్త వారి పక్షమున విప్లవించు చున్నాను. విరమములను తెలియజేయువారు గోరకకావ్యదర్శి వి. రంగ నాథం మొదలగువారు గారికి నైన తెలియగలగుదురు. మన నాయకులు మరలచుట్టు చేతుతా హనుంతుల నతిశయించినదనుటకు ఆరంభముగా ఆనిబిసెంటుమ్యుగారికి ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగా పనిచేయవలసి వచ్చుటయే నిర్వచనము. నాకుగూడ నిత్యమును ఆంగ్లమునకు దేశభాషల యందును చాలలేఖలు వచ్చుచున్నవిగాన నీతేఖలు నావిజ్ఞప్తిగా భావించి ఎల్లరు నుదారభావములతో తోడ్పడగోరెదను.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు:— ఓ. వి. చిదంబరము పిళ్ల గారు వెరంమూరునుండి ఈ నెల 26 వ తేదీ నిలువ వ్రాసిరి:— ఆనిబిసెంటుమ్యుగారు నిర్బంధముననున్న పు డామె పద్ధతులకు నియోజింప నవసరము కలిగినదిగాని హోమరులు ఆంధోళనము నడగజేసెదనని ఆమె దొరతనమువారికి వాగ్దాన మొనరించి విము క్తమొనకలెమున నాయాశక్త్యంత తొలగినది. ఆమె అధ్యక్షత్వకలన ప్రమాదము కలుగగలదని ఇరులనున్న వారిలో ఆమె పక్షమువారు కాని వారందరును తలంచుచున్నారు. నిర్బంధదేశభక్తియును దను నొక భారతీయు డిట్లు దేశభక్తి కవితాచిరి. అధ్యక్షకవియోజనాధికార మిట్లు యావత్సాగర మహావనసభా ప్రాణిసంఘమువారి యధీనము నున్నది గాన వారు లెప్పున వాటిని వింపవలెను. (తంతివార్త)

విషయానుక్రమణిక.

విశేషముగాఁగి స్వాగతోపన్యాసములు	2
సామ్రాజ్యవాదము	3,4
ఆవిరి పెట్టెయ్యిగాఁగి నిర్బంధ విమోచనము - కలకత్తా సారుల సమావేశము	5
ప్రధానవ్యాసము	
మాంటాగూగారి యుపన్యాసములు	6
పురాతన భాషాదులు	7
స్థానికవాదము, వృత్తాంతములు	8
ఇంగ్లీషుతంత్రవాదము	9,10,11,12
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విశేషతంత్రవాదము	13,14
పరిశీలనము	15



మాంటాగూగారి ఉపన్యాసములు

II

ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠకన్న, ప్రజల సౌఖ్యమునే యాదర్శముగ నుంచుకొనుటచే, మాంటాగూగారు వంగదేశ విభజనమును రద్దుగావించుటకు దోడ్పడిరి. ఆకారణముచేతనే, నిర్బంధావాసముల దొలగించి, ప్రభుత్వవిధానములను మార్చి, కాంగ్రెసు సభ్యులను జైలునుండి విడుదలచేసి, కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానము గోరుచున్నది. ఈ వాంఛ సక్రమమని మాంటాగూగారు 1912 వ సంవత్సరమున కేంద్రప్రభుత్వమున నొసగిన యుపన్యాసమున దృఢపరచి యుండిరి.

“ప్రభుత్వ కరమావధి జెలువకుండ యీ విధమున కాలము గడుపుటకు సాధ్యపడదు. పాశ్చాత్య విజ్ఞానోద్భవముచే, నూతన భావములు దలచుచున్నది. నవీనాదర్శములతో విరాజిల్లు భారతీయుల సంఖ్య వృద్ధి జెందుచున్నది. మా కేమి సమాధానము జెప్పెదరని వారు మనల బ్రక్షించుచున్నారు. వీరితోని తీవ్రరాజకీయవాదులు వారి కోరికలను విస్మయపరచిరి. వీరి నాయకులలో నొకరగు వివేకచంద్ర పాలుగారు స్వరాజ్యములేక అధినివేశ రాజ్యములతోని స్వరాజ్యమును గూర్చి, వివరముగ తర్కప్రణాళి ననుసరించి, సిద్ధాంతపరచించి యున్నారు. మిత్రవాదులను గమ్యభావముతో యెరుగజేయుచున్నారు. మన మెన్నడును ప్రత్యక్షమున మొసగక, దీర్ఘకాలము గడిపితిమని మాంటాగూగారు నుడివీరి. హిందూ ప్రభువు రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యాదర్శము గమ్యభావమున యాకాలమున విశేషపరచియుండెను. ఇటీవల మాంటాగూగారు, స్వపరిపాలనా ప్రకీర్తనల నిర్మించుట మూలమున, బాధ్యతగల ప్రభుత్వమును హిందూదేశమున స్థాపించుటయే, ఆంగ్లప్రభుత్వ పరమావధియని ప్రకటించిరి. ఇందుకొరకై ఏ యే మార్గము లవలంబించుట యుక్తమో విచారించుటకై, మాంటాగూగారు హిందూదేశమున కేతెంచుచున్నారు.

ఇంతవరకును మాంటాగూగారు సలిపిన యుపన్యాసములు, వారు స్వతంత్రాభిప్రాయములను స్వేచ్ఛగ జెలువరించుటకు వీలులేని సహాయకార్యదర్శి పడవియందుండి, నపుడొసగబడినవి.

హిందూదేశ ప్రభుత్వముతో సంబంధ మేమియులేక, ప్రభుత్వకార్యదర్శి పడవిని తాము స్వీకరింపవలసిన తరుణమాసన్నమగుచున్న దను దృష్టిలేనపుడు, హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానముపై వారు సూచించిన యభిప్రాయములు వారి స్వకీయాభిప్రాయములనుటకు సందియములేదు. కామన్వెల్త్ లో ఈ వత్సరము 12 వ జూలై తేదిన మెసపొటేమియా కమిషను నివేదికచర్చలో మాంటాగూగారు పాల్గొని గంభీరోపన్యాస మొసగిరి. అందు హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానమును తీవ్రముగ విమర్శించిరి. మెసపొటేమియా దండయాత్ర విఫలమగుటకు వ్యక్తులను నిందించుట నిరుపయోగకరమనియు, ప్రభుత్వవిధానమే యిట్టి ఫలితమునకు గారణమనియు, స్పష్టపరచిరి. ప్రజలయందు ప్రభుత్వమునకు దగిన విశ్వాసము లేక బోవుట చేతనే, యుద్ధారంభమున ప్రజలలో గలిగిన భక్త్యుత్సాహములు బూర్జుముగ నుపయోగింపబడలేదు. తగిన ప్రయత్నము లేనపు డొక్కమారు మెసపొటేమియా దండయాత్రను నిర్వహింపవలసి వచ్చుటచే, యంత్రము బనిజేయలేదు. ప్రభుత్వ విధానము బరిశీలన ననుసరించి మారుచుండుటలేదు. అధినివేశ రాజ్యములలోను, మాతృదేశములలోను విధానమున మార్పు గలుగుచునే యున్నది. కాని “హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానమున, మార్పు గలుగుట వీలులేదు. హిందూదేశ ప్రభుత్వము ప్రస్తుత యవసరములకు బనికిరాదు. వలసన అది కొయ్యకన్నను, ఇనుముకన్నను గట్టిగనున్నది. వంచుటకు వీలులేనిది. పురాతన మైనది. ప్రస్తుతావసరముల గమనించిన, ప్రభుత్వ విధానమును సమర్థించుటకు వీలులే”దని మాంటాగూగారు నొక్కివక్తాచించిరి. ప్రభుత్వ విషయములలో పార్లమెంటు సభ్యులెవరును శ్రద్ధవహించక బోవుటచే నీ విధానముపై వారి దృష్టి ప్రసరింపలేదు. ఇండియను బడ్జెటుపై పార్లమెంటులో చర్చజరుగుచున్నపుడు, భవనమంతయు భాళీయగుట మామూలుగ నుండెను. మెసపొటేమియా యవాంతర మొకటి గలుగుటచే, ఆంగ్లేయులదృష్టి హిందూదేశ సమస్యలపై మరలినదని, మాంటాగూగారు నుడివీరి. వారిదృష్టి భారతదేశముపై ప్రసరించుటకు, ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి వేతనమును పార్లమెంటు భరించునటుల గావించుటయే మార్గమని, మాంటాగూగారి యభిప్రాయము. ఈ సంస్కరణమును, కాంగ్రెసువారు గూడ గోరియే యుండిరి.

హిందూదేశ పరిపాలనా దర్శమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, సంయుక్త రాష్ట్రప్రభుత్వ విధానమే, హిందూదేశమునకు, సరిపడియుండునని, మాంటాగూగారు సూచించిరి. ఏ గమ్యభావ మెదలనుంచుకొనినను, దానిని స్పష్టముగ దెలిపి, దానినిజేరుట కవసరమగు మార్గము లవలంబించెదమని ప్రభుత్వమువారు వాదనము జేయ, మాంటాగూగారు గోరిరి. ఆమార్గములలో నొకటి, ప్రజాప్రతినిధి సంఘముల సభికముగ స్థాపించుట. రాజ్యాంగసభను నడిపించుటకు ప్రజల కధికార ముండవలయును. రాజ్యాంగసభ పునర్నిర్మాణము గావలయును. హిందూదేశమున ప్రభుత్వము, ప్రజలకు నెక్కుడు బాధ్యతవహించిన గొలదిని, ఆంగ్లదేశమున దానికి బాధ్యత దగ్గవలెననియు యది ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ బ్రవర్తించవలయుననియు, మాంటాగూగారు విశేషింపించిరి. మాంటాగూగారు సూచించిన సూత్రములు కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధాన సూత్రములకు సరిపోవుచున్నవి. ప్రజలకు ప్రభుత్వము బాధ్యతవహించకుండ, ప్రభుత్వమున కెక్కుడు స్వాతంత్ర్య మొసగి దానిని నిరంకుశము

గావించుట, జస్తిను, మెయిలుపత్రికల యభిప్రాయము. ఇది ప్రజాపరిపాలనమునకు ప్రతికూలము. మాంటాగూగారి యాశయములకు భిన్నము. మాంటాగూగారి యభిప్రాయ మిక్రిందివాక్యముల నింకను స్పష్టపరుపరుగినది. “భారతీయుల రాజభక్తి నుపయోగింపదలచి కొనినయడల, వారి భావిస్థితిని వారే చక్కబరచుకొనుటకు వలయు నవకాశముల నొసగవలెను. నిరుపయోగములగు శాసనసభాసభల మూలమున నీ కార్యము సాధ్యపడదు. రాజ్యాంగసభకులపై ప్రజలకధికార మొసగుట చేతనే యీ కార్యము సుసాధ్యమగును..... సూతనానుభవము ననుసరించి, శతాబ్దము క్రిందటి, క్లిష్టమగు ప్రభుత్వ యంత్రమును పునర్నిర్మాణము గావించుటకు మిగుల సంస్థిల్లుగానిచో, హైందవ సామ్రాజ్యస్థితిగతులను వశమునందుంచు కొనుటకు, మిహాక్కును బోగొట్టుకొనెదరని, నేను నిశ్చయముగ నమ్ముచున్నాను.”

పై వాక్యములు మాంటాగూగారు ప్రభుత్వ బాధ్యత వహించనపుడు బలికిన వయినను, యుద్వోగస్వీకారానంతరము జూలై నెలలో నొసగిన యుపన్యాసములో గూడ మాంటాగూగారి తీరున నుడివియుండిరి.

“ఇండియా ఆఫీసులో నుద్వోగము వహించుట కవసరము గలుగునని దెలియకముందే హిందూదేశ విషయములపై, పార్లమెంటు సభ్యులగ నేనుపన్యసించియుంటిని. ఆ యుపన్యాసములలోని అభిప్రాయము లింతకు బూర్జుము నాకు గలవు. వాటి నిశ్చయింపి నే గలిగియే యున్నాను.”

ఇట్టి యుద్వోగముల గల ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, హిందూదేశమున కేతెంచుచున్నపుడు, భారతీయులందరును కాంగ్రెసు సంస్కరణముల వైకంఠ్యముగ నంగీకరించి, నివేదికము లంపుట యవసరము. అట్టితరీ, సంస్కరణములు ఫలింపకబోవు. ఈ సమయమున విభేదముల దూరముజేసి, భారతీయులు స్వపరిపాలనము బొందుటకై, నేకదీక్షతో కృషి సల్పుట యత్యవసరము.

()
ఆదోని మునిసిపాలిటీ.

ఈ సాలున 30 సభలు జరిగినవి. నియమిత సంఖ్య లేదని ఏ సభయు గూడ ఆపుడలజేయబడలేదు. ఇయ్యది పురపాలక సంఘసభ్యుల కెంతయు గౌరవప్రదమయినది. సభలకు అసభికార సభ్యులు తరుచు విస్తారముగ పోవుచున్నట్లు కానించును. ఇయ్యది వారికి కళంకదాయకము గాన పురపాలక సంఘవిషయముల మరిత ఎక్కువ శ్రద్ధను వహించి ప్రజలసౌకర్యముల నిమిత్తము వీరు పాటు పడెదరని నమ్ముచున్నారము. పురపాలక సంఘముయొక్క రాజకీయాడ చాల తగ్గినది. విశేషముగ వర్షములు రియుటచే ఆదాయము తగ్గినట్లు పురపాలక సంఘ నివేదికమున వివరించును. ఇయ్యది తృప్తికరముగ లేదు. కట్టణ పారిశుధ్యత విషయమై తగిన శ్రద్ధ తీసికొనినట్లు కానించును. ప్రజారోగ్యము, సత్తవపారిశుధ్యత కంటె ముఖ్యవిషయములు లేవుగాని పురపాలక సంఘమువారు ముందైన ప్రజాసౌకర్యమై పాటుపడెదరని విశ్వసించెదము. వన్నులు వసూలు చేయుటలో 274 వారంటులు బారీచేయబడినట్లును ప్రజలను నిర్బంధించి వన్నులను వసూలు చేయుచున్నట్లును కనిపించుచున్నది. సాధ్యమైనంత వరకు నిర్బంధము లేకుండగ వన్నులను వసూలు చేయవలెను. ప్రజలకు తమ బాధ్యతను తెలియజేయు భారము పురపాలక సంఘమువారిదయి యున్నది. ఇయ్యది వారు గమనించినచో

హామిలను బాధించుట కవసరమే కానించు కుండును. పురపిఠులను రస్తాలను బాగుచేయుచు టకును, క్రొత్తవి వేయుచుటకును ధనము నిత వరకు వెచ్చించలేదు. పనిముట్ల ధరలు విస్తారము పెరుగుట వలనను, కంప్రార్థకులు దొరకకుండుట చేతను కూలీలు విస్తారము కూలిన అడుగుట చేత ను క్రొత్త పనులను ప్రారంభించుటకు వీలులేకుం డెనని సమర్థించబడి యున్నది. కాని ఇయ్యది తృప్తికరముగ లేదు. పురపాలక సంఘము వారు 9 ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఒకమాధ్యమిక పాఠశా లను పోషించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇవ న్నియు గూడ అభివృద్ధి గాంచుచున్నవని గూడ తెలియజేయబడినది. ఇయ్యది చాల సంప్రదనీయ ము. మాధ్యమిక పాఠశాలలు మంచి దశయందు న్నట్లు విద్యార్థిభాగధికారులు గూడ ప్రశంసించుచు న్నారు. ఇందుకు పురపాలక సంఘము వారెంతయు సంప్రదనీయములు. మొత్తముమీద పురపాలక సంఘపరిపాలనము తృప్తికరముగ నున్నదని నడువ దగును. కాని పురపాలక సంఘమువారు పై నుద హరించబడిన లోపములను సవరించుకొని మరి కొంచెము శ్రద్ధతో తమ పనులను నిర్వహించవల యునని కోరుచున్నారము.

మహమ్మదీయనిర్బంధితులు

మహమ్మదాలీ, షాకతుఅలీగార్లను నిర్బంధ ములనుండి దొలగింప వలయునని, బహిరంగసభ లనేకములు గావించబడినవి. బిసెంటుగారిని వారి యనుచరులను వదలివైచిన నాటినుండియు, మహా మ్మదీయ నిర్బంధితులగూర్చి ప్రజాందోళన మతిశ యించినది. వీరిని వదలినయే వార్తలు బయల్పె డలేదు. కాని యవి నిరాధారములయ్యెను. ఈ నెల 25 వ తేదిన చెన్నపురిలో యిందుగూర్చి బహిరంగసభ యొకటి లాల్ హాటులో జరిగెను. అందుకు మహమ్మదీయ ప్రముఖులనేకులే తెంచి, మహమ్మదాలీ, షాకతుఅలీగార్లను వెంటనే విడిచి పెట్టవలయునని, ప్రభుత్వమువారిని గోరుటకు దీ ణ్యమింది. ఇట్టి సభ లనేక ప్రదేశముల జరుగు చున్నవి.

ఇంక విషయమై జిన్నాగారి ప్రశ్నను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వభావో ప్రభుత్వమువారి నడిగిరి. “మహమ్మదు అలీ, షాకుతు అలీగార్ల విషయములలో జరిపిన విచారణల ఫలిత మే మయినది?”

సర్ విలియము విక్ సెంటుగారు ప్రభుత్వ మువారి తరపున ప్రతి తర మొసగుచు, వారిని నిర్బంధించుటకు గారణము వారు తీవ్రభాష నుప యోగించుట మాత్రమేగాదనియు, చక్రవర్తిగారి శత్రువులవై వారు తరుచుగ యభిమానమును దెలుపుటచే నిట్టి నిర్బంధము లుంచబడెననియు, నుడివిరి. నిర్బంధితుల యభిప్రాయము లిప్పటికిని మారకబోవుటచే, నిర్బంధముల దీసివేయుట నాంధ్రనీయునుగాదని, విక్ సెంటుగారు దెలిపిరి. ఈ ప్రత్యుత్తరము ప్రజల సంతృప్తిపరుపజాలదు. నిర్బంధితులు గావించిన దోషమునకు వారిని న్యాయస్థానమున విచారించి, నేరస్థాపన యయిన బియ్యట సక్రమముగ శిక్షించినచో ప్రజలెట్టి యభ్యంతరముల దెలుపజాలరు.

బొంబయిదొరతనమువారి దాక్షిణ్యము

వర్తమాన ఘోరసంగ్రామపు సంక్షోభముచే ప్రజలు తిండిలేక కడంగు పొందుచున్నారని గ్రహించినవారై నెల 1 కి 100 రూప్యములకు తక్కువగ తీతమును బడయుచున్న ప్రభుత్వ ద్యోగుల కందరకును స్థానికభృతి నిచ్చుటకును,

సీచవృత్తి తేయువారలకు ఇంటి అద్దె నిచ్చుటకును బొంబయి దొరతనమువారు నిశ్చయించుకొనిరని ప్రకటించబడినది. ఇయ్యది చాల ప్రశంసనీయము. మదరాసు పృథుత్వమువారు గూడ ఇట్టి సమ పాయముల గలుగజేయుటకు పయత్నించెద రని విశ్వసించుచున్నారము.

పురాతనశాసనములు.

II

పురాతనస్తు సంపాదన కార్యాలయోద్యోగులు పురా తన శాసనములను సంపాదించి కాపాడు నిమిత్తము ప్రతి సంవత్సరమును దేశాటనము గావించుచుదురు. విమర్శింపఁ బడుచున్న నివేదికకు సంబంధించిన సంవత్సరమందు, ప్రకటన కార్యభార మతిశయించుటవలన, సహాయోపద్రవ్య గారును వారి ప్రధాన సహాయోద్యోగులును దేశాటనము గావించలేక పోయిరట. ఆంధ్ర ద్రావిడ కర్నాటభాషలకు సంబంధించిన పురాతనవస్తుశాస్త్ర విద్యార్థులు మువ్వరును మాత్రమే ఈ సంవత్సరము దేశాటన కార్యభారమును నిర్వహించిరి. ద్రావిడ పురాతన వస్తుశాస్త్ర విద్యార్థి 16-8-1916 మొదలు 6-1-17 వఱకు, అనగా నిండుమిండు 4 నెలల 20 దినములు శాసనా రుల సంపాదనము నిమిత్తము దేశాటనము గావించెను; ఆంధ్ర పురాతన వస్తుశాస్త్ర విద్యార్థి 2-12-1916 మొదలు 14-3-17 వఱకు, అనగా నిండుమిండు 8 నెలల 18 దినములు దేశాటన ము గావించెను. ఇందువలన, ద్రావిడ పురాతనవస్తు శాస్త్ర విద్యార్థికింకె ఆంధ్ర పురాతనవస్తు శాస్త్రవిద్యార్థియే కా ర్యాలయమందెక్కువ కాలము గడపె ననుట స్పష్టము. ఇట్టి సందర్భములో ఆంధ్ర శాసనముల ప్రకటన కార్య మారంభావ స్థానో నే యుండ, ద్రావిడ శాసనముల ప్రకటన కార్య మంత సత్వరముగ జరుగుట కేమి కారణమో గ్రహించుట ప్రయోజన కరము. ఇంతకు పూర్వము నూచించిన ప్రకారము ప్రకటనకార్య భార మతిశయించుటవలన దేశాటనము గావించఁజాలకుండిన ప్రధానోద్యోగులును, ఆంధ్రపురాతన వస్తుశాస్త్ర విద్యార్థి తప్ప తక్కిన యుద్యోగులును కూడ ద్రావిడదేశాసనముల ప్రకటనకార్యమందు తమ శక్తిసామర్థ్యములను వినియోగించి, ఆంధ్రశాసనముల ప్రకటనకార్యమునకై సాటు పడకుండుట తప్ప సర్వ మైన కారణాంతరము. గానింపకున్నది ఈ సం వత్సరము మాత్రమే కాక ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరములలో కూడ, ఆంధ్రశాసనముల ప్రకటనకార్య మారంభింపఁబడక పోవుటవలన, ఆంధ్రపురాతన వస్తుశాస్త్రవిద్యార్థి తప్ప తక్కి న కార్యాలయోద్యోగులు, ఆంధ్రశాసనముల ప్రకటనకార్య మును నిర్వహించుట కొంతవఱకు సమర్థులో యను సంగతి కూడ సంకేతాస్పదముగ తోచుచున్నది. నేరులను బట్టి చూచునెడల ఇంచుమించి యుద్యోగు లందఱును ఆంధ్ర ప్రభాషలే మాతృభాషలుగాఁ గల వారని తోచుచున్నది. పై నూచించిన లోపములను గుర్తించునెడల, అనేక దేశభా షకు సంబంధించిన కార్యక్రమము గల ప్రతిష్ఠాపనలయందు వివిధదేశభాషలకును సమానప్రాతినిధ్యము లభించునట్లు ఉద్యోగులు నియోగింపఁబడుట యెంత ప్రయోజనకరమో స్పష్టము కాఁగలదు. అట్టి నియోగమువలన ఆయా దేశభా షలు మాతృభాషలుగాఁగల యుద్యోగులకు తమతమ మాతృ భాషలకు సంబంధించిన కార్యక్రమమునెడ సహజమైన యు త్సాహాధిక్యము కలిగియుండుననుటకు కూడ సందియము లేదు. ఆంధ్రపురాతనవస్తుశాస్త్ర విద్యార్థి, ‘సి.ఆర్. కృష్ణమూచార్’ గారు గుంటూరు తాలూకాలో సంచారము గావించి 130 శాసనములను సంపాదించుటకు గుంటూరునందలి హైకోర్టు వకీలు ఎమ్. కాలిదాసు, బి. ఏ. బి. ఎల్., గారి సాహక్రొశ పూర్వమైన సహాయ్య సహకారములే ప్రధానసాధన మని యూహించుట యసంగతము కాదు. నివేదికకు సంబంధించిన సంవత్సరము సంపాదించఁబడిన తామ్రశాసనములు మిక్కిలి ప్రయోజనకరము లనియు, అందలి ప్రధానశాసనములు ఎమ్. రామకృష్ణకవి, ఎమ్. ఏ. ఏ. రంగస్వామి సరస్వతి. బి. ఏ. గుంటూరునందలి హైకోర్టు వకీలు ఎమ్. కాలిదాసు, బి. ఏ. బి. ఎల్.; ఆస్కాజిల్లా మనసము తరణిచెరనరెడ్డి గార్ల యనుగ్రహమువలన లభించినవనియు నివేదికయందే గ్రంథస్థము గావించఁబడియున్నది. వీరందఱును ఆంధ్రులు, కట్టకడపటివార ధనవత్త మాంధ్రదేశస్థులు. వీరిలా రామకృష్ణకవి గారు చిరకాలమునుండి స్వయముగా పురాతనవస్తు పరిశోధనము గావించు చున్నవారు, భద్రుభాషా పరిచయము గలవారు, సుప్రసిద్ధ విద్వాంసులు; రంగనాథ సరస్వతి గారు, నెల్లూరు వాస్తవ్యులు, పురాతనవస్తు పరి శో ధ న మం దె ట్టన యభిలాష గలవారు. వై శేష్కొనబడిన ప్రధాన తా మ్రశాసనము తూర్పు ఆంధ్ర చాళుక్యరాజుల చరిత్రమునకు సంబంధించిన వనియు, కర్ణాటక పురాతన వస్తుశాస్త్ర విద్యార్థి అనంతపురము జిల్లా మరకసెర తాలూకాలో సంచారము గావించి సంపాదించిన శాసనములు కూడ విశేషించి విజయ

వగరరాజుల చరిత్రమునకు సంబంధించిన వనియు, రీతుకర్వెట్ల జిల్లా అంతా సముద్రము తాలూకాలో ద్రావిడ పురాతన వస్తుశాస్త్ర విద్యార్థి సంపాదించిన శాసనములు విశే షించి యాంధ్ర చోళ సామంతరాజుల చరిత్రకును విజయ నగర సామ్రాజ్య చరిత్రకును సంబంధించుచుండుటే కాక ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిలో కూడఁ గలదనియు గుర్తించినచో, ఈ కార్యాలయమువారు ఆంధ్రమండలములలో మాత్రమే కాక ఆంధ్రప్రదేశ్ మండలములలో కూడ ఆంధ్రులకు ఆంధ్రభాష డను సంబంధించిన కార్యము లెంత విశేషముగ నిర్వహింప వలసియున్నచో స్పష్టపడఁగలదు. ఈ కార్యాలయమువారు ఇతర కార్యాలయముల నిమిత్తము కూడ తా స నా దు ల ను పరిశోధించి అందలి సారాంశములను వారికి తెలుపుచుదురు. ఈ సంవత్సర మీ సందర్భమున పశ్చిమపుర్యముగా నిర్దే శింపఁబడిన శాసనములు కృష్ణాజిల్లాయందలి గుంటపల్లిలోను విశాఖపట్టణము జిల్లాయందలి కొండకంచెరువలోను నెల్లూరు జిల్లాయందలి యుదయగిరిలోని శ్రీతెలుముకును సంబంధించిన వని గ్రహించినచో, పూర్వోక్తాభిప్రాయమే మతింత బల పడఁగలదు. నివేదికలో ప్రకటింపఁబడిన ప్రకారము, ఈ కార్యాలయమువారు చెడకుండ కాపాడవలసినవిగా నిర్ణ యించిన వస్తువిశేషములు విశేషించి గుంటూరు జిల్లా గుం టూరు తాలూకాకు సంబంధించుచున్నవి. అవి నిడమల్తు టంగుటూరు గ్రామములందలి కైన సిగ్రహములును, తాడి కొండలోని భీమలింగము దిబ్బము, తిరునల్వేలి జిల్లా అంతా సముద్రము తాలూకా లిరువాలిశ్వర గ్రామమునందలి దేవా లయమున కూడ గనునింపఁబడిన కొన్ని శిల్పవిశేషములును శాసనములును గల వని నూచింపఁబడియున్నది. ఈ ప్రాంతము లొకప్పు డాంధ్రసామ్రాజ్యమునకు చేరవనియు, ఇప్పటికిని ఈ ప్రాంతములలో ఆంధ్రప్రజలు విశేషముగ నున్నారనియు గ్రహించుట ప్రయోజనకరము. శాసనము లున్నట్లు తెలియ వచ్చి నివేదికానంతర నిపును జరగుచున్న సంవత్సరములో కార్యాలయోద్యోగుడు సంచారము గావించి పరిశోధించుటకు నిర్ణయించుకొన్న 46 గ్రామములలో 18 కర్నూలు చిత్తూరు కృష్ణా గంజాము గుంటూరు విశాఖపట్టణము జిల్లాలకు సంబంధించినవి. నూయెలుగారి బాబితానుండి యెన్నుకొనిన 7 గ్రామ ములలో 1 మాత్రమే కలరు. ఆది భద్రాచలము. ఆంధ్రకర్ణా టక ద్రావిడ మండలముల తాలూకావారి పరిశోధనలకు గుంటూరు జిల్లాయందలి తెనాలి తాలూకాయు, అనంతపురము జిల్లాయందలి మడకసెర తాలూకాలోని మిగిలిన ఫిర్కాలు మిగిలిన వెనుక హిందూపురము తాలూకాయు, తిరునల్వేలి జిల్లాయందలి తెకకాళి తాలూకాయు నిరూపింపఁబడినవి. ఈ కార్యక్రమమును ప్రభుత్వమువారు కూడ నామోదించి యున్నారు. ఈ యేర్పాటు బాగున్నచో, దీనిని సామర్థ్య మతో నిర్వహించుట వద్యోగములలో యథాయోగ్యమైన వివిధభాషా ప్రాతినిధ్య మత్యవశ్యమని మరియొకసారి నొక్కి వక్కాణింపక తప్పదు.

జిర్కరుఉద్యోగియులు పట్టువడుట.

లండను, నెప్టెంబరు 26:— తప్పించుకొని పారిపోయిన జిర్కరు ఉద్యోగియులలో 9 గురు పట్టువడిరి. అందు “ఎడ్వెను” నాకాధికారి మ్యూలెరును, ఆల్బోర్ట్ నను వైమానికుడును గలరు. ఈ వైమానికుడు తప్పించుకొని పారిపోవుటలో ఘను డు. ఇదివరకు నాలుగుమాసము తప్పించుకొని పారిపోయి “హాన్ మాంటిక్రిస్ట్” అనుమామపేరును సంపాదించుకొనెను. అతడు తప్పించుకొని పోవుటసేక కార్మికుడు కనిపెట్టెను. అందఱును ఉదయము 4-30 గంటలకు అనేక బట్టలు, చుట్టలు మొనలగు సామానలతో తప్పించుకొనిపోయిరి. తామే వ్రాసి యుంచుకొనిన పటములనుగూడ పట్టుకొనిరి. ఉదయముభోజ నమువేళకు 6 గురు పట్టువడిరి. ఒకనివద్ద నెద్ద ప్రయాణపుసంచి యుండెను. అతడు స్నేహితునితో నొక గోరు ము పొలమున పండుకొని యుండగా పట్టుకొన బడియెను. మరొకడు కాలవలో పేకాట నాడుచుండిరి. ఒకానొక యడవిలో కొంతకుండి బాలురు ఓటపండ్లనేరు కొనుచు మ్యూలెరుగారిని గాంచిరి. బిగ్గరగ కేకలువేయసాగిరి. అతడు మధ్యాహ్న సమయమున పట్టుపడియెను. ముగ్గురు బాట వెంబడి పోవుచుండగా పట్టుపడిరి. తాములందఱు నగరము నుండి కూలి చేసికొనునమిల్లము బయలుదేరి వచ్చిన వందు సామగ్రిపనివారలని వారు చెప్పకొనిరి. తక్కిన వారలతోటకు పోవుటవారు త్రోవుడు బండ్లమీద విశేషముగ దిగులూడు చున్నారు. బంధీకృతులవద్ద నుండుపటములజూడగా తూర్పు సముద్రతీరమునకు పోవుపూర్వము లన్నియు నందు సమముగ “మార్కు” చేయబడి యుండెను.

సుప్రసిద్ధ పరాసు వైమానికుడు

లండను, నెప్టెంబరు 26:— పరాసువారి ప్రధాన శిఖ రముకర్వెనున్న రైటుగారి విలేజుకుట్టిలు వ్రాయుచున్నాడు. సుప్రసిద్ధ పరాసు వైమానిక వీరకథామణి కెప్టెనువైనిమిరు గారు 11 వ తేదీనుండియు గన్పించకున్నారు. ఇప్పటికతడు రెండు జిర్కరు విమానముల నేలగూర్చెను.

స్థానిక వార్తలు

వీడ్కోలుపు విందు:—వైస్రాయలు పనిచేయుటకు బయల్ పుడుమున బోయిన తల్లివెంటు హెచ్. కృష్ణన్, ఐ ఎం ఎస్, గారికి గత సోమవారమున వీడ్కోలుపు విందు గావింపబడెను.

రైలు చార్జీలను హెచ్చించుట:— ఇంగ్లాండునుండి బొగ్గు రాకపోవుటచేతను, నిలువయుండిన బొగ్గు నానాటికి తగ్గిపోవుచుండుటచేతను రైలుచార్జీలను హెచ్చింపవలెనని సింహళము రైలువేవారు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రప్రజాసంఘము:—సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద యీ నెల 28-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు తంబుపెట్టివీధి నెం 7-వ గృహములో చెన్నపురి వాస్తవ్యులగు ఆంధ్రులందరూ ఒక సభ గావించి యీనెల 30-వ తేదీని బెజవాడలో జరుపబడు ఆంధ్రప్రజాసభకు ప్రతినిధులను యెన్నుకొనెదరు.

పచ్చయ్యప్ప కళాశాల చారిత్రక సంఘము:—నేటి సాయంత్రము 5 గంటలకు కళాశాల భవనమున ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యరు ఎం. ఏ గారు ప్రార్థన కాల హిందూ పాఠశిక దేశములస్థితిని గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. (ప్రాధేసరు కె. రామానుజాచారి బి. ఏ, గారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

గోల్డేహోలులో వైస్రాయు గారియువన్యాసము:—రేపు (28-9-1917 శుక్రవారము) సాయంత్రము 5 గంటలకు హోమరూలు లీగువారి ఏర్పాటుననుసరించి సి. సి. రామస్వామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద గోల్డేహోలులో సభజరుగును. -మొసపాటేమియూనుండి ఫస్ట్ కేటవుమీదవచ్చిన లండనుపేర్) డ్యూ యూనియను క్రెటర్లవైస్రాయుగారు "ఆంగ్లదేశమున కార్మికోద్యమము" గురించి యువన్యాసించెదరు.

బ్రాహ్మణేతరసభ:—పరకువాకమునను చుట్టుపట్టు నెవరిందుండిన బ్రాహ్మణేతరులు యీనెల 30 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు గంగాధరేశ్వర కోవెలవీధి నెం 5-రువ గృహములో నొకసభ గావించి 'దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘము' వారికి సహాయమొనర్చుటకు ఒక సంఘమును ఏర్పరచెదనని తెలియుచున్నది.

దొంగతనము:—ఈనెల 26 వ తేదీ రాత్రి షేక్ ఆహమ్మదు అను అను నతడు బొదాయి సాహెబు షిఖో తననుకాణము అరుగుపై బయటెను. తెల్లవారుజామున సుమారు 4 1/2 గంటలకు మొయిన్ కోలా అను నతడు దుకాణము బల్లలను తీసివేసి లోన ప్రవేశించి సుమారు 2 రూపాయలుండిననుంచి యెత్తుకొని పారిపోవుచుండగ దుకాణదారుడు లేచి దొంగదొంగయని కేకలువేసెను. దుకాణపు అరుగులపై బయటెన మరొకడెలు దుకాణదారులు లేచి పారిపోవుచున్న దొంగవానిని పట్టుకొని పోలీసువారి కొప్పగించిరి. పోలీసు వారు దొంగ వానిపై రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు గారి యొద్ద కేసుచేసిరి. వానికి 4 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

ఉత్తర చెన్నపురి హిందూ బాలికాపాఠశాల:—చాకలిపేటయందు గల యీ బాలికాపాఠశాలకు యాదిశుక చారు బహుమానములను ఇచ్చినారు. టి. స్వామినాథ స్వీట్ గారు రూ॥ 10 యి. పి. హమ్మడేలు గ్రామణి గారు రూ॥ 10 యి. పి. బి. వేంకటకృష్ణ తెట్టిగారు రూ॥ 10 యి. పి. రామస్వామి నాయకుగారు రూ॥ 10 యి. పి. ఎస్. రావుగారు రూ॥ 10 యి. మక్ముగ మొదలయారు ఆర్. భానప్పకాళిము గాల్ల రూ॥ 1

చెన్నపురి గవర్నరుగారి సంచారములు:—నీరు అక్టోబరునెల 14 వ తేదీని ఉదయమున విడిచిపెట్టి ఆరునాడు మంగుళూరుకు చేరుదురు. అచ్చట 17 వ తేదీ వరకును ఆగి మహిళాసభా మండలియనకు శింఖుస్థాపనము గావించెదరు. నెలలు ఆలోచింపను కళాశాలవారి బహుమాన సభకు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఆదివారమున చేరుదురు 18 వ తేదీ ఉదయమున కల్లికోట నగరమునకేగి అచ్చట 20 వ తేదీ వరకును ఆగెదరు. 20 వ తేదీని కల్లికోటనుండి మధుర నగరమునకు 21 వ తేదీ నాటికి వెళ్ళెదరు మధురలో 21, 22, 23 తేదీలను ఆగెదరు. 23 వ తేదీ మధురనుండి అచ్చటనుండి బయలుదేరి చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

మాంటాగుగారికి స్వాగతము. — మాంటాగుగారికి స్వాగత మొసంగు తీర్మానము ఈ వారమున జరుగు బొంబాయికాన్వేషనను సభలో సహాధిపతులను. (తంలి)

వృత్తాంతములు.

సోంపేట, సెప్టెంబరు 28:—గతరాత్రి ముమారు 12 గంటలకాలమందు గంజాంబిల్లా సోంపేటలో స్వల్పభూకంపముకలిగి 4 సెకండ్లుండెను. నష్టమేమియు లేదు.

పూనాలో గొప్పవర్షము:— సోమవారమునాడు సాయంత్రము గొప్పవాన కురిసినది. బుధవారపు పేట అడుగు లోతు నీరు కొంతసేపు నిలిచినది. బుధవారమునాడు సాయంత్రమున గూడ వర్షము కురిసినది. (తంలి)

ప్రభుత్వోద్యోగులకు ముజరాలు:—రు 100 లకు లోపు జీతము గల వారికి ప్రత్యేక ముజరాలను నవుకరలకు చాకరలకు ఇండ్ల బాడుగల ముజరాలను యుద్ధము ముగియు వరకు నిచ్చుటను గూర్చి ఆలోచించుట కొక సంఘము ఏర్పరచబడిన దని బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. (తంలి)

ఆసినింటుమ్మ గారు బొంబాయికి వెళ్ళుట:—ఈనెల 30-వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఆసినింటుమ్మ గారు అరంజేలు వాడియా గార్లతో గూడ బొంబాయిగరమును చేరెదరు. ఆరుగు నాడూమెవర్ధంతి యగుటచే బొంబాయి రాజధాని యందు జాతీయకళాశాల నేర్పరచుట కొమెరు 7 లక్షలు సమర్పించబడును. (తంలి)

క్రికెటు ఆట:— ఈవత్సరము డిసెంబరునెల మొదటి వారమున బొంబాయి నగరమున క్రికెటు ఆట పోటీకంధ మగును. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును ఆట జరుగును. పాటియాలా మహాగజాగారు హిందువులకు నాయకులుగ నందురని తెలియుచున్నది. (తంలి)

మహమ్మదీయ నాయకుల నిష్పంధవాసములు:—అలహాబాదున 31 నెల 25-వ తేదీన నవాబు అబ్దులు మజిలుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభయందు మహమ్మదాలీ షాకతాలీ గాన్ల నిష్పంధవాసమునకు ప్రజలందొకేసము నొందుచున్నారని. కాన వారిని వెంటనే విముక్తులను చేయుటకు ఇండియా దొరతనమువారిని కోరుచున్నామను తీర్మానము చేయబడినది.

గుంటూరుజిల్లా నర్సారావుపేట తాలూకా పోలూరు గ్రామమున పర్యాయ శేషాచార్యులు రామచంద్రుల మాను మంతరావుగాల్లజే శ్రీ రామనిలకల పను పుస్తకభాండా గాము ది 9-1-17 తేదీన 10 పుస్తకములతో స్థాపింపబడి అప్పజీవండియు ప్రతిదినము పురాణము జరుగుచున్నది. అంధప్రతిక గ్రంథాలయ సర్వస్వము ఆంధ్రసంచిక వైరా ప్రతికలు తెప్పించుచున్నాను. ఇదివరకు 190 పుస్తకములున్నది.

రంగూనులో సహకారము:—సహకార కళావారి ఏర్పాటు ప్రకారము రంగూనునందు త్వరలో సొక బాంకి ఏర్పరచబడును. పోమ్మ మున్నగు స్థలములందు జిల్లా బాంకులందు వలెనే యివట పని జరుపబడును. వీని ఆధికార మంతయు బర్మావారి ఆధీనముననే యుండును. మండలముల లోని క్యవసాయదారులకు బదున్లు ఇయ్యబడును. (తంలి)

లక్నోలో వై నికలను సమకూర్చుట:— ఇంతవరకు 900 మంది నాలుగునెలలలో చేరిరి. వీరిలో చాలమంది రణరంగమున పోరువారుగాను. ఇంకనుచాలమందిని చేర్చుకలెనని డిప్టి కమీషనరుగారు స్పష్టపరచిరి. చాలమంది తాలూకాదార్లు చేరువారికి భూములను ధనమును ఇచ్చుచున్నారు. గ్రామములవెంటి లిరిగి పనిచేయుటకు ప్రతితాలూకాయందును నెన్ను సుసిపాయిలను ఏర్పరచెదరు. (తంలి)

కాశీనగరమున ఆస్థవైశ్య అన్నదాన సమాజము:— శ్రీ కాశీ వైశ్యయందు స్థాపింపబడిన కన్యకా పరమేశ్వరి ఆస్థవైశ్య అన్నదాన సమాజ గృహమునకు కన్యకాసమము ఇచ్చి దానిని స్వాధీనపరచుకొనుటకు స్థాపకులగు శ్రీమాకా దాచెప్పి రామబ్రహ్మంగారును యం నారాయణ గుప్త గారును గుంటూరు కాపురస్తులగు మరొకొందరును కలసి ఈ నెల 29 వ తేదీని బయలుదేరి బొంబాయి మార్గముగ కాశీ వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది.

పూనానుండల సభ:—నవంబరు నెల 10-11 తేదీ లలో జున్నునునందు మండల సభ జరుగును. బొంబాయి వాస్తవ్యులగు ఎం. ఆర్. జయకరుగారి నధ్యక్షత వహింప గోరెనని తెలియుచున్నది. స్థానిక విషయములను వెక్కిరింటిని గూర్చును, క్యవసాయము భారతీయులకు స్వచ్ఛంద వైని కాధికారము పోర్తూగిసుక పోర్తూగిసుక విద్య - నిర్బంధోచిత ప్రారంభ విద్య - క్యవసాయమునాటి విధాముల గూర్చియు తీర్మానములు అవసరింపబడును. (తంలి)

భారతీయ యువకులు-ఉపచారి కావృత్తి:— బొంబాయి జేమిస్ట్రీజీజీభాయి వైద్యశాలలో ఉపచర్యకు నేర్పు కొనుటకు ఉత్తమకులసంజాతలను విద్యావతులనుగు భారతాంగనలు కావలెను. వీలననగా ఉపచారికులుగా నున్న ఆంగ్ల యూరేషియను యువకులు యుద్ధవైద్యశాలలందును వైద్య శాలానాకలందును పనిచేయుటకు వెళ్ళిరి. వ్రస్తుతము 32 రు మాత్రమే ఉపచర్యనభ్యసించుచున్నారు. ఉత్తమకులసంజాత లగు భారతయువకులు హెచ్చుగనుపచర్యకు గడంగిన నుప చారికావృత్తికి గౌరవమేర్పడ గలదని గంసుమువారు ప్రక టించిరి. (తంలి).

కాశ్మీరు పరిశోధకాలయము, బొంబాయి:—డాక్టరు ఎస్. జగదీశచంద్రబోసుగారు 'కలకత్తా' బొంబాయిగర మున నేర్పరచవలచిన పరిశోధకాలయము ఈసంవత్సరము నవంబరు నెల 30 వ తేదీని తెరవబడును. అందులకు 16 లక్షల రూపాయలు కావలెను. ఇంతవర కీ దేశముననున్న ప్రతిష్ఠాపన తెప్పియును చేయబాలని మహావీర మిప్రతిష్ఠాపనమువలన కలుగగలదు. ఇందులకు డాక్టరు బోసుగారు సముపార్ణించిన విత్తము నంతయు 5 లక్షలు దీని కొనంగిరి. బొంబాయి వాస్తవ్యులగు ఎస్. ఆర్. బామ్మంజీగారు లక్ష రూపాయల నొనంగిరి. తక్కిన పది లక్షలను దేశీయ లొంగి తమ గౌరవమును నిలుపుకొనవలెనని బోంబే క్రానికలు ప్రతిక వ్రాసినది. (తంలి)

ఆంధ్రవిద్యార్థుల సమావేశము, మదీరపట్టణము:— తెలుగు జిల్లాలలోని కళాశాలలయొక్కయు, సెకండరీ పాఠశాలలయొక్కయు విద్యార్థులు సుమారు 60 మంది ఈనెల 21, 22, 23, 24 తేదీలను ఒకసభ జరిపిరి. సభకు వచ్చిన విద్యార్థులకు నోబులు కళాశాలలో బసలు ఏర్పాటు చేయబడెను. కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు పెజ్, ఏం. ఏ. గారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మిచ్చుచు నందియాల వాస్తవ్యులగు రెవరెండు ఏ. ఎఫ్. ఆర్. బస్ట, కమ్మయ్యపెట్టు వాస్తవ్యులగు రెవరెండు ఏ. బి. ఇలియట్టు, సత్తెనపల్లి వాస్తవ్యులగు రెవరెండు ఏ. ఎం. బోగ్గు, ఎఫ్. బి. ప్లేక్, బరుగా, గార్లు మిక్కిలి ఉపయోగకరములగు ఉపన్యాసముల నొస గి లై లిలు పఠనీయ తరగతులను ఏర్పరచిరి. 25-వ తేదీ మంగళ వారమున సభ చాలించబడి విద్యార్థులు తమతమ యూళ్ళకు బోయిరి.

బొంబాయి తపాలజవానల సమ్మేళనము:— ఈ నెల 25 వ తేదీ సాయంత్రమువరకును మార్చేమియును కలుగ లేదు. జిల్లాలనుండి చాలమంది జవానల రప్పించిరిగాని వారి కనుభవము లేనందున ఇండ్ల సంఖ్య సరి గ లే నందునను వాకోపజాల కు న్నారు. ప్రజలకు చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. డైరెక్టరు జనరలుగారు మంగళ వారమునాడిటకు వచ్చిరి. చాలమంది వర్తకులు విజృంభనచేసి. 27 విలియం మాక్సువెలుగారు బొంబాయి తపాలకాశాధికారులతో నాలోచించి జవానల న్యాయవాదియగు గిన్వా లాగారికి వర్తమానమందిరి. జవానల కోరికలను న్యాయవాది ఆధికారులకు విన్నవించెను. జవానల ప్రతినిధులు చెప్పిన విషయములను గూడ డయిరెక్టరు జనరలు గారు సావధానులై వినిరి శనివారమునాడు పనివాండు పనిలోనికి రావన్న వారిని తీసివేసెనను. ఇదివరకే రు 1090 లు కొత్త క్యవ మనుమతంపబడినదని వీని డైరెక్టరు జనరలుగారు పలికి నిధులతో చెప్పిరి. (తంలి)

మాంటాగుగారు లండను, సెప్టెంబరు 28:—మాంటాగుగారు రాజాను మతిని శ్రీవారిని నేటిదినమున దర్శించి బకింగహాము కోటలో రాజదంపతులతో గలసి భోజనము చేసిరి.

అత్యద్భుతమైన జోన్యము మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రమునుగాని లేక మీరు బాబును వాగ్మునవేశము గాని తెలియజేయుదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకు గాను మీ రొకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మీ జోన్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి కుంభకోణములో వైకొన్సెన్సేటుగనున్న టి. కే. 2వ రామయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిల్లు వాగ్మునున్నారు:- మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్సరమునకు ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకుండగ నిజమైన దృష్టాంతము నిచ్చినది. దీ కలింగ అస్సోలూజికలు బ్యూరొలో వోడెనరము, విశాఖపట్టణము, జిల్లా.

THE GREAT WAR

Irish Convention: Sir H. Plunket's Optimism

Korniloff Revolt Due to Misunderstanding

ENEMY ATTACK ON VERDUN POSITIONS A FAILURE

British Airmen's Notable Achievements

[Reuter's Agency]

Great Britain

THE IRISH CONVENTION. Optimism Justified.

LONDON, September 24.
Sir Horace Plunket, speaking at Cork, said:—The prevalent optimism regarding the Convention was more than justified. It had passed the most important stage and was approaching the next, when he hoped that the constitution would be completed.

New India Council Member.

Mr. Aftab Ahmed Khan in London.

LONDON, September 26.
Mr. Aftab Ahmed Khan has arrived and taken his seat on the India Council.

Mr. Montagu Lunches with Their Majesties.

LONDON, September 26.
Mr. Montagu was received in audience to-day and had luncheon with Their Majesties at the Buckingham Palace.

Nine Escaped German Officers Recaptured.

LONDON, September 26.
Nine of the escaped German officers have been recaptured. They include the Emden's captain, Mueller, and the aviator Otto Thelan, a famous tunneller whose previous four escapes earned him the nickname of the Hun-Monte Christo. The escape was discovered by a labourer noticing a hole in a turnip field close to the huts. All escaped at 4.30 in the morning with ample provisions, clothing, and tobacco, and maps drawn by themselves. Six were captured at breakfast time. One was carrying a huge portmanteau. Thelan and his companion were found asleep in a wheatfield. Two others were playing cards in a ditch. Children black-berrying in a wood met Capt. Mueller and gave the alarm, and he was captured at midday. Three were captured while walking along the road. They said they were munition workers from London seeking work. Police on bicycles are scouring the roads for the others. Maps found on the prisoners had the routes to the East Coast marked very accurately. The German officers who escaped from Keyworth tunnelled under the barbed wire.

Belgium Honours British Officers.

LONDON, September 26.
The "Gazette" states that the King of the Belgians has conferred the "Ordre de la Couronne, Grand Officer" on Lieut.-General Sir John Cowans, and Lieut.-General Sir David Henderson, and Surgeon-General Sir Alfred Keogh and the "Ordre de la Couronne, Officer" on Lieut.-Colonel Francis Adams, Indian Army.

Effect of Allies' Victories. Germany's Defeat Certain.

ALLAHABAD, September 26.
LONDON, September 25th.—The "Times" military correspondent, concluding an article on the victories of 1917, says:—Sir Douglas Haig will give the enemy the law. It is not now a question of whether the German armies before us will be beaten, but when they will be beaten. The Germans in the field must be made to acknowledge their inferiority by constant hammering. When this has been done and all available German reserves used up, we can talk of strategy again.—("Pioneer" special cable.)

The Gazette announces that President Poincaré has awarded Legion of Honour (grand officer) to Sir John Cowans and Sir Alfred Keogh.

THE AIR RAIDS.

Success of New Defence System.

LONDON, September 26.
Some newspapers attribute the fact that few raiders reached London to the new system of defence by vertical barrage. It is generally agreed that the firing of anti-aircraft guns in London last night was heavier than ever before.

Londoners Quick to Take Cover.

Incidents During the Raid.

In contrast to Monday's moonlight sky, last night's was overcast with low-lying clouds. Again, it was

noticeable how London has learned to take cover. Thoroughfares were cleared with businesslike celerity, people taking refuge in the calmest manner in the nearest buildings offering shelter, tubes, etcetera, but entertainments as on Monday were carried on as usual. A noteworthy feature was the conduct of omnibuses sticking to their posts. The raider that penetrated the masses of drifting mist dropped bombs on small houses where there were no munition works. There was apparently a big air fight some distance from London as heavy machine gunning was audible in the sky, probably from the British formation driving off the raiders. There is a doubt that besides the vertical barrage British aviators were most successful in repelling London's assailants. The "Daily Express" quotes a high official as saying:—We have stopped day-raids, the time is not distant when Hun machines will no longer come to this country.

LONDON, September 26.
The Press Bureau states that gunfire turned back the first group of raiders approaching London last night only two penetrating the defences. These dropped a number of bombs on the southeastern outskirts of London and damaged some dwelling houses. Six persons were killed and sixteen injured. A second group of raiders were driven off before reaching London. They dropped bombs in the southeast of England but no casualties or damage have yet been reported.

The Air Raid.

A Press Correspondent Killed.

LONDON, September 26.
Fatalities in Monday's air raid included G. J. Stevens who has until lately been the Athens Correspondent of the "Daily Telegraph."

The Casualties.

LONDON, September 26.
The British Official communique says that in last night's air raid the casualties were seven killed and twenty-five injured.

Splendid Work of Naval Aircraft.

LONDON, September 26.
The Admiralty says:—Naval aircraft dropped many bombs on Sparapheebok aerodrome at noon on Tuesday, and several direct hits were reported. Our fighter patrols over fleet encountered six hostile seaplanes, and drove down two. Our naval forces bombarded naval establishments at Ostend in the afternoon and secured several hits on the marine Workshop.

Arrivals and Departures.

LONDON, September 26.
The Admiralty says: During the week 2775 merchantmen arrived at ports in the United Kingdom and 2691 left. Thirteen vessels over sixteen hundred tons and two under were sunk and ten were unsuccessfully attacked. Two fishing vessels were sunk.

Colonial Under Secretary.

LONDON, September 26.
The Press Bureau states that Commoner Herward has been appointed Under-Secretary of State for Colonies.

Cotton Control.

LONDON, September 26.
Cotton control order has been issued to come into operation on 1st October for fixing the prices of raw cotton. Official values will be fixed daily for good middling American and fully good and fairly good Egyptians. Deductions will be made to obtain official values. Cotton sold on C. I. F. terms will also be quoted. Profit which may be added will not exceed twenty five points in case of Americans and seventy five points for Egyptians. Dealings will be covered by order solely of raw cotton and not by futures.

Australia

Extreme Socialism in N. S. Wales.

I. W. W. Excluded From Mining Fields.

LONDON, September 26.
SYDNEY:—Steps are being taken to exclude all members of the Industrial Workers of the World Federation from the mining fields in New South Wales. Two hundred and fifty are affected.

TELEGRAMS.

The Income Tax Bill.

LONDON, September 26.
MELBOURNE:—A Bill authorising an additional tax on men, who have not enlisted has passed the Committee Stage in the Senate. The amendment exempts bachelors over sixty with a gross income of under hundred sterling yearly.

America

Great War Credit Bill Signed.

LONDON, September 26.
WASHINGTON:—President Wilson has signed the War Credits Bill, generally known as the eleven billion dollar bill.

Argentina

Demonstration in Favour of Rupture.

LONDON, September 26.
BUENOS AIRES:—A great demonstration in favour of rupture with Germany has been arranged for to-day. The Railway strike is very serious. Strikers have refused Government's proposal for arbitration. Strikers including women have been trying to hold up trains and received casualties at the hands of the troops.

Rupture with Germany to be Proposed.

LONDON, September 26.
MONTEVIDEO:—It is stated that Government prior to the end of the week, will propose to the Chamber rupture with Germany.

France

Champion French Airman.

Capt. Guynemer Missing.

LONDON, September 25.
Reuter's correspondent at French headquarters says that Capt. Guynemer, Champion Airman, has been missing since the 11th inst. He had felled fifty-three German machines.

Russia

The Korniloff Revolt.

All Due to Misunderstanding.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—M. Savinkoff formerly Minister of War, writing in the "Bourse Gazette" explains, that M. Korniloff's revolt was due to misunderstanding after M. Savinkoff had obtained M. Kerensky's consent to Korniloff's reforms, and Korniloff had agreed to Kerensky's request to send a Cavalry Corps to Petrograd in view of the possibility of Maximalist disorders. M. Lyoff Ex-Procurator of the Holy Synod informed Korniloff, that Kerensky was willing to form a Directorate, of which Kerensky, Korniloff, and Savinkoff should be the principal members, and Korniloff agreed to this. Lyoff afterwards handed to Kerensky an ultimatum written by himself, but purporting to come from Korniloff demanding for Korniloff the dictatorship. Kerensky inquired by telegraph from Korniloff "Do you subscribe to the words of Lyoff's ultimatum on your behalf, Korniloff ignorant of Lyoff's" replied affirmatively, upon which he was relieved of his command and revolted.

The Sukhomlinoff Trial.

Accused's Passionate Plea.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—The Sukhomlinoff trial concluded with passionate addresses by the ex-Minister and his wife both bursting into tears and declaring they were not criminals. Sukhomlinoff declared that his predecessors had left the army in a state of chaos rendering his four years of office insufficient to recognise it effectively. Nevertheless, the Russian mobilisation was sufficiently effective to surprise the Germans and save Paris. He might have been guilty of mistakes, but there were no crimes with which he could be reproached.

The jury is considering twelve indictments against Sukhomlinoff and two against his wife.

Sukhomlinoff Sentenced

to Hard Labour.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—Sukhomlinoff, Former Minister of War has been found guilty of high treason and sentenced to hard labour for life. His wife was acquitted.

Kaiser's Hypocritical Humbug.

Denounced by Russian Press.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—Russian newspapers denounce the Kaiser's reply to the Pope describing it as an undeniable a consequence of Russian revolution, for, Germany is now silent about concessions which she would have made at the beginning of the year. The only possible reply by the Entente is the prosecution of the war most vigorously with Russia redoubling her efforts. Even Maxim Gorky's organ trounces the Kaiser and says that the moment has come for Russian Democracy to deliver an ultimatum to German workers to repudiate the Kaiser's pretensions.

PETROGRAD:—Mr. Kerensky has returned from Headquarters.

TELEGRAMS.

Russia Recovering. Kerensky Interviewed.

LONDON, September 26. PARIS.—In an interview published in the FIGARO, M. Kerensky declared that Russia was beginning again to climb slope, and would reach top. He emphasised that over half the forces of the Central Powers, were on the Russian front. Russia had to bear tremendous enemy effort but she had pulled herself together, and would do her utmost to attain victory. Russia would never make separate peace.

Morale Improving.

M. Terestchenko affirmed that Russian moral was improving. The War had become national and there would be great results from that.

Germany

Turks and Italians. Kaiser's Admission.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—The "New York World" states that during the Turko-Italian war the Kaiser, in the presence of the French Ambassador, said to the Turkish Ambassador: "We believed you could beat the Italians or we should not have backed you. We put our money on the wrong horse." ("C. and M. Gazette" special cable).

Enemy Planes Brought Down.

LONDON, September 26. FLU BING.—Two German seaplanes one being of the latest type were brought in here yesterday. One out of four occupants was severely wounded.

Substitutes for Cotton.

Nettle Experiments-Germans' Success.

LONDON, September 26. It is reported from Munich that owing to success of experiments with nettles as substitute for cotton twenty thousand acres in Germany will be devoted to nettle growing in 1918 with an estimated yield of 16,000 tons of fibre. A Bavarian nettle company is being formed with a capital of a million marks.

Egypt

The Nile Flood. Abnormal Rise Expected.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—The Cairo Correspondent of the "Times" says that everything indicates that the Nile flood will exceed that of last year, which itself was the highest for 22 years. ("C. and M. Gazette" special cable).

China

Concessions Flooded.

LONDON, September 27. PEKING.—Concessions at Tientsin are flooded, and walls have been built round godowns with a view to saving merchandise.

Garrison Proclaims Independence.

LONDON, September 26. PEKING.—The Garrison of the Great Wall pass of the (Lining South Shan) has declared its independence at the instigation of Southern Leaders with the object of gaining control of Hunan from Northerners. Kwangsi troops are going to assist the rebels.

British Front

British Lose and Regain Positions. Powerful Enemy Counter-Attack Fails. Good Work by British Airmen.

LONDON, September 26. F.M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—Under a thick mist the enemy delivered a powerful counter-attack at dawn on the positions on the ridge between Tower Hamlets and Polygon Wood. He was repulsed on the bulk of the front, but north of the Ypres-Monin Road and south of Polygon Wood he penetrated our lines for short distances on narrow fronts. Fierce fighting continued during the morning. Another heavy counter-attack at midday failed to make further progress, and early in the afternoon we ejected the enemy and re-established our line on the whole front attacked. The enemy made a raid on a post south of Quenast. Many photographs were taken over the enemy's areas on his front and in the rear yesterday, and four tons of bombs were dropped on aerodromes north and south of Roulers, and near Cambrai, and on an important railway centre, east of Tournai. We bombed, during night time, an ammunition dump north of Cambrai, and billets east of Lens. Three enemy machines were brought down and five driven down. Four of ours are missing. Among the pilots brought down on Sunday was Lieut. Voss, who, according to the enemy, had brought down many Allied machines.

LONDON, September 26

Reuter's correspondent at British Headquarters, in a message dated the 26th instant, says that, though he stated in an earlier despatch that there was no infantry action of importance on the 25th on this battle front, he learns now that the enemy before noon began attacking heavily in the area south of the Menin Road. The first attacks succeeded at some points in

driving back our advanced post, but our men again attacked with great spirit and in course of the afternoon the situation was restored. Some fighting continues and heavy cannonading.

Effect of British Victory. Growing Discontent and Failing Morale. Smallness of British Casualties.

ALLAHABAD, September 26. LONDON, September 25th.—The internal situation in Germany is serious and riots are occurring, but the general discontent is kept under the surface by harsh measures and leave from the front is taking place in rest camps, the men not being allowed to go home. It had been circulated in Germany that peace would be secured this autumn and great hopes were set on not having another winter campaign. The Ypres rush has destroyed the German hopes of resisting by field works. They have deep lines prepared, but prisoners state that the battle spirit is low in the army, and the latest defeat will increase the trouble. The 2nd, 4th, 13th, 38th and 121st German Divisions were practically knocked out altogether, their final discomfort being due to battalion rifle fire in the open. Of our casualties 70 per cent are slight wounds, 20 per cent hospital cases at home and 10 per cent serious cases and killed. The total number of casualties is the smallest for any big action. ("Pioneer" special cable.)

Marshal Haig's Report.

LONDON, September 26. This afternoon's communique from Marshal Haig says:—We attacked this morning on a wide front in a sector eastward and northward of Ypres and good progress is reported. The Suffolk made a successful raid eastward of Gozevaucourt in face of a strong opposition and destroyed two occupied dugouts bayonetting many Germans and taking a few prisoners.

French Front

The French Report.

LONDON, September 26. This afternoon's French communique, reports intense artillery struggle between Beaumont, and Bezonvaux on the right of the Meuse. Prisoners confirm that enemy lost heavily in fruitless attacks north of Chaume Wood on 24th inst. We then took 121 prisoners.

Enemy Attack on Verdun Positions.

A SIGNAL FAILURE. Interesting Details.

LONDON, September 26. Reuter's correspondent with the French headquarters says:—The Germans launched an attack at dawn yesterday on the extreme right of Verdun battle-field, following a heavy bombardment lasting several days and covering the whole of the positions on the right bank. Even the streets of Verdun, in which there is nothing but ruins to hit, were peppered persistently with big shrapnel shells. The object of the attack was the recovery of the dominating ridge separating Chaume and Fosses Woods, which the French captured on the 3rd September, giving them views over the Orne Valley up to the mountain fortress called "Orne's Twin", which flanks the German extreme left. It was, therefore, towards the highest point of the ridge. Hill 363, that the German attack was directed, and the hottest fighting was among the trenches bordering Chaume and Fosses Woods, which the Germans were obliged to traverse in order to reach the crest. The enemy used five battalions including the "Rohr Sturm" battalion, which is a model school for the "sturmtruppen" commanded by the officer who introduced the system into Germany. The objective was the trenches surrounding the hill and, at the same time, diversions were attempted by units of other divisions at Bezonvaux on the right and Beaumont on the left. In the centre and on the right the attack was repelled after the hardest fighting at close quarters. On the left of the hill the Germans met with still worse luck. The French colonial troops, who were waiting for them, left their trenches with magnificent dash and courage and met the assaulting Germans half-way, driving them back to their starting line with bomb and bayonet. The bombardment continues.

Artillery Struggle Continues.

No Infantry Action.

LONDON, September 26. PARIS.—A communique says:—The artillery struggle was lively in the Hurtebise-Craonne and Boisle Chaume regions, but there was no infantry action. French aviators dropped ten tons of projectiles on railway stations at Cambrai, Luxembourg, and Lenguyen.

Enemy's Growing Superiority.

Only Aerial Strength Maintained.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—The "DAILY MAIL'S" correspondent at the front, emphasising the completeness of the Ypres success says:—Only in the air is the enemy anything but inferior to his past condition. ("C. and M. Gazette.")

Rumanian Front

Wind Aids Rumanians. Enemy Caught by His Own Gas.

LONDON, September 26. A Rumanian official communique dated 23rd inst says:—After violent artillery preparation the enemy delivered two gas attacks on heights north of Sunka. The wind blew the gas back on to the enemy. Rumanian infantry repulsed two attacks in the Muncea sector. The station at Galatz was bombarded on Sept. 21st, but no damage was done.

The German Dwina Front.

Visit by Neutral Attaches.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—A message received in Amsterdam from Berlin says that neutral military attaches have left for the Dwina front. ("C. and M. Gazette")

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Bombay

Bombay Indian Merchants' Chamber.

BOMBAY, September 26. The Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas, retiring Chairman of the Bombay Indian Merchants Chamber, presided and made the usual annual presidential review at the annual meeting of the Chamber this afternoon owing to the new Chairman Sir Vithaldas Thackersey being absent on a holiday in Kashmir. The Chairman in moving adoption of the annual report expressed gratification at the changed angle of vision regarding the industrial development of the country. He said a clear and

Definite Policy Had Been Laid Down

in this Viceroy's recent remarkable speech and the speaker hoped if co-operation of representatives of non-official communities was sought in proper spirit the industrial progress of the country would be rapid. A strong case had been made out by the Chamber in favour of State Management of railways and they hoped advantage would be taken at the

Termination of the Agreement with the Railway

next year to take over the management of that railway by the state. Continuing he said the present war he demolished some of the old economic theories and set up new ideals for national economic progress and if India is to take her place in line with other civilized countries in economic matters she must insist on having full liberty to such taxation as will conduce to the

fullest development of her industries and of her trade and commerce. This

Liberty Means Fiscal Autonomy.

I am not going to tire your patience by repeating the arguments put before you by my friend the Hon'ble Sir Dinshaw Wacha at your last general meeting which are as true and as forcible today as they were last year, but I do beseech you and the committee to be always on the alert to support our demands for fiscal autonomy. We have pressed for the grant of such an autonomy in our representation of trade after the war. We may very well take advantage of the proposed visit of the Secretary of State to this country to prepare a well thought out scheme for the grant of fiscal autonomy to this country and submit the same to him at a personal interview. If our sister chambers in Bombay and Calcutta have got this right there is no reason why it should not be extended to us when our work has been recognized as useful and important and when

The Interests We Represent

are so important and varied. Our representation to the Government of India has not as you will notice from the report received favourable consideration at the hands of that Government and we shall be perfectly justified in approaching the Secretary of State with our representation when he comes here for the purpose of getting first hand knowledge of Indian demands. In conclusion Mr. Samaldas said the raising of exchange to 100 has had very disquieting effect in trade interests and although they fully recognised the difficulties of the Secretary of State and Finance Minister they could not help submitting to the Government of India a representation expressing the Chambers views on the subject.

It was announced that Sir Vithaldas Thackersey and the Hon'ble Mr. C. V. Mulla have been elected as Chairman and Vice Chairman respectively of the Chamber for the ensuing year.

Mrs. Besant Expected at Bombay.

BOMBAY, September 26. Mrs. Besant with Messrs. Arundale and Wadia is expected in Bombay on Sunday, the 30th instant. On the following day, which is her birthday, she will be presented with a purse of Rs. 7 lakhs for the establishment of a National College in this presidency.

The Cricket Carnival.

The Quadrangular Cricket Carnival commences this year in Bombay in the first week of December. The next match will be between Hindus and Mahomedans. The Hindu team it is understood will be captained by the Maharaja of Patiala and the Mahomedan eleven this year will be considerably strengthened by the inclusion of Aligarh and Kashmir players.

Concession to Menials.

In view of the increased cost of living in Bombay the Governor-in-Council, in anticipation of sanction of the Government of India, is pleased to increase the rate of house rent allowance to menial employees from Rs. 1-8-0 to Rs. 3 per mensem from the 1st September, pending the report of the Committee appointed to consider the question.

A Welcome to Mr. Montagu.

At a meeting of the Bombay Corporation this week a cordial address of welcome to Mr. Montagu on his arrival will be voted.

Imperial Legislative Council

Refusal to Release Mahomed Ali Brothers

SUICIDE OF DETENUE: HOME MEMBER'S EXPLANATION

Viceroy's Closing Speech

(From Our Own Correspondent.)
(BY WIRE.)

Last Meeting of the Autumn Session.

SIMLA, September 26.

The last meeting of the autumn session of the Imperial Legislative Council was held this morning in the Council Chamber, Viceregal Lodge, His Excellency the Viceroy presiding. There was a large attendance of visitors, among whom was the Maharani of Baroda. Proceedings commenced with interpellations by the Maharaja of Cassimbazar about Government grants to Municipalities. Dr. Sapru asked about the Indraprastha Hindu Girls' School at Delhi. Pandit Malaviya enquired whether there was a case of death and one case of suicide among persons dealt with under the Defence of India Act or under the regulation 3 of 1918.

Interned Mussalman Leaders.

Hon'ble Mr. Jinnah,

Mr. Jinnah asked:—Will the Government be pleased to state what is the result of the enquiries into the cases of Mahomed Ali and Shaukat Ali?

Sir William Vincent.

Sir William Vincent, replying said that the restrictions were imposed on them not merely for their violent language but also because they expressed freely their sympathy with the King's enemies, thus endangering public safety. Enquiries had been recently made which show that their attitude had not materially changed, and the Government did not think it desirable to remove the restrictions.

Patna High Court's Instructions.

Mr. M. B. Dadabhai asked:—(a) Has the attention of the Government been drawn to the circular letter issued by the Patna High Court on the 22nd May last (No. 1918-1960-55-22 English Department Civil) informing all the District Judges of Behar and Orissa and the Judicial Commissioner of Chota Nagpur that a Vakil of another High Court who desires to practise in the Courts subordinate to this court (Patna High Court) must adopt one of the two courses either (1) he must be enrolled as a Vakil of this court a condition attached to this being that he must remove his name from the roll of the Calcutta High Court before the long vacation of 1917 or (2) he must get himself enrolled as a pleader in the ordinary way as in the case of first admission he must be qualified for admission as a pleader under the rules laid down in general rules and circular orders (civil) and the mere fact that he is a vakil of the Calcutta or any other High Court will not necessarily entitle him to practise as a pleader in courts subordinate to this court. (b) Is the above circular letter of the Patna High Court consistent with the provisions of section 4 of the Legal Practitioners Act. (c) If not will the Government be pleased to take suitable action in the matter.

Sir William Vincent replied:—The Government of India have no information on the subject but the framing of rules for the admission of pleaders to subordinate courts is within the competence of the High Court and the Government have no power in the matter.

Suicide of the Detenue.

Pundit Madan Mohan Malaviya asked:—(a) Is it a fact that in Bengal among the persons dealt with either under the Defence of India Act or under regulation 3 of 1918 there has been one case of death and one of suicide. (b) If so, will the Government be pleased to state the circumstances attending those events?

Government's Reply.

Sir William Vincent replied:—During a period of about two and a half years the number of persons who have been dealt with in Bengal under the Defence of India Act is 978. Of these 179 are at present time domiciled with their relatives, 565 in villages away from their homes, while 234 have been released or otherwise dealt with. Among this number there has been one death due to natural causes viz. in the case of the detenue who died at the Dacca Sadir hospital of typhoid fever. One absconder from Dombivli was killed by a villager while he was committing a dacoity. There have been two suicides. In one case there was no assignable reason known. The police Superintendent had visited the detenue on the day before his death and the detenue's own brother had been with him on the night of his death. In the second case the detenue had had fever from which he had recovered after being nursed by the local police and the verdict of the District Magistrate was "The man had taken his life owing to depression after fever." Among persons restricted under the provisions of Regulation 3 there have not been any deaths or suicides.

Acquisition of Imported Gold.

Sir William Meyer.

The legislative part of the business commenced with Sir William Meyer's motion to introduce the Bill to provide for the acquisition of gold imported into British India. He said it was an emergency measure. The reasons had already been fully explained at the time when the ordinance was issued, and he said that till now five million pounds worth of gold had been acquired by means of the ordinance and he hoped to get more. The Bill, however, differed in one material part, in that it provided for the acquisition by the Government of India of gold

imports into India and the rate of Rs.14.8 0 per sovereign and Rs. 1 for 7.7921 grains of fine gold in the case of other coin and bullion. These rates will not apply to gold shipped on through a Bill of Lading before the 26th instant, so that existing contracts might be unsettled as little as possible.

After His Excellency had suspended the rules of business the Bill was taken into consideration and passed.

Small Cause Court Act.

Sir William Vincent moved for consideration of the Presidency Small Cause Courts Act Amendment Bill. He said that the Bill met with no criticism and he took it that it met with general approval. The Bill was then passed.

On the motion of Mr. Lowndes the Bill to further amend certain enactments and to repeal certain enactments was passed.

The Bill to amend Sir Corrimbhoy Ebrahim Baronetcy Act was also passed.

Code of Criminal Procedure.

Sir William Vincent introduced the Bill to amend the Code of Criminal Procedure, 1898. He said it had already been in a modified form before the public from 1914. On the receipt of criticism the Government appointed a committee with a strong legal element to examine the Bill before the Council which was the result of its deliberations. He did not think it would be useful on his part to add anything to what had been said in the Committee's report. The motion to publish the Bill in the Gazette of India and Local Government Gazettes was agreed to.

The Committee's report on the Transfer of Property Act Amendment Bill was taken into consideration.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya explained the change made by the Select Committee in its final report.

Dr. Sapru said that he had no objection to clause 2 of the Bill. He submitted that though Local Governments had approved clause 3, yet the High Court was not in its favour. In supporting this Bill his mind was not free from doubt. Therefore he could give only a qualified support. The Bill was then passed.

His Excellency the Viceroy then made a speech and the Council adjourned " sine die".

The Viceroy's Speech.

It only remains for me to close this session and express the hope that the Hon'ble Members will carry away the desire and intention of formulating quietly and dispassionately the views which they wish to place later before Mr. Montagu, and myself. This is the first occasion on which resolutions other than those of a purely non-contentious nature have been admitted for discussion at the Simla Session. I think the discussions which have taken place have not been without value and certainly points have been urged with great force and ability, but before I formally declare the sitting closed I should like to make one or two remarks on the proceedings of this past session. I have been steadfastly anxious that

The Tone of Our Debates

here should give a lead to India and anyone can see that the Government have been scrupulous in their endeavour to discuss even the most contentious question with studied moderation. Still it is the class of debate that great issues are forged and so far as is consistent with the dignity of this Council I would not for one moment wish to see our discussions here shorn of their force and vitality. Our proceedings would be hollow and unreal if the Hon'ble members, official and non-official, were not free within the recognised limits of controversy to express in temperate language views deliberately formed and honestly held; but I would remind them that this is a matter in which there must be give and take. I look to find in India the highest standard of mutual dealing among men engaged in public affairs even though their points of view may be different and in this connection we do all

Honour to the Lieutenant-Governor of the Punjab

for his generous action in our proceedings here on the 19th instant. It was the act of a strong man and an honest man and must command our admiration. I could not help feeling after hearing Sir Michael O'Dwyer's remarks that his generous attitude gave to one Hon'ble member of this Council on that occasion an opportunity of displaying equal generosity in respect of a remark publicly made with reference to Sir Michael O'Dwyer. The opportunity has not yet been taken but I am glad to hear the Hon'ble member in question proposes to withdraw that remark on an early occasion. Let me turn to other matters. I have observed that recent events have called forth

Misleading Criticisms

of the relations of the Government of India to the Secretary of State on the one hand towards Local Governments on the other. Since I have held the Viceroyalty my relations with the Secretary of State both with Mr. Chamberlain and with Mr. Montagu have been most cordial and both these statesmen have been uniformly anxious to work in full harmony with the

TELEGRAMS.

Government of India, and I think I may claim that my own attitude towards the heads of Local Governments has been precisely similar. In this connection let me mention

The Case of Mrs. Besant.

We as a Government would surely have shown little faith in the policy recently made public or in the appeal for concord and co-operation which I made in my opening speech of this session, if we had adopted any other course than that which we have followed. Previous to the announcement of that policy the position was somewhat difficult. We have gladly taken the opportunity that has now offered itself for opening a new chapter. The Home Member informed you on Monday that Mrs. Besant has passed her word to me that she will co-operate in obtaining a calm atmosphere for Mr. Montagu's visit. I accept Mrs. Besant's word and I am sure

Her Remarkable Energies

will be directed in the way she has indicated, but gentlemen where our policy has been conciliatory it must not be supposed we have altered in any degree our attitude towards the forces of disorder. The prime duty of the Government is to preserve order in time of war. It is a duty which the Indian Government will not for one instant neglect, but

Let us Look Forward Rather than Back.

We are no longer groping in the dark. We have an objective given to us and we want the help of all to steer our course to that objective. Do not let us then be drawn aside by ephemeral incidents which have lent themselves to misconception from the great task which we all have in hand. Every interest and class will have an opportunity of putting their views before Mr. Montagu and myself and provided these are consistent with the main principles of that policy formulated by His Majesty's Government they will receive sympathetic consideration. I assure those non-official members who represent

European Commercial Interests

in this Council that these important interests will of course be fully considered. Everyone I am sure, Indian and European alike, recognises the historic position of the British community in India and the debt which India owes to its enterprise and its energy and no scheme of reform which was sound could be based on injustice to the British or to any other community. We want all the best minds and the

Co-operation of all Classes

of the community. I will not say more on this point for does not the time itself appeal to us all, whatever our race or creed or class to co-operate in the spirit of Macaulay's lines. "Then none was for a party; then all were for the state".

In declaring the session closed I bid the Hon'ble Members Good-bye and wish them all a safe journey to their homes.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 26.

H. E. the Viceroy has received the following telegram, dated the 25th instant, from the Secretary of State for India:—

Fuller information confirms completeness of the success achieved in the recent British attack east of the Ypres. The British have now thoroughly consolidated their new position and captured additional points tending to strengthen it. The enemy have made repeated and very obstinate counter-attacks—sometimes in dense formation and in great strength but only at one point have they driven in the British advanced posts and elsewhere their attacks have been repulsed with extremely heavy losses. The British captures since the 20th amount to 3243 prisoners.

The British aircraft have been very active and dropped bombs on Roulers, Menin and other stations. The British naval forces and aircraft have also attacked Ostend and caused considerable damage to the docks.

The Germans have made attacks in Champagne and in the Verdun region north of Chamme Wood, but they were repulsed in both cases.

There has been fighting by detachment in the Alpine region on the Italian front.

The Italians repulsed repeated attacks on the Bainsizza plateau. There has been unusual artillery activity on the Cargo Plateau.

The Germans have captured Jacobstadt and compelled the Russians to fall back from the line at the Dwina river, but from the Riga direction have made no further advance and the Russians have recaptured some villages. There is no change on the Rumanian front.

The situation in Egypt remains normal.

Enemy aeroplanes made a night attack on the south-east of England and dropped bombs in several points and airships also appeared off Lincolnshire and Yorkshire coasts.

Mysore

The Mysore Legislative Council.

The Agenda.

BANGALORE, September 26.

One of the interpellations at the next meeting of the Mysore Legislative Council which will be held on Friday refers to the withdrawal of funds allotted for the management of Home industries. It is interpellated whether the financial Secretary withdrew Rs. 15,295-14-11 in the beginning of June 1916 on his sole responsibility if so whether it is proper financial policy to draw moneys before the necessity for payment actually arises and what all safeguards are provided to prevent the abuse of public funds.

The Select committee's report on two bills for the development of Self-Government in the State namely the bill further to amend the Mysore Municipal Regulation 1906 and the Mysore Local Boards and Village Panchayats Bill will be considered in the council.

Calcutta

The European Defence Association. A Threatening Meeting.

CALCUTTA, September 26. An extraordinary General Meeting of the members of the European Association was held this evening at the Dalhousie Institute with a view to consider the present Indian political situation. There were over a thousand members of the Association present and there was keen enthusiasm. During the last 3 or 4 days nearly 400 Europeans applied for admission to the Association and at a special meeting of the Council held during the day they were duly elected as members so that they might also attend the important general meeting in the afternoon in their capacity as members. Old residents who attended this evening's meeting say that since

The Memorable Town Hall Meeting of 1883 in connection with the Ilbert Bill agitation, there was no meeting to compare with to-day's meeting in point of enthusiasm and strength of feeling of the European community. Heads of almost all commercial houses and banks in Calcutta were present. Sir Archy Birkmyre, President of the Association presided and among those who took part in the meeting were besides the present such representative non-official Europeans as Hon'ble Mr. Ironside, Hon'ble Mr. Frank Carter, Sir Arthur Binning of Rangoon, the Hon'ble Mr. W. A. Arden Wood, Mr. J. H. Wigget, Col. A. J. Pugh, attorney Mr. W. E. Grum and Mr. J. A. Jones of the "Statesman."

Telegrams of Sympathy.

At the outset Mr. Alex Maren, Secretary of the Association, read telegrams received from various branch associations in the country in support of the objects of to-day's meeting. There were telegrams from Bombay, Madras, Behar, Assam Valley, Cawnpore, Darjeeling, Monghyr and Sind branches. Non-official European community of Tippera, Chardpur and Narayanganj also sent telegrams sympathising with the object of the meeting. The telegram of the Behar Branch said that

Serious Troubles in Champaran

were due to the political agitation of Indians among the uneducated ryots. The Madras Branch telegraphed urging the immediate establishment of a London branch. Other branches condemned the release of Mrs. Besant and strongly endorsed the views of Sir Michael O'Dwyer and Sir Hugh Bray.

The First Resolution.

Sir Archy Birkmyre moved the following resolution:—This public meeting of members of European Association which represents a vast majority of non-official Europeans in India while assuring H. M. the King Emperor as represented by His Excellency the Viceroy of unswerving loyalty to His Majesty and his Government respectfully desire to express grave apprehension with which they regard the recent policy of His Majesty in Indian Government in

Dealing with Political Agitators

and particularly in respect of Mrs. Besant and certain of her followers. The meeting further desires emphatically to protest against the ill-advised action of His Majesty's advisers in selecting the present time to consider far reaching changes in the administration and the Government of the country without, there is reason to fear, due regard being paid to the vast interests of great non-official European and Anglo-Indian communities or to the providing of adequate safeguards to such interests.

It was further resolved that copies of this resolution be telegraphed to the Viceroy, the Secretary of State for India, the Premier and to the Press.

Mr. Wigget.

Mr. Wigget seconding the resolution said:—The release of Mrs. Besant is a shameful capitulation to forces of disorder and reaction which will inevitably be followed by grave and far reaching consequences. After expressing thanks to the Lieutenant-Governor of the Punjab Mr. Wigget said:—We abrogate or weaken our claim as British subjects if with all our Empire loyalty we allow ourselves to be shelved

As an Indian Sect with a Solitary

Representative

in Council. Then we are lost, a derelict community, one of the depressed classes of India. We must be up and doing else we shall presently find ourselves dependent on the Government for protection against unwise legislation or administrative action of a provincial council largely dominated by

Professional Politicians of Bengal

and we at least are under no delusions as to the form that domination would take as to the section into whose hands it would fall.

The resolution was supported by Sir A. W. Binning, Messrs J. A. Jones, W. A. Ironside, and F. W. Carter and carried unanimously.

The Second Resolution.

Mr. W. E. Grum moved the following resolution:—That the Council of the Association be instructed to prepare for submission to the Viceroy and the Secretary of State

A Representation of the

European Association

embodying the views of the non-official European community on the subject of reforms connected with the governing of India and that the proposed representation be submitted as prepared through the Branch Council to the general body of members for expression of opinion and that opportunities for discussion be afforded to members by holding meetings of central and branch associations particularly as may be found suitable. Mr. Grum said:—In this meeting full of enthusiasm any opportunity ought not to be missed of suggesting to you means by which we may prepare our policy not only critical but also constructive, and hence my resolution. Do not let this spirit of enthusiasm wane. Sir Hugh Bray has said that we are ready to go forward

Hand-in-Hand with our Indian

Fellow-Subjects,

if they invite our co-operation that co-operation will be forthcoming but in the words of the telegram sent

last week to the Secretary of State any scheme of reform can only receive fair and dispassionate treatment in an atmosphere of mutual sympathy and good-will.

Mr. Pugh.

Mr. A. J. Pugh seconding said:—I have read the suggestion made by the late Mr. Gokhale, the proposals of the nineteen and the fever put forward by Lord Islington. In none of these proposals do I find the interest I have referred to taken into account. They are barely mentioned if not altogether ignored.

Calcutta is the Birthplace of the Empire

and it is right that here representatives should take the lead. We want a fair share in any future system of Government. Look ahead and you will see that this is not a racial question. I venture to prophesy that if the Council approaches the matter with a broad and open mind it will find that it will be supported by best men of whatever community throughout the country.

The resolution was supported by the Hon'ble Mr. W. H. Arden Wood and carried.

The meeting separated after a vote of thanks to the chair.

In moving the first resolution Sir Archy Birkmyre, in the course of his speech said: They could no longer remain silent when they saw the Government surrendering to agitation lest judgment should go by default. The Government was being threatened with passive resistance unless it yielded to impossible and extravagant demands. Mrs. Besant's writings had done much to raise racial bitterness and make sober consideration of any reforms impossible. Every Britisher in India deeply resented the proceedings subsequent to Sir Michael O'Dwyer's speech. Later still in the Imperial Council the covenant to avoid questions of high controversial character arising out of Public Services Commission reports have been broken apparently with the approval of the Government. They strongly supported the speech of Sir Hugh Bray. The effect of concessions had been so far to make agitators more extravagant in their demands and more noisy in their threats. What guarantee had they that Mr. Montagu would not yield and further to noisy clamour? The controversies had been forced on the European community which was smaller to-day because so many are on active service, but it was incumbent on those left to organise to the fullest strength. About four hundred new members had joined the Association in the past few days.

Bombay

Postmen's Strike.

Warning of Dismissal.

BOMBAY, September 26.

The strike of Bombay postmen is still on and Sir William Maxwell, Director General of Posts and Telegraphs, who arrived in Bombay yesterday is giving the matter his close attention. The strikers' solicitor has submitted to the authorities the revised scale of the men's demand for rise in pay in which claims have been a little reduced. The Director-General is meeting a deputation of strikers and has promised patient hearing of their grievances.

LATER:—The Director General received the strikers' deputation this evening and the latter insisted on their demands. Sir William Maxwell explained to them how much already had been done for them, that revision costing Rs. 10,900 was sanctioned and pointed out how serious their conduct was. He warned the deputation if the strikers did not turn in by Saturday steps would be taken to fill their appointments.

Bombay Postmen's Strike.

No Sign of Settlement.

BOMBAY, September 26.

The Bombay postmen's strike still continues. Up to last evening there was no sign of giving in on the part of either side. More postmen have been imported from the mofussil, but, owing to their unfamiliarity with the conditions of Bombay and lack of any system in the number of the houses, they find it very difficult to cope with the delivery. In spite of great endeavours on the part of the postal authorities the public are suffering inconvenience and it appears many complaints from business men have been addressed to the Director General of Posts and Telegraphs who arrived here on Tuesday afternoon. Sir William Maxwell is conferring with the local postal authorities, and last evening he sent for Mr. Ginwalla, Solicitor of the strikers. The result of the interview has not yet transpired.

Poona District Conference.

POONA, September 26.

It is settled that this year's session of the Poona District Conference shall take place at Jaipur on the 10th and 11th November. The election of the President has not yet been made, but it is understood that Mr. M. R. Jayakar of Bombay has been requested to accept the honour. The provisional list of resolutions prepared by the Reception Committee includes a number of resolutions about local matters as also resolutions about self-government, the right of volunteering for Indians, industrial and technical education, free and compulsory primary education, Swadeshi, and the revival of the Panchayat system.

Lord Pentland's Tour.

OTTACAMUND, September 26.

On his way to Madras His Excellency makes a tour to South Canara, Malabar and Madras. Leaving Ottacamund on the afternoon of the 14th October His Excellency arrives in Mangalore next morning via Manipal and stays there till the evening of the 17th October. At Mangalore he lays the foundation stone of Mahila Sabha and presides over the prize giving at Government and St. Aloysius Colleges. Calicut will be reached on the 18th morning and His Excellency leaves Calicut on the 20th for Madras where he will spend the 21st, 22nd, and 23rd. On the afternoon of the 23rd he leaves Madras for Madras. During the stay in Mangalore, Calicut and Madras he will receive deputations and accord interviews. Her Excellency will accompany the Governor to Madras.

Heavy Rain in Poona.

POONA, September 21.

Poona on Monday evening was treated to one of its closing monsoon storms when over two inches of rain fell and parts of Budwar Peth in Poona City were a foot deep in water for some time until the storm abated. Experience was repeated this Wednesday evening then we had another heavy downpour of rain accompanied by vivid flashes of lightning. We have to date received about half of our average rainfall at present showers representing by far the heaviest rain we have had to date.

నమకాలికాభి ప్రాయములు.

ప్రాథమికవిద్య; గుంటూరుజిల్లా

చెన్నరాజధానిలో ప్రాథమికవిద్య లెస్సగ నభివృద్ధి జెండుచున్న జిల్లాలలో గుంటూరుజిల్లా ముఖ్యమైనది. ఈ జిల్లా 8 తాలూకాల చేరికవల్ల నేర్పడినది. ఈ 8 తాలూకాలలో మొత్తము మీద నున్న ప్రాథమిక పాఠశాలలు, చెన్నరాజధానిలో నేజిల్లాలోను లేవు. వై 8 తాలూకాలలో సుమారు 1800 ప్రాథమికపాఠశాల లున్నవని తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ విషయమున మాత్రము గుంటూరు జిల్లా, ఇతర జిల్లా కన్న నభివృద్ధి గాంచినది. వీరలకు కాపు వాంఛ తమ పిన్నవారలను వై పాఠశాలలకు బంపుట తట నిండుట లేదు. వారివారి సంత పనులను జూచుటయును తమ బిడ్డలను జూచుచున్నచే వారు విద్యావిహీనులగుట తట నిండుచున్నది. ఇక ధనికులకు కాపుల వీరయట్లు గాక పనివాండ్రు తమ పాలములయందు దుండ నియమించి తమ పిన్నలను వై పాఠశాలలకు బంపుచున్నారు. మాగాణి పాలముల కధికారులకు సుండువారికి, పాలముల విషయమై చేయ నలసినపని ఎక్కువగుండదు. గావున వీరు మొకభూములను గల వారివలె గాక, తమ పిన్నలను పాఠశాలకు బంపుచున్నారు. కొందఱు పెంక భూములు కలవారును వై తమ పనివాండ్రును నియమించి, తమ బిడ్డలకు విద్యాదాన మొనంగుచున్నారు. ఈ కారణమువలన బాలరే. గాక బాలికలు వై తమ విద్య నభ్యసించుచున్నారు. గావుననే ఈ జిల్లాలో నిన్ను ప్రాథమికపాఠశాలలు వెలకొల్పబడినవి. ఇట్లు భూస్వాములు తమ పిన్నలకు దోడ్పడి విద్యయు దభించి గలవారై పనివారికి విద్యాదాన మొనంగుట ఎంతయు సంతోషకరమైన వార్త గావున మే మెంతయు వారిని కొని యాడుచున్నారము. (ఆంధ్రప్రకాశిక.)

న్యాయసాన వార్తలు.

హత్యకేసు:—దానిరి కనకయ్య అనునతడు 1912 వ సంవత్సరములో మానువమ్మ అను నామెను వివాహము చేసుకొనెను. వివాహము జరిగిన వెనుక నొకసంవత్సరమునకు ఆమె తన వెనిమిటితో గాపురముచేయ ప్రారంభించెను. ఆమెదగ్గర గంజాయి త్రాగుట ఆభ్యాసముండెను. అతడు ప్రతిదినమును గంజాయిత్రాగి ఇంటికెక్కి తనభార్యను దుర్భాష లాడుచుండెను. ఒకదినమున తనభర్త తన్ను దూషింపగ నామె సహించలేక తన పుట్టినింటికి పోయెను. తిరిగి తనతో కాపురముచేయుటకు రమ్మని ఆత డామెను యెన్నివర్షాయములు పిలచినను రానందున ఆమె ఒకదినమున తన పుట్టినింటిలో నీళ్ళు తోడుచుండగ అతడు ఆమెను చంపివేసి పారిపోయెను. పోలీసువారు వానికొకట మరకెక్కె నిరారచేసుకొనిరి. కాని బళ్ళారిలో ఒక హెడ్డుకనిస్తేను వానిని పట్టుకొని వానిపై బళ్లారి జడ్జిగారియొద్ద కేసుచేసెను. నేరస్థునికి ఉరిశిక్ష విధింపబడెను. ఆ తీర్మానముపై ఆపీలు చేయుచుండగ హైకోర్టువారు ఆపీలును కొట్టివేసెను.

ప్రేమహక్కు నష్టపుదానా:—యూనాని వైద్యులందరియు, అను పేరిట జార్జిటపురులో వర్తకము చేయుచుండిన ఏ.ఎన్. మహమ్మదు షమ్ సుద్దీన్ సాహెబు, ఏ వై నులూపు ద్రిమ అను వారలిద్దరు జార్జిటపురు వర్తకులకు 'పండ్లదూ' కంపెనీవారిపై చెన్నపుర హైకోర్టులో దావాచేసిరి. నెం 1 రు నెం 2 రు, ఏ. జె. పరిమల్ ముక్కునక్కయ్యను రిజిస్టర్డ్ ప్రేమహక్కుతో వారు వర్తకము చేయుచుండెనట్లు వారినక్కయ్య కలకత్తా మొదలగు నగరములలో మిక్కిలి చేరువడి వారికి, మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండెననియు ప్రతివాదులు కూడ తమ రిజిస్టర్డ్ ప్రేమహక్కునే ఉపయోగించి దొంగనక్కయ్యును వై నగరములకు ఎగుమతి చేయుచుండటచే తమకు విశేష నష్టము కలుగుచున్నదనియు వాదులు వాదించిరి.

కలకత్తా మొదలగు నగరములలో వాదులచే తయారు గానింపబడునక్కయ్య సుప్రసిద్ధము గాంచలేదనియు, వారానక్కయ్య పాఠశాలచేయుటకు పూర్వమే ఆనగరములవారు పరిమల్ నక్కయ్యను వాడుక చేయుచుండెనని దెబ్బపై ఆతకబడుచీట్లలో తారతమ్యములు లేనంతమాత్రమున నష్టపరిహార మిచ్చింతుట న్యాయవిరుద్ధమనియు ప్రతివాదులు వాదించిరి. వారి హైకోర్టువారు దావానుకూడట - కనుగూడునగనే తీర్మానించి నష్టపరిహారమును ప్రతివాదులు వాదుల కిచ్చునట్లు తీర్మానించిరి.

వాసిండ్లను, పెద్దెంబరు 25:—(పెసిడెంటు విల్సన్ గారు మధ్యయుద్ధ ఋణచట్ట ప్రక్రమమీద సంతకము చేసేరి. దీనికి సాధారణముగ లక్షకొట్ట వోల్డ్ల (రూ 3½) చట్టమని శూరు.

ఇటలీ

ఇటలీవారి నివేదనము

లండను, సెప్టెంబరు 25:—ఇటలీ అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మాంటెనీరో ప్రదేశమున శత్రులు ఇటలీ వారి స్థలముల క్రింద భయంకరముగ మందుగనిని ప్రేల్చిరి. అనంతరము శత్రుముగ ఖరంగి గుండ్లను వర్షించిరి. సకాలమున మేము గావించిన నివారణము వలన పదాలిదశము ముందున కేగకుండ జేయబడినను, మా విమానములు నాలుగు టన్నుల బరువుగల ప్రేలుడు వస్తువుల నుపయోగించి రెయిల్వే సంస్థా పనము లందును, బజ్జాల్లోయ యందును, కార్స్సోది మీదను ప్రయోగించి చాల నష్టముల గలిగించిరి.

ఆల్ఫ్రెడ్ కర్వతముల దాటుట.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—కెప్టెను లారీయట్గారిని రైటుగారి వీలేఖకు దొకడు సందర్శింపగా నతడీక్రింది యంతములను తెలియజేసెను. ఆల్ఫ్రెడ్ కర్వతములను 50 మినిట్లలో దాటవలయునని యాజుడు తలచెను. కాని వర్గాటంకమువలన దాని దాటుటకు నూరు మినిట్లు పట్టెను. ఆ పర్వతముల దాటుచుండునపు డతని విమానము 11700 అడుగుల యెత్తునవోయెను. ట్యూరినుండి నేటిల్వనకును నేటిల్వనుండి మరల ట్యూరినుకును దారిలో నెక్కడ నాగక నెతిడు ఎకాయెకిని ఆగస్టు 14 వ తేదీని ప్రయాణముచేసెను. ఆ సమయమున నెతిడు సుమారు 1050 మైళ్ల ప్రదేశమున 10 గంటల పదినిమిషములలో చుట్టి వచ్చెను.

శత్రుల ప్రత్యుత్తరములు తృప్తికరములనట.

రోము, సెప్టెంబరు 25:—“ఒస్సెగ్వాటోరు రోమనో” పత్రిక యిట్లు అభిప్రాయమిచ్చుచున్నది. జర్మను శత్రువులు పోవుగారి కొరకైన ప్రత్యుత్తరములు కొంతవరకు తక్కింపవలసినవిగా నున్నవి. వారు పోవుగారి వరతుల కియ్యకొనుచున్నారను మాట రాజకీయ పత్రములలో నెంతవరకు స్పష్టపరుపబడ గలదో సంతకరకు స్పష్టముగ విశదీకరింపబడినది.

నైలునది వరదలు

లండను, సెప్టెంబరు 24:—టైముపత్రిక యొక్క కెయిరో విలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—అన్ని నూచనలున నైలునది వరదలు నిరుటికంపై నధికముగ నుండునటుల నూచించుచున్నది. అదియే గరిత 22 రెండు సంవత్సరముల కంటె పెద్దదిగ నున్నది.

జర్మనీ

బ్రిటిషు విజయఫలితము.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—జర్మనీ ఆంతరంగికస్థితి చాలవిషమముగ నున్నది. దేశమున కలహములు జరుగుచున్నవి. కాని జనల యసమ్మతి వీలేవముగ వైకిరాకుండు నటుల నింతుక కాననోపయోగములచే నణచివేయబడినది. రణరంగమున నెల్లప్పుడుకొనిన వారిశలవంతయు విశ్రమాలయములందే పూర్తియగుచున్నది. అంతియగాని వైనికులెవ్వరును ఇంటికి పోనీయబడకున్నారు. ఈ శీతకాలమున సంధికావంపబడు నని జర్మనీలో నొకవాడు విశేషముగ వ్యాపించుచున్నది. ఇంకొకమీద మరొకొక శీతకాలమునందు యుద్ధముజరుగదని అనేకమంది తలంచుచున్నారు. ఈ ప్రసూయ యుద్ధము జర్మనుల యాశల పడగొట్టెను. వారనేక వైనికపంతుల సేద్యము చేసిరి. కాని వైనికులు మాత్రము తానొక పంతులుగ నుండలేదు. ఇటీవల సంధివందిన పరాజయమువలన శత్రువుల కష్టములు మరింత కష్టతరములు గాగలవు. జర్మను దళములలో 24,13,38,121 దళములు నామమాత్రావ శిష్టములు గావంపబడినను, మాకు గలిగిన నష్టములలో నూటికి 70 వంతు వైనికులకు చిన్నచిన్న నెబ్బలు తగిలెను. 20 వంతు వైనికు లింటివద్దనుండు ఆసుపత్రుల కంపిజేయబడిరి. 10 వ వంతు మందికి మాత్రము గాఢమాలగు దెబ్బలు తగిలినవి. వారిలోనే కొంతమంది మరణించిరి. మొత్తముమీద గలిగిన నష్టములు చాల స్వల్పము.

ఆమ్స్టర్డుము, సెప్టెంబరు 24:—ఇదివరకు 49 గురు వైమానికుల హతముగావించిన లెప్టి నెంటు వాననను జర్మను వైమానికుడు ఒకానొక వైమానికయుద్ధమున మడిసె నని తెలియవచ్చెను.

జర్మను ద్వైవారంగము

లండను, సెప్టెంబరు 24:—తటస్థదేశముల వైనిక రాను భారలు ద్వైవారంగమునకు బోయిరిని తెల్లిననుండి ఆమ ప్రదమున కొక సందేశము వచ్చెను.

మిలిటారులగు సాంఘిక కక్షవారి విజయము.

ప్రాకుహోము, సెప్టెంబరు 25:—బ్రాంటింగు గారికి సాంఘిక కక్షలో సలివాదులలో మరియొకగురు నియమింపబడిరి. ప్రస్తుతపు స్థితి ఈ క్రిందవిధమున నున్నది:—సాంఘిక ప్రభాస్వామ్యవాదులు 80 గురు. సాంఘిక వాదులు 10 గురు; స్వాతంత్ర్య వాదులు 58 గురు; పూర్వపక్షవాదులు 51 రు; జాతీయసంఘమువారు 3 రు; కర్షకసంఘమువారు 9. కడపటి రెండు సంఘములవారును తమ కేసహాయము నొనరించుచున్నారు పూర్వపక్షవాదులను చున్నారు. కాని వారుపూర్వస్వాతంత్ర్యము గలిగియున్నారు. కక్షలసంబంధములేకుండగ నేవారు తమయిష్టముకచ్చినవారికి వోట్లనిచ్చెదరు.

లండను, సెప్టెంబరు 23:—కెయివర్తననుండి తప్పించుకొనిపోయ జర్మను వైనికోద్యోగి ముండ్లకంచె యడుగున నుండు సెక్ గొట్టుములో డాగియుండెను.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—కెయివర్తననుండి శిఖరమునుండి 24 రు జర్మను ఉద్యోగియ బంధిక్యములు నిన్న రాత్రి తప్పించుకొని పోయిరి. ఇప్పటికి 6 గురు మరల పట్టుకొనబడిరి.

ఆస్ట్రేలియా

సిడ్నీ, సెప్టెంబరు 26:—ప్రాపంచిక సాంఘిక సభయందలి పరిశ్రామిక సభ్యులనందఱిని గమలపరిశ్రమనుండి తొలగింప కలయునని న్యూసౌత్ వెల్సవారు నిశ్చయించుకొనిరి. 250 మంది కార్యకులు తొలగింప బడిరి.

ఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికా వృత్తాంతము.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—తూర్పుఆఫ్రికా నుండి అధికారు ల్పత్రకటన సంపుచున్నారు.—19-వ తేదీని కిల్వా వద్ద చాలకాలము భయంకరముగ యుద్ధముచేసినపిదప శత్రులు కిల్వాకు వైయుతిగ నుండు మీహండిని విడిచి పెట్టి మిపింగోదిశకు పలాయితులైరి. 21-వ తేదీని మీహండియా కిశాన్యమున వన్న నిదేశానుండి అనేకమంది శత్రు వైనికులు పలాయితులైరి. 23-వ తేదీని ఇవలనుండు వైన్యమంతయు మిలెంకూనుదమీద పడినది. మానిగేరియను పదాలిదశము శత్రుల తిరోగమనమును నిరోధించెను. శత్రువుల కనేకనష్టములుగలిగెను. ఆనదిదిశనుండు శత్రు వైనికసమూహములమేము చిల్లాచెదరు చేసితిమి.

బెల్జియము

బెల్జియము, బ్రిటిషుద్యోగియలు.

లండను, సెప్టెంబరు 21:—గజెట్టులో నీక్రిందిసమాచారము ప్రకటింపబడినది. బెల్జియము రాజుగారు లెప్టి నెంటు జనరలు సర్ జాను కవాన్సగారికిని లెప్టి నెంటు జనరలు సర్ డెవిడ్ హెండర్సనుగారికిని, సర్జను జనరలు సర్ ఆల్ఫర్డు కిమోపుగారికిని “ఆర్డరు డిటాకోరోవాగ్రాండు ఆఫీసరు” బిరుదమును, లెప్టి నెంటుకర్నలు ఫ్రాన్సిసు ఆడముగారికి “ఆర్డరు డిటాకోరోవా ఆఫీసరు” బిరుదమును ఇచ్చిరి.

టర్కీ

తుర్కీ బల్గేరియా ప్రత్యుత్తరములు.

ఆమ్స్టర్డుము, సెప్టెంబరు 25:—వియన్నా నుండి యిట్లు తంతి వచ్చుచున్నది. తుర్కీ రాష్ట్రముల మీద తురక్కులకు సంపూర్ణ ఏకచ్ఛత్రాధి పత్యము తప్పక నుండవలయునని తురక్కులు తమ ప్రత్యుత్తరమున పోవుగారికి తెలియబరచిరి.

బల్గేరియనుల ప్రత్యుత్తరము వివిధజాతీయ స్వాతంత్ర్య నూత్రమును బలపరచు చున్నది.

తురక్కులు; ఇటాలియనులు.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—న్యూయార్కు వర్ణనాపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. తుర్కీ ఇటలీల యుద్ధమపుడు పరాకురాయబారియెదుట కెయిజరుగారు తుర్కీ రాయబారికిట్లు నెప్పిరి:—మీరు ఇటాలియనుల నోడించెదరని మేము నమ్మి యుంటిమి. లేకున్న మీకు సహాయమునరించియుండవలయును. మేము మాధనమంతయు వృధాగా వ్యయము జేసితిమి.

చీనా

చీనాలో పెద్దవరదలు పారుట.

పీకింగు, సెప్టెంబరు 25:—విస్తారముగ వర్షము వరియుటవలన దక్షిణ చిల్లియందును, ఉత్తర హోనను నందును, వైంగరపు దక్షిణగ్రామములయందును పెద్దవరదలు పారినివి. టియంట్సినులో 20 వేలమంది గృహములు వరదలచే గొట్టుకొనిపోయెను. టియంట్సిను నుండి పూర్వాకరకును వేరుబడిన రెయిల్వే గోడ్డును తీసివేసి ఆచ్ఛటనుండు నీటిసంతటిని నదిలోనికి బోనిచ్చునట్టి ఏర్పాటుల గావించిన దక్షిణభాగమైన కొంతవరకు సురక్షితముగ నుండగల దని యాలోచింప బడుచున్నది. వరదలవలన ననేకమంది ప్రజలు అపరిమితముగ బాధలపడుచున్నారు. మాగాయికిని హాంకోవునకును గల రెయిల్వేమార్గము పూర్తిగ తొలగింపబడినది.

స్వీడను

స్వీడను ఎన్నికలు.

ప్రాకుహోము, సెప్టెంబరు 24:—స్వీడను ఎన్నికలు మెల్లగ జరుగుచున్నవి. ఆయన నని ఇంతలోనే పూర్తికాగలవు. సాంఘికవాదులును స్వేచ్ఛా వాదులును విశేషముగ పూర్వపక్షవాదులనుండి విజయమును నైకొనుచున్నారు. ఎం. బ్రాంటింగుగారు మరల ప్రాకుహోము ప్రధమ కాభాసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వారితో పాటుగ మరిలుగురు సాంఘిక వాదులుగూడ ఎన్నుకొనబడిరి.

మిత్రముండిలి విజయఫలితములు.

లండను, సెప్టెంబరు 20:—టైముపత్రికా విలేఖకుడొకడు 1917 వ సంవత్సరపు విజయములను వ్యాసాంతమున నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—శత్రుల కెట్టి న్యాయము నీయవలయునట్టి న్యాయమును సర్ డగ్లసు హేగుగా రీయగలరు. అప్పుడు మనము విచారింపవలయు అంతయు జర్మను లెపు డెప్పుడు పరాభూతులగుదురనియే గాని పరాభూతులగుదురాకారాయని కాదు. రణరంగముననున్న జర్మను వైనికుల విడువక మరల మరల జావగొట్టువారి బనసీసతను వారిచే సెప్పింపవలయును. ఈపనిని చేసిన పిమ్మటను జర్మను మూలబలము లన్నియు బినియోగింపబడిన పిమ్మటను మనము సుధిని గూర్చి మరల మాట్లాడవచ్చును.

ఒక వైనికుని దౌర్జన్యము:—ఈ నెల 25-వ తేదీని ఆక్రాంటెంటు జనరలు ఆఫీసులో పనిచేయు గుమాస్తాలు కొందరు కొటలోనున్న కచేరికి వెళ్ళుచుండగ కొట గుమ్మము వద్ద నిష్కారణముగ సొక వలంటీరుగాడ్డు గుమాస్తాలలో సొకని కడుపుమీద కొట్టగా, నతడు తెలిదప్పి క్రిందబడి పోయెను. తోడనున్న గుమాస్తా లతనిని లేవదీయగ కొంత సేపటి కతడులేచి కచేరికి వెళ్ళెను. అపరాధిసంగతి ఏమైనదియు తెలియదు. కొంతమంది గార్డువెంట బోయి ఒక పోలీసు సార్జెంటు సహాయమున వానిపేరు వ్రాసికొనిరని తెలియుచున్నది. ఈ వారములో నిదివర కిట్లు రెండుసార్లు జరిగెనని యొకరు న్యాయండియా పత్రికకు వ్యాసిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను చక్రవర్తి 901

3 వ మునిసిపలు డివిజనులో నున్న పశువుల దొడ్లకు గోడలను కట్టుటకును కుడితిత్తోట్లను గాని దాణాతోట్లను కట్టుటకు టెండర్లు కావలయును. 1917 సం॥ అక్టోబరుమాసము 8 వ తేదీ సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు టెండర్లు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగారు రిపకా బిల్డింగులో నున్న తమ కార్యాలయమున వత్తుదరు.

ఫారములు జత 1 కి 5 రూప్యములను మదరాసు కార్పొరేషను డివిన్యూ ఆఫీసరుగారికి చెల్లించినచో టెండరు కంట్రాక్టునమూనా గల అప్పు ఫారము లభించును. ఈ 5 రూప్యములు మరల వాపసుచేయబడవు. ఇట్టి అప్పు ఫారములతో ఆయా నిబంధనల ననుసరించి కంటిన టెండర్లుమాత్రము అంగీకరించబడును.

వర్క్సుడిపార్టుమెంటు } జేమ్సు ఆర్. కోట్సు, బిఎస్.సి. రిపకా బిల్డింగు } మదరాసు 25-9-17 } ఇరజనీరు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

కిష్కింధదేశనిర్ణయము.

అయ్యో,

శ్రీమంత్రా. వెం. లక్ష్మణరావు ఎమ్.ఎ. గారిచే రచించబడిన హిందూ మహాకావ్యమున గ్రంథమున ఇది దశావసరాలి

వివరించబడినది. ఆహారమును గూర్చి కాని ప్రస్తుతపు సింహాశ్రయము దశ గ్రీవపాత్రలను లంకాకు గురగా వా యానకు గూర్చి కాని యిందు వివరించబడుచున్నది. మార్గనిర్ణయమున కిష్కింధ బళ్ళారిచుండల ప్రాంతమున గ్రంథకర్తగారు వెల్లడించుట వలన ఏతనిర్ణయమును గూర్చి కొంచెము ప్రాయశఃపించినది.

ఏ గ్రంథము ననుసరించి గ్రంథకర్తగారు నిర్ణయించిరి అట్టివాల్కి గామయజ్ఞము ననుసరించుచు కిష్కింధ బళ్ళారి చుండల ప్రాంతముకాదని ధృవపడినది. సుగ్రీవుడు దన కపి సైన్యమును చతుర్దిశలకు సీతా స్వేద జాగ్రత్తను పుడు యామ్యదిశకంపదలనుకొనిన యంగదాదులకు మార్గమును వివరించు సందర్భమున వింధ్యాద్రిని శివతీ నదిని దాటువలయునని నుడివినట్లు కిష్కింధకాండమున జెప్పబడుటవలన కిష్కింధవింధ్య తలకులకు తరదిశనున్న ట్లెంచవలసియున్నది. బళ్ళారిచుండలమునకు వింధ్యాద్రిని సంబంధమెచ్చుట? ఇదియుగాక: లంకాయందు సీతా స్వేద జాగ్రత్త మరగిన పనతనయుండు బానిసితో సంభాషించుచు రామసుగ్రీవుల సఖ్యులును మేమును నుడివినదికదా తా మే తెంచిన మార్గమును వివరించుచో వింధ్యమున జాలినను లరసినట్లు నుడివెనని సుందరకాండమున జెప్పబడుటవలన కిష్కింధకు వింధ్యము యామ్యదిశనున్న ట్లెంచవలసియున్నది. కావున వెలెండు విషయము లొందొంటితో నైక్యమును చున్నవి.

మలద, కరూప, కిష్కింధక, ఉత్కల, దశార్ణ ప్రభృతి కొన్ని జనపదములు వింధ్యపుష్ట ఫలములని బ్రహ్మాండ ప్రాంతాంతర తానుమంగపాదమున భారతవర్ష వర్ణనా సందర్భమున జెప్పబడినందున నిర్విషయ నిర్ణయము మరింత బలవత్తరముగా స్థిరీకరింపబడినది. వాల్మీకితో వ్యాసుడు ఏ తనిర్ణయమున నైక్యతంజెందెను.

తపతినది కు తరమునను వింధ్యాద్రిలకు పుష్టమునను కిష్కింధకలదనుట స్థిరపడినందున రామాయణవర్ణనల భద్రాచల ప్రాంతపు వర్ణనలకాక హైదరాబాదు సంస్థానోత్తర భాగపు గోదావరీతీరమున నొకచోగలదని కూడ తోచుచున్నది. కావున హిందూ మహాకావ్య గ్రంథకర్తగారును తదితర చరిత్ర కోధములను పరిశీలించి ప్రతికాముఖమున జరిపించి సారమును గ్రహించెదరు గాక.

పూడిపల్లి కొచ్చర్లకోట వేంకట్రామయ్య

II

బ్రాహ్మణేతర సంఘము

అయ్యో,

ప్రస్తుతము హిందూదేశము స్వరాజ్యాంధోళనముతో నిండియున్నది. ఈ దేశమునకు మాంచేగు గారు రాబోవుచున్నారు. మీరు ఈ దేశమునకు సంస్కరణములు ఇచ్చుచున్నారు. ఇందుకొరకు దేశీయులు మిక్కిలి ఆతురతతో నున్నారు. ఇట్లుండ, పి. త్యాగరాజు తెల్లగారు, “సర్, యస్. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యగారితోనును, చెన్నపురి కాంగ్రెసు కమిటీ వారితోనున్న ఏకీభవించున మేము హోంరూలర్స్ కా”వనియు బ్రాహ్మణేతరుల తిరుపునతినివార్తలు మాంచేగు గారికిని, ప్రధాన మంత్రిగారికిని పంపియున్నారు. 19 వందల సామ్రాజ్యశాసననిర్మాణసభ్యుల సంతకములతో పంపిన మిమోరాండమును ఆ టేపించుచు వారు ప్రతినిధులు కారనియు తెల్లగారి తరపు జన్మిస్తుప్రతిక యిదివరలో వ్రాసినది. మీరు ఇంగ్లాండుకు తిరిగివార్తలు బ్రాహ్మణేతరులతరపు పంపినారే, మీరు ఎవరికి ప్రతినిధి? చెన్నరాష్ట్రములోని 4 కోట్ల బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రతినిధియో? దక్షిణ హైందవ ప్రజాసంఘమువారికి, వీరి ననుసరించు మరికొన్ని బ్రాహ్మణేతరులకు మాత్రమును ప్రతినిధియే గాని, ఆంధరి బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రతినిధి కా జాలరు. ఈ యుద్ధము వారు గోరంతలు కొండంతలు చేసికొని దేశీయులకు విరుద్ధముగాను, ఆంగ్లోయిండియన్ పత్రికలతో ఏకీభవించుచు ఆందోళనమును సలుపుచున్నారు. ఇది గొప్ప పొరబాటు.

నవీనబ్రాహ్మణేతరసంఘమువారు వీ రందరు, బ్రాహ్మణులతో ఏ కీ భ విం చి మాంచేగు గారు ఇచ్చటికి వచ్చినపుడు సంస్కరణముల కొరకు ప్రాధ్నించుదురు గాక. త్వరలో స్వరాజ్యము ప్రాప్తించుటకు అందరు ఏకీభవించి పాటుపడుదురు గాక. వర్ణాశ్రమ భగ్నములను బాత్తుగా సమసిపోవుటకు ప్రయత్నించుట హిందువుల కందరికిని ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. స్వరాజ్యము ప్రాప్తించిన హిందువులలో ప్రతి తరగతి వారికిని ఆయావారడి చొప్పున హక్కులు కలుగవలసినది. స్వరాజ్యమువచ్చిన బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులను అణగద్రొక్కుదురని తలచుట పిచ్చిద్రవ. వారు అణగద్రొక్కుజాలరు. ఇప్పటికాలము పూర్వకాలము వలె కాదు. కనుక స్వరాజ్యాంధోళనము వంక చునస్సులను తిప్పి వాలువదురు. నెల్లూరు రెడ్డిచూసినద ముగియకముందు అగ్రాసనాధిపతిగారైన ముగల జమిందారుగారు మొదటి భారతీయుడనియు, తర్వాత రెడ్డి అనియు చెప్పవలసినదని వారి ఉపన్యాసములో చెప్పియున్నారు. కనుక మీరు ఎంత విశాలమైన మనస్సుతో పత్రికలో ముఖ్యముగా రెడ్డి సోదరులు గమనింప వలసినది. మిత్రచండలివారికి ఈ మహాసంగ్రామముందు జయము కలుగుగాక! హిందూదేశమునకు త్వరలోనే స్వరాజ్యము చేతురుగాక.

నెల్లూరు ఆర్. వి. సుబ్బారెడ్డి.

III

హిందూ సంఘసంస్కరణము.

అయ్యో,

వర్ణాశ్రమ భగ్నమునకు మించిన భగ్నము మరియొక డెద్దియుం గానరాదు. ఆ భగ్నాలలంబన వలన శిల్పాధికారాజ్ఞానము లభ్యుత్పన్నమైన దశలు బొంది హిందూదేశము ప్రపంచమునం దెల్ల ప్రఖ్యాతిగాంచిన దై నది. ఆధ్యాత్మిక విద్యయుందు బ్రాహ్మణోత్తములను, దేశరక్షణ కాల్యము నందు క్షత్రియు వీరులును, వాణిజ్య నిపుణత్వమునందు వైశ్య సంఘములును కృషి గోరక్షణలయందు శూద్ర సాయకులును హిందూదేశమాతకు బుత్రత్వములై ప్రకాశించిరి.

2. ఇప్పుడాయాజాతుల వారాయావృత్తులను విడుచుటకు గారణము తదితర లావృత్తుల వారిని గౌరవముగ జూడకుండుటయే యున్నది. ఈ యనగ్రకము జాతులయందు చచ్చినవముల నాగోపించుట వలన గలిగినది. ఇది పోగొట్టుకొనవలయుననిన సంఘములములందు మార్పులు గలిగినగాని బోదు. కాబట్టి హిందూసంఘము వారిలో ముఖ్యమగు వర్ణాశ్రమ భగ్న సంఘము వారి క్రింది నూత్రముల నామోదించి ప్రకటించబ్రాధ్నితులు. ఇవి విధులుగానుండ నవసరములేదు. అవకాశములుగా నుండిన జాలును.

3. ఇక్కాలమున జేదహోదితమైన బ్రాహ్మణ కర్మ జేసినవారును బ్రాహ్మణులే, చేయని వారును బ్రాహ్మణులు గనే సంఘము దామోదింప బడుచున్నారు. మీరు మిక్కిలి అధికారము గలిగిన వీరే నెద్ద బ్రాహ్మణులుగ నున్నారు. కాదనిన తెద్దచిత్తువచ్చును. కనుక నరిపుచుకొను చున్నారు. ఇదియనేమి! తాకనైన నర్థులుగారిని నెంచబడిన మాణులలో నివసించి వారి పక్వాన్నములను భుజించి నెంచబడిన దేహులు సహా బ్రాహ్మణులుగనే యున్నారు. కాలము ననుసరించిట్లు సరిపుచ్చుకొనుట దేశభాగ్యోన్నతి కర్తవ్యసరము. ఈ లాగుననే సరిపుచ్చుకొన వలసిన తరులోని వారైన నితరజాతుల వారికి సంబంధించిన విషయమును, సర్వ జాతైక్యమత్యమునకును మత సిద్ధాంతముల ననుభవము నందును జరుపుటకును దేశ డేమయినకై యత్యవసరములైనవి గొన్ని గలవు. మీరు ప్రస్తుతము వానిని సరిపుచ్చుకొనునట్లు, మిమ్ముల జేయును. కాబట్టి దేవుములు మెండై దేశానగ్రకమై కార్యము చేడిన తరువాత సరివార్తలు పుచ్చుకొనుటకు మార్గదర్శియు స్వాగత్యాగమునుగలిగి నప్పుడే సంఘము వారట్లు సరిపుచ్చుకొనుట మేలు.

4. ఏమనుష్యునికైనగాని శ్రీ మద్భాగవతమున జెప్పబడినప్రకారము గుణకర్మ విభాగమువలన “వర్ణమును” పుట్టుక వలన “జాతి” యు గలిగియుండును. కాబట్టి యిప్పటి స్థితి గతుల ననుసరించి సరిపుచ్చుకొనగోరి వ్రాసిన ఏతత్సూత్రముల వివరములవి: 1. బ్రాహ్మణుడు అన్ని జాతుల వారియిండ్లను వారితో సాపంక్తిని భోజనముచెయ్యవచ్చును. 2. ఇతర జాతుల వారికి బ్రాహ్మణుడు తన యింటను సాపంక్తిని భోజనము చెట్టవచ్చును. 3. బ్రాహ్మణు డితర జాతుల శ్రీలను తెండ్లి జేసికొనవచ్చును. వారిసంతానము బ్రాహ్మణులుగ పరిగణింపవలెను. 4. ఏజాతివాడుగాని బ్రాహ్మణులు సహా యితరజాతి శ్రీలను వివాహ మాడవచ్చును. వారికి గలిగిన సంతానము యొక్క జాతి పురుషునిజాతి యేనియో అదిగా నుండవలెను. 5. అన్ని జాతులవారును భోజన ప్రతిభోజనము చెయ్యవచ్చును.

గాని వారివారి జాతికిగల వృత్తులను జేయుట మంచిది. అయితే యితర వృత్తులను సలిపినను నుపవచ్చును. అతనిజాతి పుట్టుకవలననే నిష్ఠయుమై యుండును. అతని వృత్తివిబట్టికాదు. 6. బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును నేదా ధ్యయన హూజాదివిద్యలను నేర్చుకొనవచ్చును. తా మితరులకు నేర్పవచ్చును. 7. బ్రాహ్మణుడు బ్రాహ్మణేతరుల యిండ్ల యందును బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణ యిండ్లయందును వంట మొదలగు పనులుజేయుట నింద్యముకాదు. 8. దేశాంతరవాసము 9. గజస్థలానంతర వివాహములు నితంతువివాహములు నింద్యములు కావు.

5. ఇంతజెప్పినెల జాతులే గూడదనరాదా యని ఆ టేపించుచు రేమో అంత కష్టమేమి వచ్చినది ఆశ్చర్యము భుజించు వారి కాద్యమేలగర్జము కాకతెను మన నునేకవిషయముల సరిపుచ్చుకొనుచున్నారము. కనక కర్తవ్యములైన యత్యవసరపద్ధతులను గూడ సరిపుచ్చుకొని నూత్రములైన జేయవలసినదని ప్రార్థన. ఏలనన సంఘాభిప్రాయమే జాతినిర్ణయము. దాని నా టేపించునది లేదు. కనుక సంఘాధ్యక్షులు ముమ్మందు ఈసంఘనూత్ర సంస్కరణముజేయ త్వరపడ ప్రార్థితులు.

టి. కొండలరాయుడు పల్లాకిమిడి.

విజయనగర-వాత్సలు.

గా. శ్రీ భూపతిరాజు వేంకటపతి గాజుగారి జ్యేష్ఠపుత్రులైన సీతారామ రాజుగారు, వ్యయప్రయాసములకు వెనుదీయక, విదేశములకేగి బాత్ అట్లా పరీక్షించు దుత్తీస్తులై విచ్చేసిరి. వారిని సత్కరించుటకు మొన్న శనివారమునాడు దివిగాజావారి మేడలో గొప్పసభ జరిగిరి. నుమారు 200మంది క్షత్రియులును తదితరులును సభాస్థాన మలంకరించిరి. మంగళవాద్యములతో సభాకార్యము లంశక్రమింపబడినవి. పి. ఆంజనేయ రాజు గారెన్నకొన, శ్రీ పి.వి. క్రీష్ణరాజుగారద్దాని బలపరమ సభ్యులనువృత్తిపి. పి. వేంకటపతిరాజు (బి. ఏ) గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి క్షత్రియులందు నిద్యనుగూర్చియు శ్రీ విజయనగర సంస్థాన సహాయము ముందు గనుపట్టుచున్న ఆభివృద్ధి సూచనమును గూర్చియు సమయోచితముగా నాంగభాషలో చక్కగా నుపన్యసించిరి. పిమ్మట వారి యనుచుతిని పి. క్రీష్ణరాజు, పి. ఆంజనేయరాజు, పి. వి. వేంకటపతిరాజు, పి. జోగురాజు, డి. విజయరామరాజు గార్లు క్షత్రియబృందమునందు విద్య కొన్ని సాంఘికలోపములు మున్నగు సంశయముగూర్చి చక్కగా నుపన్యసించిరి. అటు వెనుక నాటి అతిపులైన బి. సీతారామరాజు (బాత్ అట్లా) గారు స్వదేశ విదేశముల విద్యా తారతమ్యమునుగూర్చి మన మాతృభాషలో హృద్యముగా క్లుప్తముగా నుపన్యసించిన పిమ్మట, మా మూర్ఖునిపర్యవేక్షామూర్తుల హెడ్ మేష్టరు ము. శ్రీ డి. జగన్నాథం పంతులు గారు శ్రీ, సీతారామరాజుగారి కుటుంబ చారిత్రము నర్థిపుచు రాజుగారికి చిరాయురారోగ్యములు కలుగుగాక! యని నాతీర్వ దించిరి. ఆతిథియు అగ్రాసనాధిపతి కర్పూరమాలలచే నలంకరింప బడిన పిమ్మట, పి. ఆంజనేయరాజు గారిచే పద్యములు జరువబడెను. అగ్రాసనాధిపతులు అంత్యోప న్యాసమునందు తదితర విషయములతో పాటు కొన్ని సం॥ ములుగా భీము నిపట్టణముతో పోయిన క్షత్రియ మహాసభ, యీ దసరా పండుగులలో తిరుగ తప్పక జరుగునని చెప్పిరి. సభ్యులకు చక్కని మితాహారవిందు గావింపబడినది. గానగద్య జరిగినది. మరునాడు (ఆదివారం) ప్రార్థన ఆతిథి అగ్రాసనాధిపతులతో గూడి క్షత్రియ బృందము పాటో తీయించుకొనిరి. (స్వకీయవిశేషం)

ప్రార్థనసమాజము - కల్లికోట. (గంజాం)

ఈనెల 18 తేదీ సాయంకాల మారుగంటలకు యీ గ్రామ ప్రాత బోర్డు పాఠశాలలో నొకసభ జరుపబడినది. సుమారు 50 మంది ఆంగ్లోత్తాశ సోదరులు పసితనైరి. ఆందు రొక్కం బాలక్రిష్ణారావు నాయుడుగారు భక్తినిగూర్చి తెలుగునను టి. యస్. యస్. శర్మగారు ఆస్తిక్యముగూర్చి ఆంగ్లమున నుపన్యసించిరి.

మరుచదివిన మదయము కి గంటలకు గున్న కేశవరావు గారి శ్రీ గణపతివిలాస భజనమందిరమున మరల సభ్యులైరు సమావేశమయిరి. కొంతదనుక భజనగావింప బడినది. శ్రీ శర్మగారు నవదీనము గూర్చి యుపన్యసించుచు సుకప్రాధాన సమాజ మిందేర్పాటుపవలె నని నుడివిరి. అందునై సభ్యులై రామోదించి సమాజమును స్థాపించిరి. గున్న రంగ నాయకులు గారు సమాజ కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి.

సాయంకాల మేడుగంటలకు మరల సభ సమావేశమయెను. కొంతవడి భజన గావింపబడెను. నాయుడుగారు నిర్మలగుగు ప్రేమనుగూర్చి సరసముగ ముచ్చటించిరి. శర్మగారు మతములయెడ సానుభూతునిగూర్చి కొంతవడి ఆంగ్లమున నుపన్యసించిరి. ఒకవిశేషం.

అమృతాంజనము దీపోవారి దివ్యోషధములు.

దంతచూర్ణము పండ్లతోముట్టకు ...	0.2
జీర్ణరసాయనము నూత్రము అశ్మిరమునకు ...	1.4
దంతకాలవారి పండ్లతోముట్టకు ...	0.8
వజ్రశుభ్రము ధాతుశుభ్రముకి ...	1.0
జ్వరహరి, జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12
మూలశుభ్రము తైలము దబ్బి 1-కి ...	0.12
తేలుచంద్రు టేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.8
కేర్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0.4
కలరామూలము వాంతిభేదులకు ...	0.8
కజ్జీతైలము కజ్జీదేలకు దబ్బి 1-కి ...	0.8
కామరూపము సీసా 1-కి ...	0.6
కేలకు చంద్రు సీసా 1-కి ...	0.4
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0.6
వజ్రుతైలము దబ్బి 1-కి ...	0.4
మందలిద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కవచారి శిశువుల దగ్ధులకు ...	1.4
కవచారిమాంసం శిశువములకుదబ్బి 1-కి ...	0.8
వాయువుచేపుటకు మందు ...	1.0

శ్రీకృష్ణాను శివవిత్రము.

మోహినీతైలము వేర్వేరుకలుపెరుగుటకు ...	0.12
కోమహరి వేర్వేరుకలు ఉడుటకు ...	0.0
ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.8
కస్తూరిమూలము వేర్వేరు, మంచిది 50-కి ...	0.10
నూఖభోగి మాత్రము ...	1.0
నూఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
విరేచనములకుమాత్రము దబ్బి 1-కి ...	0.8
గ్రహణి మాత్రము దబ్బి 1-కి ...	0.8
కోమోదన మాత్రము తలనొప్పిలకు ...	0.12
కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8
కేగరు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కుసుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు ...	1.0
చుండకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6
మందరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0.8
పగుళ్ళకు తైలము శిశువగుళ్ళకు ...	0.6
కర్ణకులవారి చెవిపోటుకు ...	0.6
జ్వాలి మాత్రము మలబద్ధమునకు ...	0.8
జలచూతవారి ఎముడికలకు ...	0.8

అమృతాంజనము దీపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

శ్రీకృష్ణాను గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల పత్రము.
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-8-0
వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము.
అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. వెల 4 అంశాలు. పోస్టేజి వేరు.
అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తింబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వాదాపిడితులకు వరము: బవోడిజ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసపరిల్లా

అపరిమిత రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటువంటి వందు. వరపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాతవోషలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోషధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యమవర్గము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి సాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారై సంబంధమును పోషలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శిరరాశిగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు పండ్లకు 4 ఖాన్సల బుడ్డిలో ఆమ్మబడును.

ప్రాప్తిచరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏకభాషావిప్రశంస

ఇది పన్నెండవ అంశములను నిరచితివా.
వెల 0-1-0 ప్రాప్తికి అధికము.

అంధ్రనర్వకశాళ-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్తి కృష్ణమునకు గావించిన గాథి గారిచే
రచించినది. వెల 0-1-0 ప్రాప్తికి ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తింబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బ:— సాలామిసిరి కాబట్టి రజాపురాచార్యులు 1000 రూపాయలు బహుమానముగా మియ్యబడును. అట్లు
చెప్పబడినది. లోకప్రసిద్ధముగా పొందగల్గును. మరలభాగ్యములే భాతునవ్వదు.
లోకప్రసిద్ధముగా పొందగల్గును. మరలభాగ్యములే భాతునవ్వదు. పోసాలామిసిరి
మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి నిశ్చయము వీర్యవంతులగు ప్రకాశించుచు వీర
కాలము గుఱివగు తీరుచును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల భాతువుకలుగును, స్వప్నస్థితియు మానును, భాతువు
తూర్పునకు కలసిపోవుట మానును, నిదురుచుట మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అక్కర బొమ్మల యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిమునది ఏకకాంతివంతు. ఇదికాబూల, కాంబూల, తేజములలో పైరుచున్నది. అక్కడి బహు
శుభమును కలుపుచుగా నివలకులకు చక్కదనపు 4 రోజు ముఖ్యుల బలము ఆజేయున ఒకపనిపికి గలదు. ప్రై మురబ్బాను
సేవించి మంచి లభించు పొందులకై గొప్ప మంత్రంలో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 దఫాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన చానిల్ల లోక ప్రసిద్ధములగును. 2-కి దఫాలు ఉపయోగించినచో బహుమానము వరకు గుణముయ్యను.

అమరావతికి పోవుటతో చంద్రునిను.

15 తులాలు దబ్బిలకు రూ. 2-0-0. తవలభిచ్చు 1-2 దబ్బులకు 6 అంశాలు

డి. మన్నాలాల్, ధర్మపద్మలు, నెం 3, అవధురొడ్డు, బెంగళూరు సిటీ.

సంవత్సరాది సంచిక.

పింగళినామ సంవత్సరము నందు సగము
భాగము గతించినది. ఇప్పటి నుండియును ప్రయ
త్నములుజరిగినగానికాశయుక్తిసంవత్సరాదిసంచిక
సకామున వెలువడుట కవకాశములు గలుగవు.
కాగితముల కసారమైన కట వేర్పడిన యీ సమ
యమునందు సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురిం
చుట ను సరముగ నున్నది. దేశభక్తులు భాషాభి
మానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచు
రించుటకు దగిన వ్యాసములను చిత్రపటములను
అక్షరములను మాసాంతమునకు ఆంధ్రపత్రికాకార్యాల
యమునకు జేరునటులు పంపి సంచికోప
యోగమును విస్తరింప జేయుటకును మా ప్రయ
త్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థితులు.
వ్యాసము లతిదీర్ఘములు గాకను చిన్నవిగ
నుండుట సమంజస మని వ్యాసలేఖకులకు
విన్నవించుచున్నాము. ఇంతవరకు ప్రచురితము
లుగాని ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహాసలముల
యొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవిన
యముగ దేశభాంధవులు ప్రార్థితులు.

వత్రికాధిపతి.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మన మన మార్గములు
పంకజాలము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
వేదవేదవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యిగా
ముగా పోషణార్థము మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
జెంటిల్మెన్లు.

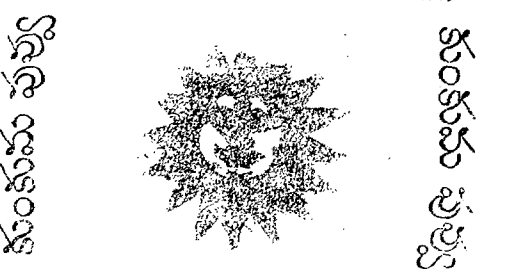
219 వైద్యశాస్త్ర మణికంఠ గోవిందజీ,
లతంకనిగ్రహ వధాలయం 158, బ్రాహ్మణి, మద్రాసు

ఆర్. సి. ఎన్. హైస్కూలు ప్రధానోపా
ధ్యాయుడగు కూచి నరసింహముచే రచించబడిన
యీక్రింది గ్రంథములు, పితాపురములో గ్రంథ
కర్తయొద్ద దొరకును. (882)

పోస్టేజికాక వెల

1. శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసచరిత్రయు బోధ
ములు - పద్యకావ్యము - మొదటికూర్పు (12 ప్ర
తులు మాత్రమున్నవి) 0-8-0
2. " " రెండవకూర్పు 0-10-0
3. శ్రీ గౌరాంగ (వైతన్యస్వామి) చరిత్రము -
పద్యకావ్యము - మొదటిభాగము 1-4-0
4. " " రెండవభాగము 1-4-0
5. రూపలత-నాటకము (క్రొత్తకథ) 0-14-0

కుంకుమపువ్వు



స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మానవదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును
గమనింపుడు. కరస్పాకడెచ్చు మొదలగునవి
ఇండ్లయన వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అందు కంపెని,
(58) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.